

Ι Π Π Ο Κ Ρ Α Τ Ο Υ Σ .

Α Φ Ο Ρ Ι Σ Μ Ο Ι ,

Κ Α Ι

Π Ρ Ο Γ Ν Ω Σ Τ Ι Κ Ο Ν .

Η Ι Π Ρ Ο Κ Ρ Α Τ Ι Σ

Α Ρ Η Ο Ρ Ι Σ Μ Ι

Ε Τ

Π Ρ Α Ν Ο Τ Ι Ο Ν Ο Μ Λ Ι Β Ε Ρ ,

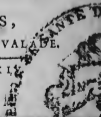
Recensuit, notasque addidit EDUARDUS
FRANCISCUS . M A R I A B O S Q U I L L O N ,
Eques, Saluberrimæ Facultatis Parisiensis
Doctor Regens, in Regio Franciæ collegio
Lector et Græcarum Litterarum Professor
Regius, Librorum Censor Regius, antiquus
Latino Idiome Chirurgiæ, et rei Herbariæ
Professor, Societatis Medicæ Edinburgensis
Socius.

P A R I S I I S ,

EXCUDEBAT J. FR. VALADE.

M. DCC. LXXXI.

E tenebris tantis tam clarum extollere lumen
Qui primus potuisti, illustrans commoda vitæ :
Te sequor, ô Gratiæ gentis decus, inque tuis
nunc

Fixa pedum pono pressis vestigia signis,
..... propter amorem,
Quod te imitari aseo.

LUCRÆ.

ILLUSTRISSIMO

FRANC. CLAUD. MICH. BENEDIC.

LE CAMUS DE NEVILLE

LIBELLORUM MAGISTRO,

NUPER

GALLIARUM TYPOGRAPHIÆ

MODERATORI,

NUNC, APUD BENEARNENSES,

NAVARRENSES ET BAYONNENSES

MISSO DOMINICO;

HANC

APHORISMORUM

ET PRÆNOTIONUM EDITIONEM,

GRATISSIMI ANIMI

SUMMÆQUE OBSERVANTIÆ

ÆTERNUM MONUMENTUM

O. D. C.

JACOBUS FRANCISCUS VALADE,

TYPOGRAPHUS PARIÏENSIS.

1872

THE

AMERICAN

REVIEW

OF

THE

ARTS

AND

LITERATURE

OF

THE

UNITED STATES

AND

OF

THE

WEST

INDIA

AND

THE

WEST

INDIA

AND

THE

WEST

PRÆFATIO.

NULLA profecto inter varia Hippocratis Medicinæ parentis opera, rerum gravitate atque excellentia magis videntur commendabilia, quam Aphorismorum et Prænotionum libri: cum totius artis sint veluti promptuarium, unde utilissima illius præcepta petere licet. Etenim nullibi aptius discet Medicus, quænam in acutis victus ratio conducatur, quandonam purgantia medicamenta sint adhibenda, quinam morbi diversis regionibus, ætatibus, necnon mulieribus sint proprii, et demum quinam futuri sint varii acutorum exitus. Quamvis in illis libris recensendis, emendandis, et illustrandis, innumeri fere viri aliis celebriores insudaverint, omnes fatentur multa adhuc obscura et ambigua superesse, quibus mædela afferri nequit nisi veterum membranarum auxilio. Porro

harum multas nobiscum summa benevolentia ac humanitate communicatas cum voluerit, clarissimus vir, omnibus doctis carus, D. BEJOT, in Regia Bibliotheca Manuscriptorum custos, in collegio Franciæ Regio Eloquentiæ Professor, et Regiæ Inscriptionum Academiæ socius, has cum vulgatis editionibus attente conferendo, lectiones innumeras aliis editoribus ignotas deprehendimus, quarum ope textum accuratiorem ac puriorem reddere licuit: ideo, nos optime de Medicis merituros existimavimus, si hunc publici juris faceremus. Quam vero in delectu tot variarum lectionum ingens sit labor, quanto opus sit iudicio, soli norunt viri docti qui talibus rebus operam impenderunt. Sæpe sæpius lectiones, quæ primo conspectu optimæ videbantur, re accuratius perpensa, rejicere coacti sumus, inprimis cum Codicum multorum autoritate non innitebantur. Nonnullas Versiones antiquas latino sermone scriptas legimus;

sed nunquam ; nisi summa necessitate coacti, harum ope textum emendavimus. Una ex iis , quæ reperitur in Bibliotheca Regia, n°. 1971, cum commentariis Oribasii , et decimo-tertio seculo scripta videtur, ab omnibus aliis maxime discrepat, et nostro iudicio magni est faciendæ. Ex illa enim patet codices a vulgatis longe diversos Oribasio cognitos fuisse ; unde cum textus græcus hodie reperiri nequeat, non solum hanc totam typis mandate, quamvis spurce et barbare sit scripta, sed etiam, multis viris doctis postulanti- bus, utilissima quæque e commentariis excerpere suscepimus. Equidem vir in litteris græcis maxime versatus, et eruditione summa ac ingenio commendabilis, Guinterius Andernacus, in textum græcum horum commentariorum primus incidit, « huncque, » ut ait, depravate admodum scriptum, » et cum tineis et blattis strenue pugnantem, emaculavit, latine vertit, »

et typis mandavit Parisiis, anno 1533. Verbum pro verbo sic reddidit, commentarios vertendo, ut generatim ipsius versio parum discrepet ab illa in quam incidimus; itaque ab inceptis subsedissemus, nisi multa nondum typis mandata in regio codice deprehendere nobis contigisset, et maxime nisi interpres in aphorismis vertendis vulgatas editiones ubique fere secutus esset; unde ipsi commentarii saepe intelligi nequeunt.

Multi quidem, Leonharto Fuchsio dūce, hoc opus spurium ac adulterinum esse contendunt, ex eo quod a verisimilitudine abhorreat Oribasium, quem Galeni studiosissimum fuisse constat, multa ab illius placitis abhorrentia suis commentariis inseruisse; atque innituntur maxime argumento, quod adamantinum vocant, nempe ab autore affirmati se hos commentarios scripsisse, monente Ptolemeo Evergete, cum notum sit Oribasium sub Juliano Imperatore claruisse,

adeoque annis plusquam sexcentis post Ptolemeum Evergetem. Observant præterea, commentario 39, secundi libri, Virgiliti carmina, et Terentii comœdias ægotantibus legendas commendari; unde colligunt prædictos commentarios non a græco homine scriptos fuisse; quippe qui Homero et Aristophane multo magis quam latino quolibet Poeta delectatus fuisset. Clarissimus Hallerus qui eruditione summa omnes Medicos recentiores facile superavit, hoc etiam opus spurium esse asserit (1), prædictis fere rationibus innixus; præterea vero autorem Christianæ Religionis fuisse conjicit, ex eo quod S. Scripturam citet, huncque vocat inficetissimum Galeni exscriptorem.

Gunterius Andernacus, cujus judicium aliorum commentis anteponi debet, cum solus textum græcum noverit, longe diversam fovit sententiam; hos enim commentarios ab ipso Oribasio

(1) Vide biblioth. medic. fract. in-4°. t. 1. p. 48.

Pergameno revera fuisse conscriptos, plurimique faciendos esse haud dubitat, ut qui succinctius omnia quam Galenus, et sicubi difficultas lateat, explanatius evolvant. Idem cum Guinterio sentiunt Antonius-Musa Brassavolus, Hollerius, aliique viri doctrina atque ingenio præstantes. Equidem, rebus omnibus subductis, atque accurate circumspectis adversariorum argumentis, hæc omnia diluere haud arduum erit. Primo enim nullo modo constat Oribasium nunquam discessisse a Galeni placitis. Immensa quidem illius Medici opera in epitomen redegit jussu Imperatoris Juliani; sed in aliis scriptis multa propria habet, et plurima etiam congegisset ex autoribus qui aliter ac Galenus sentiebant; atque hujus generis sunt prædicti commentarii, quos ex aliis Medicis se collegisse atque ordinavisse monet (1): «Post septuaginta per-

(1) In præfatione.

» tionem qui una medicinam perlege-
» runt, et philosophicas quæstiones dis-
» cusserunt. » Deinde quod attinet ad
ea quæ addit : hos scripsisse, monente
Ptolemeo Evergete, existimamus, modo
lectio sit sana, his verbis, honoris ac
adulationis causa, ipsum Julianum de-
signari : tali enim assentatiuncula vide-
tur magis ac magis aucupari voluisse
gratiam Imperatoris, cujus Archiater
erat, a quo Quæstor Constantinopolita-
nus fuerat constitutus, et plurimis aliis
beneficiis cumulatus. Multi enim Impe-
ratores Romani ambierunt Evergetis
cognomen, quod benefactorem sonat,
plurimisque Ægypti Regibus commune
fuit ; namque tota Græcia subacta atque
in ditionem Romanorum redacta, tum
Principes, tum Imperatores Romanos
a Græcis hoc cognomine salutatos fuisse
constat, ex multis veterum numismatum
inscriptionibus, ut, in suis curiosis
investigationibus antiquitatis, invicte

probavit clarissimus Sponius. Forsan vero errore librarii, Evergetis voci Ptolemei nomen fuit additum, nisi concedamus, ipso Ptolemei nomine, Romanos Imperatores a Græcis nonnunquam designatos fuisse; nam in codice, quo usi sumus, sic legitur: *Ptolemeum regnantem*, non vero *Ptolemeum Evergetem*. Quamcunque autem sententiam amplectamur palam inde fit alterutram vocem a Græco tantum homine in usum trahi potuisse, neque ex illa deduci posse hos commentarios a barbaro quodam fuisse conscriptos. E contra omnia in illis antiquitatem redolent: multa enim Hippocratis exemplaria, quæ Galenus non novit, aut neglexit, ab autore fuisse perlecta constat. Græcos etiam autores multos appellat, qui Aphorismos commentariis illustrarunt, quorum nomina vix hodie supersunt, atque quorum opera, ut pote jam a longo tempore desiderata, a barbaro homine nec cognosci;

nec legi poterant. In praedictis enim commentariis, Pelopis, Lyci, Rufi, Sorani, Domni, multorumque aliorum sententia afferuntur, multae voces graecae optime evolvuntur, vana graeca praecipue commendantur, demum descriptiones multae anatomicae reperiuntur, quae soli Oribasio Pergameno tribui possunt. In codice regio autor ipse suum nomen profert in praefatione (1). Conjici etiam potest, ex lib. IV, comment. 44, hoc opus ab illo scriptum fuisse cum Constantinopoli degeret, tempore scilicet Juliani Imperatoris, cum res Romanorum adhuc florent; eorum enim amphitheatrum, atque athletarum certamina multis in locis commemorat. Nostrae opinioni nihil obstat quod autor, Virgilii

De Medicina Oribasii Praefatio

(1) « Commentare (lege commentaria) collegi et ordinavi Oribasius; monente Ptolemaeo regnante, post LXX perfectissimorum Medicorum rurationem una relegentium et philosophicas quaestiones discutientium. »

carmina, et Terentii (1) comœdias commendat; has enim, ut ex ipsius verbis patet, legendas tantum suadet scholasticis græcis, qui publica gymnasia frequentabant, ubi Romani scriptores explanabantur, quemadmodum adhucdum fieri videmus apud omnes Europæ populos ubi vigent litteræ. Non majoris sunt ponderis argumenta quæ attulit Hallerus; raturum enim manet hos commentarios ab illo non perlectos fuisse: toto namque cœlo aberrat, cum asserit autorem esse inficetissimum Galeni exscriptorem; rarissime enim illius placita in illo opere admittuntur, sæpe e contra rejiciuntur, ut recte animadvertit Fuchsius. Perperam addit idem Hallerus ab autore nostro Sacram Scripturam laudari, quod tamen illius dotes nullomodo elevaret. Equidem de Heremitis loquitur, lib. II,

(1) Hic locus forsân in codice Guinterii mendosus erat; nam in illo quem legimus nulla fit mentio Terentii.

comment. 39 : sed hæc mirationem movere non debent illorum qui norunt autorem vixisse tempore quo maximo in honore erat, tum apud plebem, tum apud principes, Religio Christiana. Falso etiam idem Hallerus Oribasio refert prologum aphorismis præfixum, qui reperitur in codice 7102, B. R. P. Hic enim prologus scriptus est a latino quodam Aphorismorum interprete, qui quidem cum nostro autore nihil commune habet, præter nomen. Hos vero errores notavimus, non ut aliquid famæ autoris detraheremus, sed solo veritatis amore, ne tanti viri autoritas imperitis fucum faceret.

Prænotionum librum, ob summam ejus utilitatem, Aphorismis subjunximus, nec unquam hunc ab illis disjungendum esse existimamus. In illo enim præcipue eminet summa Hippocratis perspicacia in dijudicandis morbis. Præterea piucissima habet, quæ non genuina sint, cum e contra in Aphorismis di-

midia pars sectionis quintæ, et duæ ultimæ sectiones permulta contineant ab Hippocratis placitis abhorrentia, quæ proinde tanquam spuria rejici deberent.

Haud secus ac in Aphorismis, nihil in Prænotionibus mutavimus, nisi codicum multorum autoritate freti; ideo quamvis multa emendare potuissemus, ope unius codicis (1) cum commentariis Galeni: ne doctis minus arrideret editio a vulgatis multum discrepans, meliores hujus Codicis lectiones in notas rejecimus. In iisdem vulgatam lectionem apposuimus, quotiescunque sensus, aut codicum numerus aliquid mutare nos coegit. Ne tamen volumen plus æquo auferetur, non monuimus quotiescunque Ionismos

(1) Ille codex cartaceus est, et reperitur in B. R. P. N°. 2228, videturque decimo-quarto seculo scriptus; cum eodem compactus est codex, partim cartaceus, partim membranaceus, Commentariorum Theophili in Aphorismos, cujus pars maxima videtur scripta duodecimo seculo.

codicum autoritate restituere licuit, paucissimasque variantes lectiones notavimus, eo quod eas quæ ex collatione vetustissimorum codicum, necnon optimarum editionum copia, collegimus; textum longè superent. Post tam multas versiones latinas jam editas, novam concinnare supervacuum nobis visum fuit. Ideo Anutii Foesii, fere unici Hippocratis sospitatoris, versionem retinimus. Verum hanc, quoties a textu plus æquo recedere visâ fuit, mutavimus; unde non Foesii nomen huic præfiximus. Hæc versio merito omnibus aliis anteposita fuit a clarissimo Riegero, et a multis doctis aliis viris, sed imprimis a doctissimo Trillero, qui fere nonagenarius obiit, et toto vitæ decursu Hippocratis editionem meditatus est. Ideo mirum versionem sæpe infidam Lucæ Verhoof, huic antepositam fuisse atque sæpius recusam. Forte multis magno fuit in pretio; eo quod loca parallela ex

ipso Hippocrate desumpta, et indicem locupletissimum addiderit. Sed praedictorum locorum citationes, nullius prorsus sunt utilitatis iis qui destituti sunt textu Lindano, Lugd. Batav. edito, anno 1665, ideo has neglexi; ejusdem index maxime obscurus est, quare huic substituímus alium locupletiozem jam a Riegero confectum, quem tamen multum immutavimus, auximus, ipsisque Praenotionibus accommodavimus.

Ut vero nostra editio emendatissima prodiret nulli labori, nec ullis sumptibus pepercimus, hancque ipsa editione Elzeveriana Aphorismorum, accuratiorē esse, asserere haud dubitamus: attente enim lecto primo volumine, nullos errores typographicos in illo notavimus. Typographus nihil intentatum reliquit, ut eandem maxime nitidam redderet. Filius ipse maximo cum ardore ac sedulitate plusquam juvenili operi manum admovit. Superfluum est

admonere nonnunquam ipsomet sub prælo accentus nonnullos excidisse, qui in multis exemplaribus reperiuntur, et in aliis desunt. Plura addere non sinit instituti ratio. An nostra editio aliis revera sit anteponeunda necne, lector ipse judicabit. Nunc vero subjungam litteras quibus codices melioris notæ designantur.

L I T T E R Æ

QUIBUS INDICANTUR CODICES REGII;

A. Cod. num. 2140. Gossypinus, ex Bibliotheca Medicea, duodecimo seculo exaratus. Quamvis vetustate in multis locis deturpatus ac mutilus sit, omnium quos vidi optimus est.

B. cod. 2141. Papyraceus, seculo decimo-tertio scriptus, charta minori, littera sat eleganti. A præcedenti differt præcipue in eo quod in textu subinde

inserantur glossæ quædam interlineares
 miniatæ; non contemnendæ. Multæ
 etiam variæ lectiones in margine addun-
 tur, aut in textu interseruntur.

C. cod. 2142. commendandus multis
 lectionibus nova manu additis, quæ in
 illo duntaxat reperiuntur.

D. cod. 2143.

E. cod. 2144.

F. cod. 2146.

G. cod. 2228, cum commentariis
 Galeni in Prænotiones. Tota tertia sec-
 tiõ, et extrema commentaria sectionis
 secundæ in illo desunt.

I. cod. 2254. inter optimos recen-
 sendus.

Hoc signo ∞ notavimus, lectionem a
 nobis admissam, in optimis codicibus
 reperiri.

N. B. In versione antiqua ex Com-
 mentariis Oribasii excerpta, numeris
 Arabicis designantur Commentaria Ori-
 basii, stella vero, aut alio signo, notæ
 quæ addidimus ad loca obscuriora illus-
 tranda.

 APPROBATIO

LECTORUM ET PROFESSORUM REGIORUM.

LECTORUM Regiorum decreto perspeximus novam APHORISMORUM et PRÆNOTIONUM HIPPOCRATIS editionem, accurante Eduardo-Francisco-Maria Bosquillon, Græcarum Litterarum Professore Regio, dignumque opus judicavimus quod in lucem emitteretur. Actum in publico Franciæ Collegio, die 2 Novembris, A. R. S. H. 1783.

DAR CET. VAUVILLIERS.

EGO infra scriptus, Regiorum Lectorum Decanus, testor, audita sententia judicium decreto nominatorum, Regium Franciæ Collegium suum libenter Privilegium concessisse Eduardo-Francisco-Maria Bosquillon. Datum in Regio Franciæ Collegio, die supra dicto et anno.

POISSONNIER, Decanus.

APPROBATIO

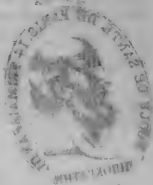
SALUBERRIMÆ FACULTATIS
PARISIENSIS.

EDITIONEM hanc Aphorismorum et Prænotionum Hippocratis, a clarissimo Collega nostro Eduardo-Francisco-Maria Bosquillon promulgandam, a saluberrima Facultate commissi, attente legimus. Quod opus commendant, tum notæ & emendationes variæ, tum versio antiqua Aphorismorum ex versione Commentariorum Oribasii excerpta. Quare omni favore excipiendum esse Auctorem censemus, qui, Litteris Græcis instructissimus, aliis Hippocratis operibus edendis diligentet allaborat. Hæc etenim illustrissimis Scholæ hujus Magistris cura semper fuit, ut Divi Senis doctrina magis ac magis inclaresceret; unde et naturæ accommodatior, et generi humano utilior fieret Medicina. Die quinta Decembris, anni 1783.

THIÉRY, Regis e Consiliis Medicis,
SALLIN, sal. Facul. antiq. Schol. Prof.
ALPHONSUS LEROY, antiq. Chirur.
Gallico Idiomatic. Prof.

SAILLANT.

VERSIO ANTIQUA
APHORISMORUM
HIPPOCRATIS.

VERSIO ANTIQUA

APHORISMORUM HIPPOCRATIS,
EX VERSIONE COMMENTARIORUM
ORIBASII EXCERPTA.

PARTICULA PRIMA.

I.

VITA BREVIS, ars autem prolixa;
tempus vero velox: experimentum autem
fallens, determinatio molesta (1).

2. Oportet autem Medicum non so-
lum providere quæcumque oportet face-
re, sed et ægotantem, et eos qui præsto
sunt, et extraneos.

(1) Continuo Hippocrates initio suæ locu-
tionis propulsare videtur magis quam advocare
audientes, non tamen ut omnes qui artem
vel disciplinam medicinæ ingredi desiderant
profugos reddat, sed ut quantum introducen-
dorum aures possunt percipere hanc memoriæ

3. In perturbationibus ventrium, (1) et rejectionibus quæ sponte fiunt, si quidem qualia oportet purgari purgentur, utile est, et apte ferunt, sin minus, eontrarie.

commendent: ut puta enim nutrices ad nutriendos noviter natos, continuo solidum non offerunt cibum, sed his quidem servant dum fuerint perfecti: sic Hippocrates ab altioribus quæstionibus cessans, continuo vitam dixit esse brevem. . . . ideoque prolixam artem, vitæ comparavit brevi, ut auditores attentiores, intelligibiliore redderet.

(1) A ventre incipit Hippocrates, ex eo quod venter multimodos morbos nobis demonstrat. Ipsa perturbatio trimoda fit; aut enim artificiosa est, aut naturalis, aut casualis. Artificiosa est cum medici catharticum dant; naturalis quotiens elevat se natura, et superflua expellit: nunquam enim natura, aut majus, aut minus vult, sed semper gaudet moderate. Casualis vero, cum casu aliquo fit. Casualis etiam duobus modis fit: aut quantitate, aut qualitate. Qualitas vero, ut cibi qui molliunt ventrem; quantitas enim oppressio atque corruptio est.

4. Sic et inanitiones (1) si quales oportet fieri, fiant, utile est, et aptè habentur, sin minus, contrarie.

5. Contemplari autem oportet, et tempus, et ætates, et regiones, et morbos in quibus oportet curam adhibere, aut non (2).

6. In exercitationibus, crassities quæ in summo est, (3) bona valetudo est; molesta, si in ultimum fuerit.

(1) Inanitio dicta est eo quod inane faciat corpus, vel venas nostras, ut est phlebotomia, clyster, catharticum &c. Aliud vero est inanitio, aliud purgatio; purgatio est qualitatis, inanitio quantitatatis.

(2) Antequam operemur, debemus scire si lædi ægrotus, aut juvari debeat: non enim oportet incertum experimentum in homine fieri.

(3) Qui impinguantur in summum, hoc est, ultra quod impinguari non oportet, bonum est. Qui vero in ultimum, hoc est, in nimium, et absque mensura, molestum eis est.

7. Non enim possunt manere in eodem, neque sinere: quum non sinent; non possunt ad melius accedere, superest ad pejus.

8. Horum ergo ob causam, bonam valetudinem solvere convenit, non tardare, ut iterum initium refectionis accipiat corpus.

9. Neque repressionses (1) ad ultimum ducere: fallentes sunt enim.

10. Sed debes considerare quæ, et qualis natura, qui fuerit qui habet sustinere, ad hoc (2) duci.

11. Similiter autem et inanitiones quæ ad ultimum perducuntur, molestæ, et

(1) h. e. Inanitiones.

(2) Hoc est tantum facere quantum vires tolerare possunt.

iterum reparationes quæ in ultimo fuerint, molestæ.

11. Tenues et simplices cibi in longis semper causis, et in acutis, non conveniunt (1).

(1) Quæstio nobis est contra Hippocratem: si in longis non conveniunt, et in acutis non conveniunt, ubi conveniunt, aut qui sunt tenues cibi, aut in quibus partibus dividitur diæta? Aut principales ægri-tudines, in quibus partibus dividuntur? Dicimus quia quadrifariam dividuntur et principaliter omnes ægri-tudines: hoc est in acutam, et peracutam, mediam, et longevam. Quadrifaria vero diæta. Ergo necesse est dinumerari unicuique ægri-tudini propriam suam diætam: peracutæ ægri-tudini, ut est apoplexia, quæ quarta die terminatur, tenuissima facienda est diæta, ut est calida aqua: et istud quando debeo dare? prima et secunda noli dare, quod adhuc valida est ægri-tudinis virtus; tertia vero die dari debet duobus modis, uno pro cibo, alio pro virtute, ut quarta die inveniatur valida virtus ad expellendos humores. In acuta ægri-tudine, ut est tertiana, Hippocrates tenuem

13. Quæ ad ultimum simplicitatis perducuntur diætæ , pessimæ , et replétiones quæ in ultimo fuerint , molestæ.

14. In tenuissimis et simplicibus cibis , dereliquunt ægrotantes , propterea quod magis vexantur. Omne enim quod fit eis , magnum fit (1) magis quam in modico fortioribus diætis.

diætam dari jubet , ut est succus ptisanæ ; et inter acutam et peracutam , quæ est media , quæ usque ad septimum diem determinatur , melicratum dari convenit , unum pro virgine , et aliud quia superflua purgat , . . . et naturalia conservat. Philosophus refert quod , ad odorem mellis quadraginta dies vixit quidam. Longeva vero est ægrotatio quartana cui solidam diætam dare convenit ; ut bucellas , et pisces aspersos quos autores , aquam coagulata cum ossibus , dixerunt.

(1) Hoc est , non leves sunt casus qui eis contingunt , qui sunt scotomia , defectio virium , sudores frigidi , et diaphoretici , et alia pejora.

15. Propter hoc et sanis fallentes sunt ;
et pessimæ et diætæ quæ valde diffinitæ
sunt ; et quia delinquent molestia (1)
sustinent.

16. Propterea ergo tenues et simplices
cibi , et certæ diætæ , fallentes sunt plus
modico solidioribus.

17. Ultimas vero (2) ægritudines
ultimæ curatæ perfectum obtinet. Addere
enim (cibum) nocivum est.

18. Et quæque per circuitus (cibum

(1) Hoc est moleste et male sustinent, quia
sequitur eos defectio et lipothymia.

(2) Ultimas vero dicit, acutissimas quæa li-
quando usque ad septem dies perseverantes
veniunt. Iestas ergo infirmitates ultimæ curatæ
ad perfectum venit, hoc est, valde ultimæ
simplicitatis diætæ, ad salutem et perfectio-
nem in ipsis obtinet. Curam enim Hippocrates
diætam vocavit, quia per diætam infirmitates
curantur, et non solum acutæ, sed et tardæ
solvuntur.

s, convenit dare) interpolantur, interpolationibus (commotionibus) (1) subtrahere.

(19. Ubi valde secundum acumen est ægritudo, illic statim et fit status, et ultimos labores habent illic, et ultime tenuioribus cibus (2) uti necesse est.

20. Ubi autem non convenit, (3) humectiorem cibum adhibere, et in tantum subtrahatur in quantum ægritudo melior ultimis fiat.

21. Quando (4) stabilita fuerit

(1) Quia quod datur in putredinem convertitur, in tantum ut si quis voluerit in febre calidam offerre aquam plus ei febris protrahatur.

(2) Uti est aqua calida.

(3) h. e. In acuta tantummodo ægritudine quæ possit permanere usque ad quartam-decimam diem.

(4) Si non est acuta, aut peracuta ægritudo; non illum abstineas ab initio, sed dum venerit ad statum, tunc ipsum abstine.

ægritudo ; tunc simplici cibo necesse est
uti.

22. Contemplari autem oportet ægro-
tantem si sufficiat ad statum ægritudinis,
et utrum ille prius deficiat et non suffi-
ciat ad cibum, aut ægritudo prius deficiat
et obtundatur.

23. Quibus continuus status, conti-
nuo simplicioribus cibis reficiendi sunt.

24. Quibus autem erit in posterum
status, illis modicè subtrahendum, ulte-
rius autem, uberius reficiendus ægrotans.

25. In accessionibus subtrahere con-
venit: addere enim nocet. Et quod per
circuitum admonet, in admonitionibus
subtrahere.

26. Admonitiones enim et deductio-
nes declarant ægritudines, et * tempora

* Commentaria habent α quod tempora
continent anni circuitum ».

continentia : tempora dico anni circū-
 tuum ad invicem incrementa, vel abbrevi-
 viationes (s. ægritudinis). * sive quotidie,
 sive die inter diem, sive per multum
 tempus fient ; sed ex his (s. signis)
 quæ apparebunt considerare oportet
 ægritudines quales sint. Quemadmodum
 in pleuriticis, sputum si continuo appa-
 rebit, incohante (s. passione) quidem,
 abbreviat : si vero postea apparuerit, pro-
 longat. Et urinæ, et ventris egestiones,
 et sudores, et somnus, bonas, et malas,
 et breves, et prolixas ægritudines affu-
 turas ostendunt.

27. Senes apte jejunium ferunt : se-
 cundum mediæ ætatis, minime vero
 pueri.

28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50.

* Parenthesi inclusa, sunt glossæ additæ
 ab interprete.

* 28. Horum autem qui seipsis fortes et animosiores sunt *, quia omnes qui cresunt plurimum habent innatum calorem. Plurimo ergo cibo indigent; sin minus, corpus consumitur.

29. Senibus autem modicus calor, propterea itaque fomite parvo indigent. De plurimo cibo enim extinguuntur. Propterea et senibus non similiter acutæ (i. e. non sunt febres eis sicut juvenibus) frigidum enim corpus est illis.

30. Ventres hyeme et verho ferventiores secundum naturam sunt, et somni prolixiores; in his ergo temporibus refectiones multæ dandæ sunt, etenim natura calida multum est. Nutrimto ergo plurimo indigent ad exemplum

* 1. Prima pars hujus aphorismi in commentariis, ad finem sententiæ ponitur.

ætatis. Ipsi quoque infantes et pueri *
sunt, et athletæ.

31. Liquida omnia (1) nutrimenta
febricitantibus conveniunt: maxime au-
tem pueris, et cæteris sic solitis nutrirî.

32. Et quibus semel et iterum, aut
multum, aut minus, et secundum partem,
consuetudinem: concedendum enim ali-
quid pro tempore, et ætate, et regione,
et consuetudine.

33. Æstate et autumnò cibos graviter
homines ferunt, hyemè facilius, verno
autem consequenter.

34. Quibus per circuitum accessiones
fiunt, non dare cibum, neque cogere,
sed subtrahere oportet (2) adjectionem
antequam crisis fiat.

* Subaudiendum, exemplo.

(1) h. e. Ova sorbillia, lactucas, paisanas, et
cætera similia.

(2) Subtrahere oportet seu per nares, seu

33. Quæ solvantur ægritudines, et quæ solutæ sunt numero pari dierum (i. e. congrue et convenienter; secundum Galenum) nihil est movendum, neque novi aliquid faciendum, neque pharmacia (i. e. medicaminibus) neque aliis exagitationibus, sed sinere melius est (1).

per sudorem, seu per urinam, seu per secesum, seu per menstrua. Adjectionem, hoc est quantitatem ciborum.

(1) In isto aphorismo multi multa senserunt. Alii quidem dixerunt quod in die critica non jubet dari cibum. Alii vero diem parem dicunt duo et quatuor: nec hoc est. Galenus enim dat expositionem quod credo aliud non esse. Parem enim dicit congruam et convenientem, quando determinata fuerit per solam naturam ægritudo: unde et vulgaris sermo dicit, parem habe tecum, hoc est congruum et convenientem dilige. Ergo ipsum est quod admonet. Dum terminata fuerit ægritudo, natura debilis invenitur, post tantum et talem laborem nil jubet fieri, ne forte ipsa ægritudo iteretur. Neque medicamen aliquod exagitare,

136. Quæ oportet educere, illa educere per congrua loca oportet. In his quæ ferantur vel manant, non multitudo expectanda, sed quousque ferantur, et qualia oportet, et tolerare bene ægrotum; et ubi oportet usque ad defectionem adducere, (1) et hoc fieri si toleret ægrotus.

hoc est, novi aliquid, videlicet, aut phlebotomia, aut clystere, aut vomitu, aut potione calefactoria ad sudorem, sed sufficiat naturæ quod per se fecit: quia plus est quod facit natura quam quod ars. Sinere enim, dimittere dicitur, hoc est, quiescere naturam.

(1) In tribus passionibus jubet usque ad defectum adducere inanitionem, in media tumentes (hydropisia) vel causone febre, et in dolore * pedum. Galenus refert quemdam, hominem phlebotomasse laborantem causone qui angustiam passus est, vel spasmum: cui dixit Galenus, homo occidisti (i. e. perdidisti) febrem..... Hanc jubet fieri si virtus valida

* i. e. podagra.

37. In acutis causis raro, et in initio pharmacia utendum est, et hoc bene et perspecte facere bonum est (1).

38. Si qualia oportet purgari purgentur, placide ferunt, contraria (2) autem incommodant.

fuerit. . . Si vero imbecillitas fuerit, hæc pro parte fieri jubet.

(1) Iste Aphorismus illi superiori jungitur, et ipsum est quod admonet, ut nisi in peracutas, id est, nimis acutas passiones, in initio adjuvatorium non adjicias: in peracutis ideo quia * sustinere volueris ad statum non perveniunt.

(2) i. e. Si superflua purgata non fuerint

* i. e. si differre volueris.

 PARTICULA SECUNDA.

I.

IN quocumque morbo somnus laborem præstat, mortale est: si vero somnus adjuverit, non est mortale. Ubi alienationem somnus minuit, bonum est: ubi alienationem somnus præstat, mortale est.

2. Somnus et vigiliæ, utraque ultra modum, malum est (1).

(1) Si somnus secundum naturam fuerit, bonum est: si ultra naturam, malum est. Videamus quæ vigiliæ naturales sunt, et quæ extra naturam. Scitote quia somnus juvenibus bonum est, contrariæ autem vigiliæ. Unde frequenter juvenes in phreniticas incurrunt passiones nimio calore, et siccitate. eniori- bus autem et infantibus contrarius est somnus.

3. Nec repletio, nec indigentia,

Unde seniores sæpius in puerilem memoriam, ut dici vulgo solet, aut obliosam lethargicam, aut brevem comam (i. e. habent breves capillos) aut turpiter depile occipitium, incurrunt. Omnia hæc mulieribus gravius et turpius contingunt. Cum enim nimis dormiunt, quod illis contrarium est, vetuli et vetulæ, neque spatiantur, neque perspirantur, venis residente nimio humore, aut lacerantur sæpe mente, aut deturpantur carnis superficie. Infantes enim quia humidam habent similiter naturam, in hæc mala incurrunt, quia in interiori parte cerebri detinetur ipse humor, et aliquando post multos annos loquuntur. Naturales autem vigilæ sunt quando quis consuevit vigilare et omnè opus adimplere: ultra naturam vero vigilæ sunt in phrenitica passione: somnus vero ultra naturam est, ut in obliosam lethargicam, et in cæteras similes passiones sunt. Secundum naturam est somnus, ut si quis consuetis horis obdormit post cibum, post modum vero surgens, adimpletis officiis naturæ, digestiones omnes et egestiones procurantur, per ventrem, et per sputum, et per urinam, et cætera similia.

neque aliud quid aliquod bonum est quod ultra naturam fuerit.

4. Labores (1) spontanei indicant morbos.

5. Quicumque laborantes, in corporibus plurimum non sentiunt (s. laborem) his mens ægrotat.

6. Quæ per multum tempus extenuata sunt, tardius reparanda sunt, quæ autem in modico, citius.

7. Si post ægritudinem cibum accipiens non convalescat, signum est quod corpus plurimum cibum accepit. Si autem cibum non accipienti hoc contingat, signum est quod inanitionem expetit corpus.

8. Oportet cum voluerit quis purgare corpora mollitari debere (2).

(1) Labores, hoc est, dolores.

(2) In isto aphorismo multi multa senserunt.

9. Quæ non pura sunt corpora quanto magis nutriuntur plus nocet.

10. Facile est repleri potu quam cibo. Facilius enim lubrica quam solida digeruntur.

11. Quæ relinquuntur (1) in morbis post solutiones iterationes faciunt.

Aliqui dixerunt mollitare, i. e. abstinere, vel facere vomitum cum radicibus, vel curare ventrem, alii alia. Galenus vero istum locum exponens taliter dixit: Hippocratis vero quotiens locutio fuit de purgatione cathartica dicit mollitare, i. e. aptare: etenim corpus aptare jubet, i. e. abstinere, lavare, purgare. Manifestum est ergo, ex verbis Galeni, Hippocratem de cathartico quod habeat diatri-dium dixisse in hoc aphorismo ubi ait, purgare.

(1) Quæstio oritur quomodo conijcere possumus quod ægritudo ad perfectum non est determinata? scilicet quod si fuerint ante criticum diem signa congrua præcedentia, id est, capitis dolor, et digestiones urinarum, et cætera talia; critico die ægritudo reiterationem non facit: si vero ista non præcesserint,

12. Quibuscumque crisis fit his nox gravis quæ ante accessionem est. Super-veniens vero alia nox levior plerumque (1).

13. In ventrium solutionibus, immu- tationes quæ egeruntur juvant, (2) nisi se ad pessima demutent.

14. Ubi fauces (3) ægrotant, aut pus- tula in corpore nascuntur, considerandæ non est ægritudo ad perfectum determinata, quamvis cognosci possit et in habitudine corporis, et in virtute ægritudinis, et in aliis signis, si iteratio debeat fieri.

(1) Hoc est, non semper, sed aliquando.

(2) Intellectus istius aphorismi talis est: si cui se venter dedit *, juvat, quia plus est quod facit natura quam quod ars, nisi se ad pessima demutent, hoc est, subito ad dys- enteriam, de dysenteria ad lienteriam, et istud quoque pessimum est.

(3) Scitote quia labia, palatum, et uva sunt fauces.

* i. e. responderit venter.

sunt egestiones earum. Si vero fellei fuerint coloris corpus compatitur, si vero qualia sanis fiunt, certum est nutriri debere.

15. Ubi est indigentia (1), non oportet laborare.

16. Ubicumque esca plus a natura introierit, hoc valetudinem facit (2).

(1) Aliqui dixerunt Indigentiam dici ciborum, alii alia. Galenus exponens locum istum dicit hoc: indigentiam dicit humorum. Ideo non laborari jubet, neque lavari; quia lavacrum attenuationem facit, neque ungi, neque iter facere; neque abstinere, sed paulatim reficere.

(2) In isto aphorismo aliud sensit Pelops, aliud Lycus. Alii dicebant qui plus a mensura accepit. Galenus exponens istum locum hoc dicit: requirenda est consuetudo unius cujusque, quis, quid, et quantum solitus est comedere: verboreneus aliqui comedunt duas quadras, alii quatuor, alii unam, alii panem

17. Qui reficiuntur copiose, veloci-
ter et secessum faciunt. Manifesta ergo
sanatio est (1).

cibarium, alii spongiam*. Iste qui solitus
erat comedere spongiam, si comedit cibarium
læditur. Et scitote quia tria sunt unde profi-
ciunt corpora nostra: est digestio, et egestio,
et nutrimentum naturale. Quotiens ergo
major fuerit egestio, digestio minor est;
quotiens digestio maxima fuerit, egestio pene
nulla est: quando vero egestio minor est,
nutrimentum naturæ plus est, ipsum enim est
quod Hippocrates dicit: unicuique tantum
offerre quantum digestioni sufficiat. Nam
potest fieri ut multum comedat homo, et plus
faciat stercus quam nutrimento corporis pro-
ficiat. Unde inveniuntur etiam aliqui multum
comedentes, qui, et tenues, et parum dige-
rentes sunt. Ergo necessarius est cibus unci-
que quantum ipse digerere valet. Si vero
amplius, valetudinem facit, hoc est, morbos
generat.

(1) Iste aphorismus intellectum habet: ut
si quis comedat quantum valet digerere, et

* Species panis levisissimi.

18. Acutorum morborum non est in omnibus certa prænunciatio, neque salutis, neque mortis (1).

egerere, et nutrimentum naturæ adimplere, bonum est, si tamen et facilis sit venter, et tunc optimum est, et signum est quod salubre corpus habet.

(1) Questio nobis evenit contra Hippocratem, dum ipse testatur in aliis dictis suis: scire debet medicus præsentia, præterita, et futura; quomodo nunc dicit non posse prædici neque vitam, neque mortem. Videamus sub quo argumento Hippocrates dicit, ut non a nobis condemnari videatur: bene enim nostis quia superius exposuimus quod quadrifariam dividuntur omnes ægitudines, hoc est, in acutas, peracutas, medias et longevas. Sed nunc de acutis dicit et peracutis. Videamus quas acutas dicit, quæ cum febre sunt, aut sine febre, aut quibus videantur locis inesse. Scitote quia de pleuritica, et de quinantia dicit. Pleuritica passio juxta vitalia fit loca, quæ cum subito trahitur ad pulmonem, fit peripleumonia, et transfertur de acuta in peracutam, et, propter istam mobilitatem, Hippocrates dubium fecit esse medicum, ne in aliquo

19. Quibuscunque juvenibus constitutis ventres soluti sunt, his senescentibus siccantur; et quibus juvenibus sicci sunt, his senescentibus humectantur.

20. Indigentiam repletio curat, et repletionem indigentia; quæcunque igitur ex repletionem generantur ægitudines, inanitio sanat. Quæcunque vero de inanitione, repletio curat. Sic et alia aliorum contrariis.

21. Acutæ ægitudines determinantur, ut multum, in quatuordecim diebus (1).

fallax inveniretur. Si quidem quinantica passio est, quæ fit in ipso principio nutrimentalis loci, vel vitalis; quæ dum meliorari videtur, tunc redit ad pulmones, et mortem operatur, et propter immutationem de loco in locum ad deterius pergit. Ideo Hippocrates noluit prædicere medico, neque salutem, neque mortem.

(1) Non sic est intelligendum, ut quidam putant, quasi in quarto-decimo die distincte et certissime omnis febris possit solvi, sed

22. Septimam diem quarta prænunciat.

23. Alterius * hebdomadæ octava (dies) principatur.

24. Prævide autem undecimam : ipsa enim alterius hebdomadæ quarta.

25. Conspicienda est quinta-decima, hæc enim est tertiæ hebdomadæ initii contemplaria.

26. Contemplare rursum septimam-decimam, hæc enim est quarta quidem

magis in quarto-decimo die quod extenditur usque ad quadraginta. Sunt enim in acutis febribus veri supra scripti dies critici. **

* i. e. sequentis.

** Juxta nostrum autorem numeri quatuordecim quibus definiuntur ægri tudines sunt : unum, et quatuor, et septem, et novem, et undecim, et quatuor-decim, et septemdecim, et viginti-unum, et viginti-quatuor, et viginti-septem, et triginta-unum, et triginta-quatuor, et triginta-septem, et quadraginta.

28 *Versio antiqua*

a quarta-decima , septima autem quarta est ab undecima.

27. Considera etiam vigesimum-primum , vigesimum-quartum , vigesimum-septimum.

28. Similiter vero trigesimum-primum , trigesimum-quartum , trigesimum-septimum , necnon et quadragessimum (1).

29. Æstate typi quartani fiunt breves * plerumque : autumno vero prolixiores , et magis qui hyemi conjunguntur.

30. Febris super spasmum melius est , quam spasmus super febrem.

31. His quæ non secundum rationem

(1) His numeris complentur quatuor-decim dies quibus Hippocrates acutas ægritudines determinari proposuit.....

* Inter causas quæ quartanas abbreviant phlebotomiam numerat Oribasius , si autem omissa fuerit prolongatur morbus.

relevantur, non oportet fidem habere
(s. sanitatis) (1).

32. Nec valde veteri mala (2) nascentia
extra rationem ; plerumque enim hujus-
modi sunt incerta, & non valde per-
manere, nec rememorari solent.

(1) Intellectus istius aphorismi talis est,
ut si critico die non determinantur ægritudi-
nes, aut præcedentia signa quæ solent crisin
futuram prænuntiare non fuerint, fidem non
oportet illis habere quia non est determinatio,
sed remissio.

(2) Mala nascentia extra rationem dicuntur
quæ ex nimio, aut insolito ciborum appetitu
malam compositionem membrorum produ-
cunt, ut sunt nautarum et rusticorum qui
comedunt incomposite, et extra consuetudi-
nem, et nutriunt pingues humores; ergo de
ipsis dicit non veteri cum incurrunt ægritu-
dines, quia validi sunt propter illam copiam
ciborum, et cito determinantur eorum ægri-
tudines, et non debilitantur. Plerumque autem
dixit quod incertum est, hoc est, aliquando
et difficilis est ipsorum cognitio. Unde non
debet esse dubium medico requirere eorum

33. Febres in superficie * permanere,

rationem, refert enim Galenus in dictis suis, quod sub Marco Antonio imperatore, Glaucō philosophus ingrediebatur domum ipsius. Major vero domus ipsius ægrotabat, et nullo modo poterat aliquis subvenire. Tribulabatur Glaucō propter ipsum, et Galenus dixit illi quod habes, at ille hoc; et dixit Galenus si jubes, ingredior et visito illum: at ille cæpit rogare. Dum fuisset Galenus ingressus, interrogavit illum. Quæ tibi fuit nativitas? At ille, rusticus de montibus; et ille, quæ fuit tibi consuetudo comessionis, et ille, erucas agrestes solitus eram comedere. Ingressus Galenus in hortum collegit fasciculum erucarum, et obtulit illi: ille ut vidit, continuo se jactare de lecto voluit, et dixit Galenus non expectabis ut cōquantur. Et dixit, non, sed tantum sic crudas date mihi, rogo, et ut comedit, continuo sanus factus est. Unde nunquam pigeat medicum requirere originem causæ, ut quod ars non prodit interrogatio manifestet.

* Per febres quæ in superficie permanent, intelligit Oribasius eas, in quibus calor inprimis externe percipitur: febres vero quæ interius detinentur sunt illæ in quibus calor internas exurit partes.

et nihil minuere corpus, vel extenuare, non est molestum. Interius autem detineri magis a ratione; molestum est; hoc enim longitudinem ægritudinis ostendit, illud vero imbecillitatem.

34. Incoherentibus morbis nihil in principiis medicari convenit: usque ad statum autem sinere melius est (1).

35. Circa initia et finem omnia imbecilla: circa statum autem omnia fortiora.

36. Qui ex ægritudine apte reficitur et nihil proficit, molestum est.

37. Plerumque omnes pessime habentes, et bene * reficientes circa initia,

(1) Quod initio purgare jubet de peracuta ægritudine dicit, quæ ad statum pervenire non potest, statum autem jubet expectare acutarum ægritudinum... Si vero in augmentum fuerit melius est usque ad statum sinere.

* i. e. Bene assumentes cibum.

et nihil addentes *, in declinatione rursus abstineant (1).

38. Quia ** autem circa initia abstinentes sunt fortius, post modum paulatim reficientes; melius carent ægritudine (2).

39. In omni ægritudine vegetari mente et bene se habere ad oblationes, bonum est, contrarie autem, malum (3).

* i. e. Nihil proficientes.

(1) i. e. A carnibus abstineant.

** Forsan legendum, qui.

(2) De peracuta loquitur passione, et dicit, ut in initiis abstineant. In antiquis enim temporibus usque ad tertium diem nihil dabant medici, unde et dia triton dies illi vocati sunt. Sed istud male faciebant quia in omnes ægritudines istud operabantur. . . . Ergo ipsum est quod dicit ut in initiis abstineant fortius, et paulatim reficiant postea, ubi commodum videbitur, atque ideo ait in sequentibus, postea vero paulatim reficientes, melius et celerius carent ægritudine.

(3) . . . Scitote quia necessariae sunt ei fabulae aliquae ut possit agnoscere medicus, utrum

40. In morbis minus periclitantur quibus propriae naturæ, et ætatis, et qualitatis, et temporis morbus fuerit; magis autem quibus secundum naturam hoc (1) non fuerit.

41. In omnibus morbis diuturnis, qui circa umbilicum et supra pectinem sunt, sana sit mens, an non. Considerati semper debet a medico, qualis sit ægrotus, aut quibus delectetur rebus. Si est religiosus, apponere debet illi divinam scripturam, si tamen hanc antea amaverit. Si fuerit vero scholasticus, fabulas Virgilio in se ferere illi, breves tamen quæ illum ad furorem non provocent. Si fuerit adultus, exinde aliquid illi inserere, et tunc agnoscere si sana est mens, et si apte susceperit, apte suscipiet medicinam, vel sanitatem. Oblationes autem sunt quæcunque illi offeruntur.

(1) Ut est juvenum ægritudo * in hyeme, et senum in æstate, et istæ sunt duæ peregrinæ ægritudines quæ non in suo tempore veniunt, nec in propria ætate.

* Febrem, intelligit.

soliditatem habere melius est. Quod autem extenuatum valde et tabidum, pessimum, apte autem hujusmodi inferiores purgationes sunt.

42. Qui salubria habent corpora, in medicaminum purgationibus, debilitantur celerius, quam qui malocinio (1) utuntur. Nam qui bono sunt corpore in purgatione laborant.

43. Quod modico est pejus potu et cibo, suavius autem, melioribus est magis eligendum.

44. Seniores et juniores plerumque pari modo ægrotant multum plerumque. Eis diuturnæ ægritudines nascuntur, plerumque commoriuntur (2).

(1) Mala compositione humorum laborant.

(2) Questio nobis oritur contra Hippocratem: si senex multum ægrotat, et juvenes multum

45. Branchos (1) et coryza valde senibus non maturantur.

46. Qui deficiunt fortiter, et frequen-

ægotant, minus quis ægotat? redditur talis ratio; quia juvenes posuit multum ægotare, eo quod acutam semper incurrant ægritudinem. Senes autem quia quantum habent pingues humores, tantum multo tempore protrahitur ægritudo: et quod juvenes brevi tempore de acuta laborant ægritudine, hoc senes multo tempore protrahunt, et reperiuntur ambo similes: ille longo tempore qui acutam (s. ægritudinem) incurrere non potest: et ille brevi, qui repentinam, quæ cito debilitat, in tantum quia senibus aliquando commoriantur ægritudines, et dicuntur convivæ quæ cum ipsis commoriantur.

(1) Branchos est quotiens fauces præfocationes habuerint.... Coryza est præfocatio innoydis * (h. e. In ossibus nasi).

* Lege, Ethmoidis.

ter, sine manifesta (1) occasione, repente consumuntur *.

47. Solvere apoplexiam (2) fortem quidem et sanare impossibile est; debilem autem non facile.

48. Strangulorum (3) aut deficientium, necdum morientium, non resipiscunt quibus spuma fuerit in ore.

(1) Hoc est, si non præcesserit aut ventris fluxus, aut sanguinis, qui possit debilitare, aut multum temporis inferre ægritudinem, et alia signa quæ malfactionem solent inferre.

* i. e. Moriuntur.

(2) Apoplexiæ duæ sunt, major et minor, id est, apoplexia, et hemiplexia. Item agnoscere possumus apoplexiam inde quod et spumam facit, et extensionem, et oppressionem, hemiplexia vero quæ solum extensionem

(3) Strangulatio quatuor modis fit, aut extrinsecus, aut intrinsecus, aut voluntarie; aut involuntarie; intrinsecus, ut in apoplexia; extrinsecus, ut cadens quis se ipse opprimit; voluntarie, cum aliquis laqueo se suspendit;

49. Qui valde crassi (1) sunt, nec secundum naturam, celerius moriuntur quam graciles.

50. Epilepticorum junioribus (2)

involuntarie, cum aliqui ad furcam applicantur, vel in foveam cadunt. Ergo utrosquē dum inveneris spumantes, jam non de vita promittas.

(1) Nunc extra naturam dicitur crassum, et gracilem secundum naturam, et graciles extra naturam celerius moriuntur; quia apertis poris ex nimia siccitate omnis calor evaporatur. Homo enim plures cavernas * habet, et majores quam cætera animalia, in tantumque plus alget quam cætera animalia. Dicitur quidam in Persidē imperator a persona quadam corium tollit, et exinde aliqua scemmata ** tegumentorum fieri.

(2) Juvenes dicit a decimo-quarto anno usque ad vigesimum-tertium.

* Cutis poros intelligit.

** Id est, lamina.

evadere contingit per immutationem maxime ætatis, et regionis, et vitæ.

§ 1. Duo dolores simul in uno eodemque loco, fortior opprimit alterum.

§ 2. Circa natiuitates saniei * dolores et febres magis accidunt, quam antea.

§ 3. In omni motu corporis cum coeperint laborare, et post quiescere, statim adimitur labor ab his qui consueverunt solitos labores ferre, vel si fuerint debiles, vel senes. Senes vero consueta juvenibus facilius tolerant, quia post plurimum tempus consueta repetunt: inconsueta enim molestare solent.

§ 4. Oportet aliquando consueta (1) mutare, et replere, vel inanire, vel

* Hoc est, puris.

(1) Questio nobis contra Hippocratem, dum superius consuetudinem laudavit, et illam

calfacere , vel infrigidare , aut alio quolibet modo corpus movere. Dissimile vero , molestum est , et per omnia satis naturæ est inimicum. Quod autem paulatim fit utile , cum ex alio transit in aliud. Omnia secundum rationem facientibus , bonum est : non occurrentibus secundum rationem , malum.

dixit secundam esse naturam , cùm nunc ipsam desiderat mutare. Sed videamus quam consuetudinem dicit , propriam , an accidentivam ; propriam laudavit ; vituperavit accidentivam. Pone esse rusticum viventem in deliciis , iste dum ægrotaverit , illum ad consuetudinem revocamus propriam , per immutationem accidentivæ : sic enim refert Galenus quemdam ægrotasse majorem sub Marco Antonio Imperatore , et iste nullo modo poterat sanari donec illi consueti cibi fuissent applicati. Ergo in istis non mutantur propriæ consuetudines , sed accidentivæ donec salvi fiant. Ergo ipse Hippocrates dicit , in præsentî aphorismo , ut quæ inanita sunt per indigentiam , repleantur ; et quæ repleta sunt per nimietatem ,

55. Non transire ad alia adjutoria oportet, manente quo fueris usu * ex initio.

56. Quot quot ventres habent solutos, in juventute constituti melius transeunt; sic sese habentes in senecta p̄jus transeunt; siccantur enim plerumque senescentibus.

57. In magnitudine corporis juvenescere (1) quidem decens est, et non inaniantur: quæ vero infrigidata sunt, recalciant, ita tamen ut non nimium, sed paulatim. Nam ex multo contristatur natura, mediocritate autem gaudet.

* In commentariis legitur melius et quod tibi visum fuerit n.

(1) Juvenescere dicit, subito in proceritatem crescere, quod quidem decens est, sed non suave, id est, incommodum, sæpius enim hujusmodi citius decidunt, et ante annos legitimos evadunt. Sic enim ante tempus ad integrum excrescunt, ita, et ante tempus transeunt: quod intempestivum venit,

suave, senescere autem inutile et pejus
a modicis.

intempestivum recedit. Modicos autem dicit,
vel staturæ minoris, eo quod firmiores sapi-
sime fiant, vel modicos dicit infantes, qui
licet in primis annis Inutiles sint, tamen suc-
cedente ætate, meliorantur & senes autem
deteriorantur potiusquam meliorentur.

 PARTICULA TERTIA.

I.

INNOVATIONES temporum maxime generant morbos, et in temporibus, maximæ immutationes.

2. Frigus et æstus, et cæteræ rationes, naturarum quibusdam in æstate, quibusdam in hyeme, bene et malè consistunt, et ætates quoque aliquibus in temporibus, et regionibus, et victu, quibusdam bene, quibusdam male consistunt.

3. In temporibus quando eadem die aliquando æstus, aliquando frigus fit, autumnales morbos oportet spectare.

4. Austrini auditum gravant, caliginem oculorum faciunt, et gravedinem capitis, et moestificant dissolventes

corpora. Quando hi prævaluerint talia in morbis patiuntur.

5. Si autem septentrionalis flaverit, tussiculæ (1) faucium, ventres duri, urinæ difficiles, horrores, dolores laterum et pectorum, quando hic prævaluerit oportet tales spectare ægritudines.

6. Austrini dissolvunt corpora, et humectant, et capitis faciunt dolorem, et gravedinem, et gravant auditus, et veragines * faciunt in oculis, et in corpore difficultatem, et ventres humectant.

7. Etenim boreas melancholiæ et manix præest.

(1) Scitote quia tussis duobus nascitur in locis, aut in altitudine, quod tussis vocatur, aut in superioribus, quod est in faucibus, quod uvam titillat et tussicula vocatur; Hippocrates hanc, tussiculam, nominavit, id est, modicam.

* Id est, vertigines.

8. Per dies autem boreæ, corpora condensantur et fortiora fiunt, et boni motus, et optimi colores, et boni auditus, et ventres siccantur, et oculi lacrimantur, et circa thoracem dolores, et, si forte antea fuerint, magis dolent.

9. Item boreas, qui est in aquose, (1) si fiat, his qui humidæ naturæ sunt, et mulieribus, conveniens est. Reliquis vero oculorum causæ fiunt siccæ, et febres acutæ, et coryzæ diuturnæ. Aliquibus autem et melancholicæ, stranguria, lienteria, sciasis, quinances, hylion* (2), epilepsia, mania, artresis**.

(1) Boream dicit in aquosum, hoc est frigidum, et siccum.

* i. e. volvulus.

(2) Hylion est passio intestini quæ juxta illa fit, et propter vehementiam doloris tale accepit nomen.

** Id est, arthritis.

10. Quando æstas fuerit verno similis, sudores in febris oportet multos spectare.

11. In siccis temporibus febres acutæ nascuntur.

12. Et si præcipue fuerit annus talis constitutus, ut æstas non sit calida et sicca, et caliditates * fecerit ei; modi plerique ægri tudines ei. (1) Modi oportet spectare in qualitatibus temporum, et

* Legendum forte, inæqualitates.

(1) Hippocrates temporum dat nobis cognitionem dicens, si annus fuerit constitutus, ut æstas secundum se calida et sicca non sit, et æqualitates non fuerint temporum; æqualitas enim servari non potest corporum, nisi cum secundum se fuerit rata qualitas temporum: nam qualis fuerit annus tales ægri tudines. Si vero æstas fuerit simplex, æstivales erunt ægri tudines, et tunc sunt ægri tudines secundum tempus, quæ non diu tenentur, sed solvuntur et determinantur, quia naturales sunt, et non peregrinæ.

si moderata fuerint tempora, et secundum se representantur, simplices et boni cursus ægriitudines nascuntur; immoderatis autem stabiles et insolubiles.

13. In autumno acutissimæ* ægriitudines, et mortiferæ fiunt; (1) verno autem salubriores et minime mortales.

14. Qualitates autem anni omnimodo siccæ, a pluvialibus sunt salubriores et minime mortales.

15. Ægriitudines autem in pluvialibus

* Commentaria habent, acutæ.

(1) Quia hoc tempus per se bisterias habet quæ duobus modis fiunt; aliquando enim frigus mane, in medio æstus, et sero iterum frigus, aliquando mane æstus, in medio frigus, et iterum sero æstus, et tunc malum est. Quoties ergo æstus mane fuerit, multis modis læditur homo, vel quia minus se vestit, et frigus adveniens penetrat illum, vel quia calor aperit et frigus ingreditur, unde bisteria dicitur, hoc est, geminatur aer.

plerumque fiunt, febres prolixæ, et ventris fluxus, & putredines, et epileptici, apoplectici, et quinances.

16. In siccis autem, fiunt oculorum causæ, artretica, stranguria, dysenteria.

17. Secundum tempora quidem, sine veris, et initio ætatis, pueri, et qui horum competunt ætatibus, bene valent, et maxime sani sunt.

18. Æstate vero et autumnno tempore senes transeunt, et initio hyemis; residuum vero hyemis, mediæ ætates bene et optime transeunt, sicut juvenes et pueri in suo tempore sani sunt.

19. Autumnus tisis (1) malum est.

(1) Scitote quia tisis secundum Athenienses, nihil est aliud nisi ulceratio et tumor in pulmonibus. Tisis ergo dicitur consumptio corporis totius. Fit duobus modis, aliquando

20. In temporibus autem, si hyems sicca et frigida fuerit, ver autem austrinus et compluens, necesse est æstate febres acutas esse, et oculorum dolores, et lienterias, et dysenterias (1) nasci, maxime mulieribus, et quotquot humiditas habent naturas.

enim præcedit ulceratio, et tumor in pulmonibus sequitur, et sic fit consumptio: aliquando vero primitus fit tumor, et postmodum ulceratio, et sic etiam consumptio fit.

(1) Scitote quia dysenteria nihil aliud est nisi continuationis divisio, vel ulceratio intestini; quia intestinum continuum est, adveniens cholericus humor radit intestinum et ulcerat. Fit autem duobus in locis, in subtilibus intestinis, et in pinguibus, unde velut mucilagines videntur deponere: est dysenteria epatica, et emathera*: epatica est ab epate, quotiens roseum sanguinem fundunt. Emathera autem quotiens de inferiori parte

* Id est, eruenta.

21. Si vero hyems austrina (1) fuerit et tranquilla , et pluvialis , ver autem siccum et tempestivum , mulieres quibus partus ad ver inest sine occasione abortivum faciunt.

22. Quæ autem generant , inutilia et morbida generant , ut statim moriantur , aut debilia , aut inutilia , aut languida.

23. Reliquis autem dysenterix , et oculorum dolores sicci , et catarrhus. Senioribus autem catarrhus celerius recedit.

24. Si autem æstas frigida et sicca fuerit , autumnus autem pluvialis sit et

fluxerit abundantia sanguinis in intestino majore , diverso colore , nigra , subpallida et spissa. . . . Lienteria enim dicitur quæ est sine ulla retentione cibi in ventre.

(1) Dicit austrinam , hoc est , calidam ; tranquillam , hoc est , siccam ; pluvialem , hoc est , humidam.

austrinus, capitis dolorem facit, et tusses, et raucedines, et tisis (1) et coryzam,

(1) Tisis vero hic de capite fit, quæ est passio oculorum. Videamus ergo quod oculus est pars corporis visum recipiens, cui compaginatio ex tribus humidis et quatuor membranis constat: humida autem est una crystalloides, in medio similis est albugini, cuique per suam humiditatem continet crystalloidem, unde et in dolore oculorum lacrimam mittimus cum collyrio; inferius vero alloides*, quæ est similis vitro, quæ et ipsa humida est, substituitur vero crystalloidi. Membranzæ vero quatuor sunt hæc: interior amblytroides**, secunda ragoïdes 3*, tertia ceratoides 4*, quarta quæ et inferior spiricos 5*: unde qui cataractas deponunt usque in tertiam deprimunt ferramentum,

* Lege Hyaloides, id est, vitreus.

** Αμφιβλεβροειδής, h. e. reticularis.

3* Ραβοειδής, h. e. uvea.

4* Κερατοειδής, h. e. cornea.

5* Επισπερμική χιτών, tunica adnata.

25. *Ægritudines autem omnes quidem in omnibus temporibus fiunt. Magis autem aliquæ in aliquibus efficiuntur et admonentur; etenim verno melancholix, manix, epilepsix, et sanguinis fluxus, quinances quoque, et coryzæ, et raucedines, et tusses, et lepræ (1), et zernæ*, et maculæ**, et ebullitiones ulcerum multæ, et pustulæ, et attriticæ.*

quia si minime tetigerit, mox amittit lumen. Quando vero crepuerit oculus, aut exuberaverit foras, aut extillaverit, tisis dicitur, et illud fit quotiens nimia cerebri infusio fuerit ex illa infectione.

(1) Lepræ dicuntur quotiens in toto corpore discoriatio fuerit, et inflammatio est in circuitu † et in medio rubor.

* Id est, impetigines.

** id est, vitiligines.

† Guinterius vertit. « Et inflammationes, in circuitu squamæ, et in medio rubor ».

26. Æstate vero aliqua horum fiunt, et febres acutæ continuæ, et causon, et tertianæ, et rejectiones, et solutiones ventris, et oculorum dolores, et aurium, vel oris, vulnerationes, et putredines veretrorum, et desudationes.

27. Autumno vero multæ febres quartanæ et errantes, et multa occurrunt, et erraticæ, et splen, et hydrops, et tisis, et stranguriæ, et dysentericiæ, et sciasis, et quinances, et anhelitus, et ilion, et epilepsis, et mania, et melancholiæ, et artresis.

28. Hyeme vero pleuritica, (1) peripneumonia, branchos, et tussiculæ,

(1) Pleuritica passio multis modis atque causis fit, aliquando ex calore, ex frigore, et nunc in tantum quia aliquos phlebotomamus, alios non: aliis lanam oleo calentem imponimus, ut æstate, quando fit ex cholericis.

dolores laterum, pectorum, et lumborum, dolores capitis, veragines quoque et apoplexiæ.

29. In ætatibus vero accidunt, minoribus quidem, et novellis pueris, rejections, vigiliæ, dolores umbilici, tumores aurium, et humores.

30. Cum autem ad dentes (1) pervenerint, gingivarum prurigines fiunt, aliquotiens medicamenta calida et unguenta adhibemus, ut in hyeme quando fit ex frigido humore.

(1) Migrat ad aliam ætatem quæ est a septem mensibus, usque ad annum. Differentiæ dentium tres sunt, nam qui antea sunt, incisores nuncupantur, et juste incisores quia omne quod accipitur ipsi primitus incidunt, et quantum debiles sunt tantum et superius subtiliores. Post ipsos sunt qui canini vocantur, qui sunt quatuor: duo in dextra maxilla, et duo alii in sinistra, et juste canini quia, ut canes, ex ipsis ossa confringunt, et quod incisores non possunt comminere, illis

54 *Versio antiqua.*

et febres, et spasmi, et solutiones ventris, maxime quando ejiciunt dentes caninos; et crassiores pueri ventris constrictionem patiuntur.

31. Majoribus autem infantibus tussiculæ, et sponduli, qui in eis sunt, intus pulsantur, calculi, lumbrici, ascarides, verrucæ (1), satiriasis, acrocordinæ, serophæ, et aliæ pustulæ.

32. Majoribus vero et ad juventutem venientibus, horum plurimæ*, febres traditur ut confringant: post ipsos sunt molares qui incisa atque contracta subigunt et moliant, atque commassantur: isti in ultimo nascuntur.

(1) Verrucæ autem aliunde est: aliud acrocordina, verrucæ sigillatim sunt: acrocordina vero fertionem †, et circum ipsam plures inveniuntur.

* Subauditur, causæ.

† Forte legendum, fortior est.

et diurnæ, et ex naribus sanguinis fluxus.

33. Plerumque pueris determinantur (1) causæ, aliquibus in quadraginta diebus, aliis in septem mensibus, aliis in novem, aliis in septem annis, aliis etiam per sanguinis fluxum. Ad juventutem vero tendentibus, quæcunque infirmitates permanserint, sive juvenibus in juventute, sive foeminis circa

(1) Vult Hippocrates ostendere supra dictarum passionum determinationem atque solutionem: dicit enim quod aliquæ in quadraginta dies determinantur, ut pleuresis in peripneumoniam conversa; aliæ in septem menses, ut quartana; aliæ in novem menses, ut epilepsia in infantibus; aliæ in septem annis, ut epilepsiæ in juvenibus: quæ enim in istis non finierint temporibus, cum ipsis moriuntur. Quæ usque in immutationem alterius ætatis perseverant, ut puellæ, per menstrua solventur, juvenes per sanguinis fluxum et immutationes aliquando ætatis.

menstruorum eruptiones, veterascere solent.

34. Juvenibus autem fit sanguinis fluxus, tisis, febres acutæ, epilepsia, et aliæ ægrotudines, maxime autem quæ memoratæ sunt.

35. Qui autem ultra ætatem istam sunt, cephalalgici, pleuritides, peripneumonia, lethargici, phrenetici, caisson, cardiaci, diarrhææ, cholericæ, dysenterici, lienterici, hæmorrhoides.

36. Majoribus ætatibus horum, dyspnææ, suspiria, catarrhus, tussiculæ, stranguriæ, dysentericiæ, articulorum dolores, nephresis, veragines, apoplexiæ, cachexiæ, prurigines corporis, vigiliæ, solutiones ventris, oculorum et narium humiditates, caligines oculorum, glaucosis, gravitas aurium.

PARTICULA QUARTA.**I.**

UTERO gravidas medicaminibus purgari sic convenit, a quatuor mensibus usque ad septem menses; a septimo usque ad nonum minime (1).

1. In purgationibus talia educere con-

(1) Questio quoque veracissima datur quare a primo usque ad quartum non, et quare a septimo usque ad nonum non? Sed in medio jubet et post modum non: sed istud est quod dicit Hippocrates, antea non jubet fieri purgationem quia subtilis est adhuc ipsa seminis coagulatio: in medio autem jubet fieri, quando confirmatum est semen. In ultimo vero non jubet fieri propter quantitatem (id est magnitudinem) quia et venæ et arteriæ plenæ sunt, et matrix jam nimium repleta est, in tantum ut, si vel graves senserit odores, ipsa purgatio (substantia) deponatur. Videamus

venit a corpore qualia sponte procedunt
 utile est. Quæ autem contrarie (hi sunt
 boni humores qui sunt contrarii malis
 humoribus) magis retinere.

quomodo fit conceptus, aut quid prius in
 utero plasmat^{*}. Conceptus antea fit ex se-
 mine viri et mulieris, post purgationem, con-
 veniente simul in matrice. Sed matrix multa
 habet membra: habet labia, habet collum,
 habet pectus, habet et latera, habet et fun-
 dum qui est similis cucurbitæ medicinali (id
 est, ad ventosas quæ trahunt sanguinem)
 nam non est similis matrixi cæterorum
 animalium, unde aliquando veretrum viri
 suggit in tantum ut, puellæ quæ volunt viros
 suos deludere, cæclysmare se faciant; et matrix
 per suum calorem et ventosiratem ad se illud
 trahit, et tale quidem patitur natura sicut
 cervus qui, apposita nare ad orificium foraminis
 ubi est serpens, flatu suo illum trahit. . . . In
 utero venæ venis, arteriæ arteriis junguntur:
 unde Hippocrates caute purgare præcipit.

* Id est, Fingatur.

3. Si qualia oportet purgare purgentur, apte tolerant; si autem contraria, graviter tolerant.

4. Purgare æstate magis superiora, hyeme (1) vero inferiora oportet.

5. Post caniculares et ante (2) caniculares molestæ sunt purgationes.

6. Macilentos, et facile rejicientes, sursum purgari convenit, veniente æstate; difficile autem vomentes et medio crassos, inferius, veniente hyeme.

7. Phthinodea, vel pituita et melancholia * ex inferiori parte, eadem ratione, purgandi sunt.

(1) Nomine hyemis significat etiam ver et autumnum, (id est, in vere et in autumno debes purgare).

(2) Antea et post dixit esse periculum duobus modis, vel ut subintelligas in medio mortem, vel quia philosophi extrema tangunt ut media subintelligentur.

* Subauditur, abundantes.

8. Purgari in valde (1) acutis necesse est eadem die, morari enim in hujusmodi malum est.

9. Quibus versiones * circa umbilicum et dolores lumborum non solvuntur, neque medicaminibus, neque aliter, in hydropem siccum deducuntur.

10. Quibus ventris lientetiæ fiunt, hyeme purgari ex inferiori parte bonum est, superiori vero malum est.

11. Ante bibitionem ellebori, qui non facile purgat, præhumectare corpora cibo, et sic sumere bonum est. Cum ergo bibit elleborum quasi ad commotionem ** corporis magis adducere oportet.

(1) Id est, peracuta quæ usque in quartum diem terminum habet, ut est quinantica, aut apoplexia.

* Id est, tormina. ** Lege commotionem.

12. Adducas * autem somnum cum bibitum fuerit elleborum, si corporis motus minime fuerit: ostendit autem navigatio quoniam motus corpora exagitat.

13. Cum autem volueris magis educere elleborum, move corpus; cum autem statuere somnum, noli movere.

14. Elleborum periculosum est etiam carnes sanas habentibus, spasmum autem facit.

15. Sine febribus constitutis stomachi morsus quibus est, et terebricationes (i. e. errores), et os amaricans; superiorem pharmaciam exposcere significant, quibus vero inferius ** inferiorem significat.

* Id est, subtrahe, impedi.

** Deest forsitan, passio fuerit, ut in commentariis legitur.

16. Quicumque in pharmatico positi non sitiunt, cum purgantur, malum est (hoc est de senibus) et non desinant antequam sitiant. Et quicumque in pharmaco positi sitiunt cum purgantur, malum est, et non desinant antequam minime sitiant (1).

17. Sine febris constitutis si fuerit tormentum, et geniculorum gravedo,

Ita dicitur in Galieno de febribus, c. 10.

(1) Questio nobis oritur: quod si sitit malum est, et si non sitit malum est. Quid ergo bonum est? Redditur talis ratio, quia cum sitiunt significatur catharticum nondum operari. Expectandum est ergo donec humores solvendo calore suo calefaciat, et sic calore calefacti sitire incipiant. Item dico, si fuerit hyems, materia phlegmatica, et senior qui accepit, et locus frigidus, et multum ex cathartico fuerit, et non sitierit, malum est, quia pinguis materia remansit, quae situm non facit, dandum est ergo tandiu donec materiam illam emoveat et sic sitiant. Item si fuerit colericus humor, juvenis qui accepit,

et lumborum dolores, inferiorem pharmaciam exposcere significant.

18. Egestionēs nigrae vel sanguineae sponte venientes, cum febribus et sine febribus pessimae sunt.

19. Quicumque in initio acutarum, sive aliarum ægritudinum, melancholicum vomuerint, ipsa die morientur. Si autem in statu vel declinatione quidquid tale emiserint postera die morientur.

20. Et quando amplius colores passionēs habuerint rejectationes, tanto amplius malum est, et tunc medicamine opus est (1).

locus et tempus calidum, ille antequam faciat* multum sitit, quia qualitas illum sitire facit, non purgatio, tandiu ergo purgentur donec humores deponantur et sitire desinat.

(1) Dicit quando ex coleribus** multis,

* Id est, dejiciat. ** Id est, copiosa bile.

21. Quarumcunque ægri tudinum ini-
tium , colera nigra sursum vel deor-
sum manaverit , mortale est.

22. Quibus ægri tudinibus acutis et
diuturnis , vel de abscessu * passionis
extenuatis hominibus , colera nigra ,
vel sanguis niger manaverit , postero
die moriuntur.

23. Dysenterix si a colera nigra ini-
tiaverint , mortale est.

24. Sanguis autem si sursum manave-
rit qualiscunque , malum est (1) ; infe-
rius autem bonum.

colores isti sunt sponte , malum est ; si vero
accepit adiutorium , bonum est , quia purgat
inimicum naturæ.

* Id est , discessu.

(1) Opponitur ecce dicendo , quare , si sur-
sum , malum est / Nam sæpe , si sursum ef-
fluxerit , bonum est , in tantum ut per narium
fluorem multæ ægri tudines determinantur ,

25. Nigræ egestionēs in dysenteria, vel habentes quasi carnes, mortale est.

26. In febribus sanguinis fluxus, quantumque fuerit, bonum est; in refectionibus enim hujusmodi et ventres humecti sunt.

27. Quicumque ex colerica egestionē (1) surdi facti sunt, constrictione

id est, synanchus, et synoches febres, aliquando et causon, et sinancicam passionem aliquando solvit; et istud totum contra Hippocratem apponitur. Sed dicimus tantum et talem virum, non mentitum. Nam de naribus non dicit nunc, quod est particulare, et consuetudinarium ejicere sanguinem. Sed dicit, quia per os emittentes sanguinem, malum significat, aliquando enim mortale est, aliquando periculosum, et ideo malum est, quia universalis egestio est: nam ex sanguine totum corpus nutritur, egestionem itaque sanguinis mors subsequitur. Inferius ideo bonum est quia hæmorrhoides aliquando elephantiosos curant, aliquando quartanam.

(1) Hoc absurdum videtur: sed

ventris curantur, et quibus ex constrictione fit *.

28. Quibuscunque in febribus (1) sex diebus constitutis (i. e. definitæ sex diebus) reddimus talem rationem, quia colerico humore residente in stomacho, ut vapor ipsius cerebrum tangit, aut ipse humor sursum petit, et surditatem facit, ergo dissolutio ventris illum decurrere inferius facit, et sic solvitur passio. Si vero resolutione surditas facta fuerit, vel nimia inanitione, constrictione curatur. Ipse enim dicit quod contraria contrariis curantur.

* Deest, ex solutione ventris curantur, quod in commentariis legitur.

(1) . . . Tertius dies determinat quintum, et idem quintus determinat septimum, et septimus determinat nonum. Videamus quando bona est determinatio, et quando mala. . . Tertia dies quinanticam determinat passionem; si terminatio illo die non determinavit, in quarta die moriuntur. Item tertianus, si tertia die perturbationem habuerit, quinto die determinatur. Sed si quinto die augmentum passionis advenerit, sexto die solvitur, et determinationem facit. Sexta autem die

diebus) rigor fit discretat, (i. e. acretico * discedit).

29. Quibus accessiones fiunt, si eadem hora qua dimiserint ægrum, in crastinum eadem hora moneant, discretio faciunt **.

30. Qui de quartana exagitantur, de spasmō non facile moventur. Si autem moti fuerint prius et supervenerint quartanæ, desipiunt.

31. In laboriosis febribus, si in articulo rigorem facit? aut quot res conveniunt in unum ut non sit determinatio bona, sed sit dyscreta, hoc est, insolubilis? Scitote quod quatuor res in unum conveniunt, quæ hoc faciunt: si natura debilis fuerit, si non fuerit digestio utinarum, vel ventris, si fuerit vehementis passio, si fuerit virtus attenuata die sexto, malum est.

* Sine crisi.

** In commentariis legitur, dyscreta fiunt, id est, difficile judicantur.

culis, et circa maxillas maxime, apostasis nascitur, aut ex apostemate febres fiunt, eruptione * solvuntur (1).

32. Quibuscunque exurgentibus de morbo continuo aliquid doluerit, illic apostasis fit.

33. Si dolor quis fuerit ante ægritudinem, et illuc influxerit morbus, malum est.

34. Si febricitanti, tumore (2) non constituto in faucibus, præfocatio subito supervenerit, mortale est.

* Id est, rupto apostemate solvitur febris.

(1) Hoc dicit, quod si quis in febribus laboraverit, maxime illi apostemata nascuntur, vel si quis apostemate febricit, erupto apostemate, solvitur febris.

(2) Quando tumor non fuerit in cervice, neque in faucibus, sed neque immisso digito tumorem inveneris, et subito facta si fuerit præfocatio, tunc crede quia factus est tumor in trachea artetia.

35. Si febricitanti collum non convertatur, aut, tumore non constituto in collo, præfocatio subito supervenerit, mortale est.

36. Sudores febricitanti si cœperint in tertia die, et quinta, et septima, et nona, et undécima, et quatuor-decimâ, et septima-decima, et vigesima-prima, et trigesima-prima: hi sudores morbo determinantur; si autem sic non faciunt, mortem significant, vel dolores, vel longas ægitudines, vel iterationes.

37. Frigidi sudores cum acuta febre mortem prænunciant.

38. Cum autem molliores * prolixitatem morbi.

39. Ubi in corpore sudor, illic indicat morbum.

* Lege, molliore febre, i. e. mitiori.

40. Sudor multus in somno sine aliqua causa factus, ostendit quia multo utitur cibo; si autem, cibum non accipientibus, hoc contingat, significat quoniam inanitionem postulat corpus.

41. Sudor multus frigidus majorem * morbum significat, calidus minorem ostendit.

42. Febres quæcunque non deficiunt tertia die, instante sudore, fortiores sunt et periculosæ; et quæcunque sic defecerint, (i. e. cum sudore) ostenditur quod sine periculo sunt.

43. Quibuscunque autem febrientibus tumores et dolores sunt in articulis (1) ostenditur quod sine periculo sit.

* Longiorem, legitur in commentariis.

(1) Hoc est, si in febribus tumor appa-
ruerit in articulis, tunc ostenditur quod ægri-
tudo per apostema solvitur.

44. Quibus prolixæ febres sunt, his aut tumores in articulis; aut dolores nascuntur ex febribus; hi multis cibis utuntur (1).

45. Si rigor obvenerit, febre non deficiente, jam debili, mortale est.

46. Excreationes (2), in febribus non deficientibus, lividæ et sanguinolentæ, et gravi odore; hujusmodi omnes malæ sunt. Accedentes autem bene, et optime. Et circa secessum et circa urinas maxime bonum est*.

47. Si qui, febribus non deficientibus, a foris frigidi sunt quidem; et intra ardent, et sitim habent, mortale est.

(1) ... Unde podagricos et arthriticos refrenamus a cibis.

(2) Cum excreationem dicat, salivam decurrere significat, quia aliud est excreatio, aliud tussis.

* Subauditur, si commode exeant.

48. Indeficientibus febribus, si labium, aut oculus, aut supercilium, torqueatur, aut non videat; debilis constitutus; si quid horum factum fuerit, proxima erit mors.

49. Quibus forte non deficientibus febribus suspirium nascitur et desipientia, mortale est.

50. In febribus apostema (1) a prima crisi non solum, longitudinem morbi significat.

(1) Si quis in febribus apostema fecerit ante criticum diem, signum est quod virtus est valida quæ illud expellit, si erupta * vero fuerit, et primam crisin non senserit ** ægritudo, abundantiam significat humoris et longam ægritudinem.

* Lege, eruptum.

** Id est, si a prima crisi non imminuta fuerit ægritudo.

§ 1. Quibuscunque in febribus, vel in aliis infirmitatibus, voluntarie oculi lacrymantur, nihil molestum est; quibus invite, molestissimum est.

§ 2. Quibus in febribus constitutis limositates in dentibus fiunt, fortiores febres et periculosæ erunt.

§ 3. Quibus plurimæ tussiculæ siccæ et modicæ (1) in febribus urentibus exagitantur, non valde sitiunt. (scilicet malum est.)

§ 4. Qui ex inguinibus feбриunt, malum est, exceptis simplicibus febribus.

§ 5. Febricitantibus sudor superveniens, si non minuerit febrem, malum est. Extenditur enim morbus et humorem plurimum significat.

(1) Modicæ tusses vocantur quæ ex faucibus sunt.

56. Spasmo aut tetano si febris acuta supervenerit, solvit ægritudinem.

57. De causis laborantibus; rigore superveniente, solutio fit.

58. Tertianus verus determinatur in septem periodis.

59. Quibuscunque autem in febribus aures surdæ fiunt, si sanguis ex naribus fluxerit, aut venter turbatur, solvit ægritudinem.

60. Febricitantem si in critico (1) die, sine signis, febris demiserit, iterare solet.

(1) Galenus dicit: sæpius vidi et agnovi ex usu quod in critico die determinata est ægritudo, et iterata, item vidi quod critico die determinata est ægritudo, et non iterata..... Videamus ergo quare hoc dixit Galenus: redditur talis ratio, quia si antea non præcesserint signa digestionis *, id est, aut capitis dolor, aut digestio urinarum, aut virtus valida in

* Id est, concoctionis.

61. Quibuscunque in febribus icterus nascitur ante septem dies, malum est. Si quidem liquidum faciat ventrem, bonum est.

62. Quibuscunque in febribus quotidie rigores fiunt, quotidie febres solvuntur.

63. Quibuscunque in febribus septimo, vel nono, vel decimo-quarto die, icterici nascuntur, bonum est, nisi præcordia dextra dura (1) fuerint; sin minus, non est utile.

pulsibus, adveniente critico die, si natura aliter fecerit, non terminatur perfecte..... Quando vero supra dicta signa præcesserint in die critica, et bona crisis fiet, et perfecte determinabitur; si in die critica non fecerit determinationem, et in alia fecerit, tunc erit iteratio ægritudinis.

(1) Si ex duritia hepatis icterus fiat, bonum est. Quare? quia relaxatio est aliqua; si enim non fuerit icterus, magis malum est.

76 *Versio antiqua*

64. In febribus circa ventrem cauma forte et præcordiorum morsus, malum est.

65. Si in febribus acutis ventris morsus est et viscerum dolor fuerit, malum est. Quod si supervenerit passio acuta, mortale.

66. In febribus ex somno timores et spasmus, malum est.

67. In febribus spiritus deficiens malum est, spasmum enim significat.

PARTICULA QUINTA.

I.

QUIBUS urinæ crassæ et globosæ, non sine febribus, extenuatio juvat; maxime enim talia eveniunt quibus ab initio percelerius apostasis est.

2. Quibus urina confusa velut jumenti fuerit, his capitis dolores aut sunt, aut aderunt.

His desinit codex Manuscriptus, alios vero aphorismos qui in reliquis sectionibus a vulgaris discrepant, ex versione Joan. Guinterii Andernaci, in nostris notis subjungemus.

NOTÆ
ET EMENDATIONES
IN HIPPOCRATIS
APHORISMOS.

1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

N O T Æ
ET EMENDATIONES
IN HIPPOCRATIS
APHORISMOS.

NOTÆ IN SECTIONEM PRIMAM
APHORISMORUM.

APH. I. **Κ**ΑΙΡΟΣ, proprie significat ipsum momentum ac punctum in quo aliquid sit agendum.

Σφαλερὴ, significat etiam periculosa, lubrica.

Κρίσις, idem est hoc loco ac λάβος καὶ λαβισμός.

Πενῶνλα, pro ποιόντα, hanc loquendi formam, cujus innumera sunt exempla in codicibus scriptis, ab Æolibus mutuarunt Iones.

82 / *Nota in Sect. 1.*

APH. 2. *Ταραχὴ τῆς κοιλίης*, perturbationes ventris, hoc est, dejectiones per inferna. *Κοιλίη* enim, hic pro alvo sumitur, quamvis alias etiam ventriculum significet.

Κενάγωσις, vasorum inanitio, per hanc vocem intelligenda est omnis vacuatio arte facta; sic autem vocatur quia per eam inania fieri vasa contingit.

Οἷα δεῖ γίνεσθαι, sic optimi Codd., pauci *οἷν δεῖ* legunt, alii *εἰν*. Lectionem quam admissimus agnoscunt Galenus, necnon Philotheus qui hæc verba sic interpretatur, *ἢν οἷα δεῖ κενεῖσθαι, κενεῖται*, id est, si, qualia evacuari debeant, evacuentur.

APH. 3. *Γυμναστικοῖσι*, hac voce non sunt intelligendi qui quolibet modo exercentur, sed eos potius quorum hoc studium est ut athletico robore, contra adversarios exercendo sese muniant, unde multi *γυμναστικῶς*, athletas recte interpretantur.

Ευεξία, sunt summe firmæ constitutiones, ut vertit Cicero, quemadmodum καχεξία infirma constitutio, seu affectio.

Ουδέ τι δύναται, sic Vorstius et multi alii, omnes tamen codices habent ἐκ ἴτι.

Ἐμπτώσις, extenuationes vocat vacuationem ipsam, hoc est, extenuationem, concidentiam, contractionemve, ἀπὸ τῆ συμπίπτει, concidere, et contrahere, nam vacuatio corporis molem concidere facit.

Φύσις, natura, id est, facultas, virium robur.

Κενώσεις, inanitiones, per hanc vocem intelligenda omnis repentina vacuatio, ut per συμπτώσις vacuitas quæ fit per inediam, aut venæ sectionem.

APH. 4. Μὴ ἐνδύχεται: vulg. ἐπιδύχεται.

Καὶ πάλιν αἱ πληρ., sic legi, pro ἐ γὰρ αἱ πληρ. cum antiqua versione quæ reperitur in Articella, edita Lugd. an. 1534, aut γὰρ expungendum, ut videre est apud Oribasium et multos alios, nam ex hac

conjunctione maxima obscuritas huic sententiæ accedit. Forsan hæc antithesis ab aliquo temere fuit adjecta, nam in multis codicibus scriptis deest, et de illa nullus sermo est in commentariis Galeni.

APH. 5. Πάν γὰρ ὁ ὢς : male vulg. πάν γὰρ τὸ ἀμάρτημα ὁ, legunt, nam hanc lectionem non agnoscunt nec Galenus, nec Oribasius, nec non optimi codices

Μεῖα μᾶλλον γίνονται, gravius his fit, id est, juxta Oribasium, aut magnum malum, aut magnum bonum, nam non leves sunt casus qui eis contingunt.

APH. 6. Εσχάται θεραπεύσαι : hæc verba intellige de tenuissima diætâ.

APH. 7. Πόνος labores, id est, paroxysmos, aut ipsa morbi symptomata.

APH. 8. Πρότερος ὢς : vulg. πρότερον.

APH. 9. Ἐπιστάλλειν, id est, juxta Philotheum, μὴ τρέφειν. Ἐπιστάλλω enim est græcis ἀναδύωμαι, hoc est, recuso, respuo, fugio. Post hunc verbum vulgata addunt χροῖ, sed in optimis codicibus deest. A

multis

multis editoribus hæc vox sæpe addita fuit, sed immerito; nam infinitiva vulgo imperandi sensu ab Hippocrate usurpantur, ideo hanc vocem expunximus quod in aliquo codice defuit.

APH. 14. Τρωικαυμάτων, Hipp. ὑσικαυμάτα, fomites, vocat alimenta.

APH. 15. Εχει ωω : vulg. ἔχουσι.

APH. 19. Κρίσιαι, hac voce ipsi paroxysmi sunt intelligendi.

APH. 21. Η φύσις, hanc vocem ex codicibus scriptis huc revocavimus.

APH. 22. Οργα, turgent, humores turgere dicuntur cum ad excretionem impelluntur, et nondum firmam aliquam inclinationem ac stationem ad unam partem habent. Super hunc aphorismum magna contentione decertarunt medici; multi contendunt humores sæpius turgere in acutis morbis, alii vero contra: tantas dirimere lites nec meum est, nec instituti ratio sinit; attamen mihi liceat obiter monere, quod Galenus dicat, in suis

commentariis, hanc sententiam in quibusdam exemplaribus non reperi; revera apud Oribasium deest, et cum, tum experientia, tum scriptis Hippocratis, constet sæpius initio morborum acutorum turgere humores, suspicor ultimam partem, τὰ δὲ πλεῖστα ἐκ ὀργῆς, ab aliquo fuisse additam. Eo magis mihi arridet hæc opinio quod Galenus addat eundem aphorismum reperi in omnibus exemplaribus libri de humoribus, sed in illo libro longe aliter legitur ea sententia, ait enim Hipp. v. 85. Δεῖ δὲ ὀλγνάκις ἐν ὀξείσι πολλὰ ἀλεῖν, raro autem in acutis multa ducere oportet.

APH. 23. Τὰ χωρίοντα non sunt duntaxat alvi dejectiones, sed ea omnia quæ e corpore deficiuntur.

NOTÆ ET EMENDATIONES

IN SECTIONEM SECUNDAM.

APH. 1. ΠΟΝΟΝ, laborem, id est, noxam.

APH. 2. παραρροσύνη proprie est errans et depravatus imaginationis motus: τὸ Πάθος, vulg: παθή, malè.

APH. 4. Πλησμονὴ, satietas, dicitur quando plus cibi quam corpori convenit ingeritur.

APH. 5. Κάσσι ἀσθήματα, sunt sensationes molestæ, quæ citra motum accidunt.

APH. 6. Τὰ πολλά, hoc loco, Philotheo teste, est ἀντιπρὸς ἰσίστασι, id est, omnino.

APH. 7. Πολλῷ χρόνῳ λεπτῶν σώματων, vulg. legunt πολλῷ χρόνῳ λεπτῶν σώματων, τῶν δεινῶν, sed χρόνῳ et σώματων in optimis codicibus desunt; ideo, ellipsi Hippocrati maxime communi, subaudiri debent.

Νωθρῶς lente, id est, λεπτῶς tenuiter.

Ολίτως, διὰ ταχέως καὶ ἀδρῶς, id est, celeriter et plenius.

APH. 8. Λαμβάνωντες: post hunc verbum vulgata addunt τε.

APH. 10. Οκέσαν ἄνω: referri debet ad σώματα attractione antiquis græcis propria, vulgata male ὀκέσαν ἄνω.

APH. 11. Πληρεῖσθαι, hoc loco significat refici, non impleri, ut apud plerosque interpretes. Sic Demosthenes dixit πληρῆν τῆν ταύτην, καὶ πληρεῖσθαι τὰς ταύτας, supplementum classi præbere.

APH. 12. Τασστροφάδια, hanc vocem revocavi tum ex Galeno, tum ex lib. 6. Epid: Sect. 3, nam ὑποστροφάς πύλαι ἐσθι vulgarum; est glossema.

APH. 14. Ρύσις, ῥύσις hoc loco, Philothéo teste, non aliud significat quam ἰκρίσις, i. e. excretionem sponte factam.

APH. 15. Φάρυξ, fauces significat, hoc est internam oris quæ gulæ et gutturi præjacet amplitudinem.

τῶν φέμαλα; tubercula, hic generatim accipit Hippocrates, pro omnibus præter naturam e corpore erumpentibus et pullulantibus tumoribus: speciatim vero hæc vox sumitur pro inflammatione glandularum: quæ statim augetur et in supurationem vertitur. ἰλλοτῆν, ἀποστῆρας

APH. 6. Ἀπειρία, fames, sumitur pro defectu cibi aut inedia; quæ consilio ac voluntate, nulla cogente rerum penuria, suscipitur.

Ποσειδῆν; de vehementi motu, quem exercitium vocamus, intelligi debet.

APH. 17. Πὰρὰ φύσιν, præter naturam, hoc est, plusquam concoqui; ac nostris humoribus assimilari possit. ἰγ τὸ ἐπιπέρι Νῆσον, ante hæc vocem in vulgatis legitur τῆτο, quod unius codicis antiqui auctoritate, cum multis editoribus expunxi.

APH. 18. ἐπὶ τῶν ἀπορρομῶν τῶν: vulgata ἐπὶ τῶν ἀπορρομῶν. Oribasius quidem hanc vocem intelligit de iis qui multum ingerunt; attamen mihi potior videtur Galeni interpretatio. ἀπορρομῶν ἀπὸ τῶν

Ἄφροδ; confertim, affatim, univer-
sim, idem est quod ἐξαίρως, et opponitur
ei quod κατὰ βραχὺ; paulatim, græcis
dicitur.

Διαχέρσις; proprie de alvi dejectione
sumitur, attamen cum Galeno hic omnes
excretiones intelligendæ sunt. Etenim;
eodem teste; διακρίσει γὰρ ἢ ἀποκρίσει,
ἢ διακρίσει ἰσχυρῶς; ἢ μὲν οὖν ἀποκρίσει
ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν γαστέρα μόνων λέγεται
καὶ δὲ ἀμφὶ τὸ τῆς διακρίσεως ὑπάρχει
ἰσχυρῶς ὄνομα.

ΑΡΗ. 10. Αποδιδράσκου, sic cum MS. E.
pro προσυτέρου; γαστρικου; vulgatorum;
quod est glossa. ἰσχυρῶς ἀποκρίσει
ΑΡΗ. 11; Διμόν; intellige famem cani-
nam.

Θάμηξ; Philotheo teste, est ἀκρατο-
σοσία; seu vini meracioris potio; male
itaque interpretes vertunt, vini potio;
nam θαμέσω, ut apud Phavorinum vi-
dere est, significat armo et inebrio;
Galenus observat vina rubra generosa

nec acida, esse in hoc morbo eligenda.

APH. 22. *Τίμηται*, de morbis qui adhuc fiunt intellige, non enim eos qui jam facti sunt sola sanat vacuatio.

Πλησμονὴ, intelligenda hic est de refectione quæ cibis eûchymis fit, in initio autem aphorismi pro satietate sumitur.

APH. 27. *Παρελόγον*, sic Galenus et multi cõdices: vulg. *παρὰ λόγους*. *προεϊρησται*. *Αδίσαια* eos: vulg. ante hanc vocem *ἐστὶν* addunt.

Οὐδὲ πᾶν τι eos: vulg. *πάντα*.

APH. 28. *Ἐνδύκισθα*, juxta Galenum, sumitur *καταχρηστικῶς* pro *κίφτισθα*, attenuari, minui, ac collabi, male igitur multi interpretes vertunt colliquefieri.

APH. 31. *Ἐυσπιόντι*, Æolice pro *ἰυσπιόντι* hanc loquendi formam, antiquis Ionibus communem, quoties autoritate veterum codicum licuit, revocavimus. Porro *ἰυσπίω* est cibum haud exiguum sumere.

Ἐν τῷ σώματι eos: vulg. *ἐν τῷ σώματι*.

APH. 34. *Ἐν, ἔ*; vulg. *ἢ μάλλον*; sed *μάλλον*

ut inutile expunximus cum Oribasio, ex versione Guinterii, aut legendum cum antiquo interprete μάλλον δὲ ἴσσι quæ lectio mihi verior videtur, et forte sola vera est; ut patet ex Aphor. 1. sect. octava, qui certe ex præsentī est excerptus. *APH. 43.* Præcedenti aphorismo docuit Hipp. quod vehemens apoplexia non curetur, nunc vero declarat quibusnam signis hæc apoplexia noscatur; nam vox ἀσπασχομίτων non de laqueo strangulatis intelligenda est, sed de iis qui apoplexia vehementi, aut etiã angina, capti, difficile spirant, et spumant: quod autem in apoplexia vehementi spuma circa os aliquando colligatur docet ipse Hipp. lib. 2. de Morbis, sect. VI. v. 71 et seq. ἀσπασχομίταις γίνεται. . . καὶ ἀσπίται, sideratus fit, seu apoplexia tentatur, et spumescit, hoc etiam in angina fieri docet, lib. 3. de Morbis. *APH. 44.* Κατὰ φύσιν, hoc est, simul atque in lucem editi sunt, a pueris. *APH.*

APH. 45. Τῶν ἀρίων, καὶ τῶν τόσων ὡς :
vulg. habent tantum καὶ τῶν χωρίων.

APH. 49. Ἢ καὶ γὰρ ὡς : vulg. ἢ γάρ.
Ἀξυπαθία ὡς, vulg. ἀσυμπῆδον.

APH. 51. Δίστε ὡς : vulg. καὶ γὰρ πᾶν.
Ἄλλως, idem quod μάλιχα, hoc loco,
significat.

Ἦν ἔξ ὡς, vulg. ἦν τις ἔξ, male, nam
sensu neutro hic sumitur μεταβάλλω,
quod Hippocrati frequentissimum est.
Sic supra, aphor. 49. hujus sectionis,
ait, ὅταν ἀρχὴν ποιεῖν.

APH. 52. Μὰ γιν ὡς : vulg. καὶ μὴ γιν.

NOTÆ ET EMENDATIONES

IN SECTIONEM TERTIAM.

APH. 1. **ΑΤΤΗΞΙ**, ex codice F. in textum vocavi.

APH. 3. Καὶ τῶν τέτων τοῦ, καὶ deest in vulgatis.

APH. 5. Οὕτω, in textum vocavimus ex codicibus C. E: et I. Attamen ἕως vulgatorum retineri potest subaudiendo αἴματος.

Ταῦτα προσέχειν, sic cod. C. Ταῦτα ἐκ τῆσιν ἀφρώσιν, πρ. habent vulg. quod glossa videtur, morbos enim, non eorum symptomata hic enumerat Hippocrates.

APH. 8. Ἀκάλαστος τὸ τοῦ: τὸ abest in vulgatis.

APH. 9. Τεῖνται, sic optimi codices, attamen multi habent ὡς ἐπίσταν, unde

vestunt interpretes ; ut plurimum , sed eandem vim habet *αἰσθήσασθαι* , unde nihil mutandum.

APH. 12. *Λιπώτα* , hoc est invalidi , *λεπτόν* enim, Phavorino autore, interdum idem est *ἀσθενής*.

APH. 13. *Ἐς τὸν χειμῶνα* deest apud Orib. et legisse videtur ad finem aphorismi , *φθίσις καὶ κέρυζα* , sine *ἐπίσει δὲ καὶ φθίσις*. Per pthisin autem morbum oculorum intelligit, vide com. Oribas. part. 3. aph. 15.

APH. 14. *Πολυχρόνι* , sic optimi codices legunt ; vulgata *κέρυζα* habent , unde falsissima emergit sententia.

APH. 17. *ἰσχυρότερα αὖ* : vulg. *ἰσχυρα*.

APH. 19. *Πάντα μέντω* ; vulg. *δὲ πάντα*.

APH. 21. *Τριταῖοι πλείους* ; sic MS. F. vulg. addunt *καὶ τεταρταῖοι* , sed hæc verba esse expungenda res ipsa declarat , siquidem quartana est morbus autumnopcculiaris , non vero æstati, nisi æstatis finem quæ autumnop proxima est hic in-

telligatur : hinc est quod neque antiqui interpretes, neque Galenus in suis commentariis, neque Oribasius, neque etiam Celsus dum hanc interpretatur sententiam, quartanarum meminerint.

Ἰδρώα, sudamina, juxta Galenum, sunt pustulæ in summo hærentes corpore, quæ instar ulcerum cutem exasperant, sic autem vocantur ex eo quod propter nimios sudores et calores oriuntur. De his vide Trilleri dissertationem de verâ exanthematum miliarium differentia.

APH. 23. *Κόρυζαι*, ante hanc vocem vulgata habent *λάθαρφοι*, hanc vero expunximus ex eo quod nec in vetustissimis codicibus, nec in antiquis versionibus, nec in Galeno, nec demum in ipso Oribasio reperiatur, et res ipsa clamat eam esse expungendam.

APH. 26. *Σατυριασμοὶ*, satyriasmî, i. e. prominentes juxta aures glandularum tumores.

Φύμαλα, post hanc vocem vulg. add.

μάλασα

μάλισα δὲ τὰ προσημένα : hæc vero ut
glossema, cum multis codicibus, ex-
punctimus.

APH. : 27. Τετίαν τὰ ω : vulg. τετίαν
σε τὰ.

 NOTÆ ET EMENDATIONES

IN SECTIONEM QUARTAM.

APH. 4. ΘΕΡΕΟΣ μὲν ὢν : vulgata habent, μὲν θέρους.

Τὰς ἄνω, subaudiendum τὰς κοιλίας. Ventres superiores hic vocat Hippocrates, os ventriculi et ipsum ventriculum, inferiores vero, intestina.

APH. 10. ἀνδράσιν, hoc est, juxta Philotheum, statim in principio, non expectantes secundum, aut tertium diem.

APH. 14. καὶ τὰς ἀκινήσας : sic MSS. C. et F. καὶ μὴ κινήσας vulgatorum certe est glossa.

APH. 15. Ἐπειδὴ, Ionice pro ἐπειδὴ, aliquoties in textum revocavi, cum hujus lectionis vestigia in antiquis codicibus reperi : sæpè enim legitur ἐπ' αὐτ, quod forsitan errore librari pro ἐπειδὴ scriptum ; unde hæc lectio forte ubique revocanda

in Hippocratis libris. Multi alii Ionismi eadem ratione revocari possunt, et hoc nonnunquam tentavi. Si viri docti meis conatibus faveant, nonnullos alios Ionismos revocabo in editione operum Hippocratis quam publici juris facere mihi animus est.

APH. 16. Σπασμός: sic Ms. F., vulg. σπασμός.

APH. 18. Οδυμήματα ω: vulg. addunt ὀκίσα καθάρσεως ἴσται, quod videtur glossema.

APH. 21. Κάκη: sic optimi codices, attamen legendum cum Galeno κακόν.

APH. 23. Η πολυ. ω: vulg. ἢ ἐκ πολυ.

ἄλλως λεπί. ω: vulg. ἄλλως πως λεπί.

Οκοῖν ω: vulg. ἢ ὀκίον.

APH. 25. Αγαθόν: post hanc vocem vulgata legunt, καὶ τὰ μέλαινα ὑποχωρίσθη, sed sensus plane opponitur iis quæ in præcedentibus dicta sunt aphorismis: unde nonnulli addunt κακόν. At ex antiquis interpretibus et ex ipso Oribasio patet hæc:

τὰ μέλαινα ὑποχολέοντα, ex sequenti aphorismo, huc traducta fuisse, nisi cum Galeno hæc de hæmorrhoidum fluxu intelligamus.

APH. 26. Αἱ σάρκες: sic optimi codices, et Galenus: vulgata habent ὀκίον ἀν αἱ σάρκες. In antiqua versione, quæ in Anticella reperitur, ille aphorismus sic vertitur:

« Nigræ egestionis si a dysenteria
» habito, ut intestinorum carnes,
» egerantur, mortale ».

Unde forte hic aphorismus sic legendus:

Τὰ μέλαινα διαχωρήματα ἢν, ὑπὸ δυσεντερίας ἐχομένης, ὀκίον σάρκεις ὑποχολέουσι, θανάσιμοι.

APH. 28. Διαχωρημάτων, ex optimis codicibus revocavi.

APH. 34. Ἐχομένης: hoc verbo utitur Hippocrates, quando vult significare aliquem vehementi morbo esse detentum.

Ἐπιστῆ κο: vulg. ἐπιτίθηται, quod est glossa.

APH. 36. Θάνατον σημαίνει: hanc lectionem ex Oribasio recepimus ex eo quod iis, quæ multis in locis Hippocrates docet, confirmetur. Vulgata habent σόνον σημαίνει καὶ μάλιστα τόνον, sine θάνατον.

APH. 38. Ουκ εἶναι: vulg. καὶ εἶναι. Eandem lectionem admisisimus aph. 40.

APH. 40. Δίκεται, hanc lectionem ex Oribasio, vertente Guinterio, recepi: vulgata legunt γίνεται: at optimi codices δέκεται, quæ forsitan verior lectio.

APH. 41. Η δύμια, ἢ ἐς τὰ ἄρθρα: sic cum MS. F vulg. legunt δύματα ἐς τὰ ἄρθρα ἢ πόνος, sed perperam: nam cum tubercula in omnibus corporis nascantur partibus, nulla ratione ad articulos tantum referri ac contrahi debent.

APH. 47. Αποχρέμασις ἐν εἶναι: vulgata ἀποχρέμασις καὶ ἐν.

Ὅτι καὶ τὰ οὐρία, requirente sensu, addimus. Guinterius vertit: « dejectiones » etiam et urinæ juvant quæ commode » exeunt ».

APH. 53. Αἰτέων: ex MS. F. invocavi-
mus.

APH. 54. Βῆχες ξηραὶ: vulgata habeat,
ὀκρόσιον ἐπὶ πολλῷ βῆχες ξηραὶ; βραχία ἐρεθί-
ζουσι ἐν πυρετῶσι καυσάθεσι, quibus diu
durant tusses sicca paulum irritantes in fe-
bribus ardentibus. Hæc lectio si admitta-
tur hic aphorismus maxime est obscurus.
1°, quid sit ἐπὶ πολλῷ non patet. 2°, non
magis liquet quid sint βῆχες ξηραὶ; βραχία
ἐρεθίζουσι, ut jam animadvertit clariss.
Trillerus, observat. crit. p. 258. ἐπὶ πολλῷ
deest VI. Epid. sect. 2, vers. 43, ubi
hic aphor. legitur. Codex MS. Regius
cum Comment. Galeni distinctis verbis
exhibet τραχίαι ἐρεθίζουσι, unde mendii
suspicio validius adhuc confirmatur: ideo
idem Trillerus legendum potius existi-
mat βῆχες βραχία ἐρεθίζουσι, tusses fauces,
siue guttura exasperantes. Quamvis fatea-
mur facillimum esse lapsum inter βραχία
et βραχία, veriore ac magis planam
existimamus lectionem eam quam ex

Oribasio admisimus. Βραχίαι est Ionismus cujus multa reperiuntur exempla in antiquis codicibus, unde in singulari numero legitur etiam βραχίη, et sic de aliis adjectivis fœminini generis in εῖα: nonnulli vero male scribunt εῖη.

APH. 55. Βυζών, hic sumitur pro omnī tumore, aut inflammatione glandularum.

APH. 57. Εχομένω ωο: vulg. ἐνοχλημένω.

APH. 61. Περισὴ ἡμέρη: sic cum Gal. et multis antiquis codicibus: his vocibus autem dies criticus intelligendus, aut κριτικὴ legendum pro περισὴ, nam, ut vulgo vertitur, sententia falsissimā est.

APH. 64. Ἡ δὲ μὴ: si hæ voces, ut vulgati interpretes fecerunt, referantur ad duritiem hepatis absurdus est aphorismus, ideo de judicatoriis diebus intelligas, in hanc nimirum sententiam: si vero non in diebus judicatoriis accidat morbus regius, malum: at quocunque die accedat icterus, si conjunctus sit cum duritie hepatis, semper malus est.

APH. 65. Τεῖνονόξισι : ex MS. F. *tevocavimus*, unde, ut cuique patet, verior exurgit sententia.

APH. 69. Λιπτῶν : sic cum MSS. D. et F., scilicet πλῆθος λιπτῶν ἕρσεν, copia urinarum tenuium. Hic vero per urinas tenues, non intelligendæ sunt proprie sic dictæ, sed collatione ad grumosas, ita ut eædem sint ac mediocres.

APH. 70. Πάρεσις ωσ : vulg. ἢ πάρεσις.

APH. 71. Κρίσις : hæc vox hic intelligenda de judicatione quæ fit ad salutem, unde, ut patet ex Oribasio, nonnulli addiderunt πρὸς σωτηρίαν.

APH. 73. Διαβορβορίζοντα, forte legendum διαβορβορίζοντα, nam Guinterius vertit, *murmurant*.

APH. 74. Ρύσις : Oribasius legit ρύσις διὰ τῆς ἀπ., liberantur per abscessum, et hic desinit aphorismus. Ex sequentibus vero alius constituitur qui sic incipit : *urina crassa, copiosa et alba effecta, qualis, &c.*

APH. 78. *Ταυτομαθία* : Oribasius addit *ἰξαίμας* ; et in commentariis ait, aliud est quod dicit repente ; aliud sponte : repente enim est subito , sponte ex natura.

APH. 79. *Η νεφροί* : ex Orib. revocavimus. Hanc vero lectionem veram esse ex VI epid. parte 1. probatur , ubi , inter cæteras notas quibus in renibus calculum generari deprehendimus , arenosas subsidentias palam commemorat Hippocrates.

APH. 80. *Καὶ ἴσ τὸν κλίμα* , ex MSS. B. et C. et ex Oribasio revocavimus.

APH. 81. *Βαρίη* , post hanc vocem *ἐν τῷ ἄρρῳ* legit Oribasius.

APH. 83. Post hunc aphorismum , apud Oribasium reperiuntur aphorismi de urinis qui in vulgatis leguntur sectione VII. ab aph. 31. usque ad 37.

NOTÆ ET EMENDATIONES

IN SECTIONEM QUINTAM.

APH. 1. ΘΑΝΑΣΙΜΟΝ : sic multi codices, vulg. θανάσιμος. Eadem ratione θανάσιμος mutavimus in aph. 2.

APH. 6. Διαλύσειν αἷον : sic legitimus, ex eo quod illud sit ex ijs quæ maxime optantur : vulg. Διαλύσει.

APH. 7. Οἷσι δέ : sic MS. F, vulg. ἐκείνοι. Notandum tamen quod ἐκείνοι sæpe ab Hippocrate sumatur pro αἷ, unde lectio vulgata retineri potest.

Τὰ πολλά deest in Oribasio et Galeno, unde expungendum videtur, nam rarissime epilepsia sanatur post vigesimum-quintum annum : aut hæc voce intelligendi sunt generatim morbi spasmodici quibus sæpe afficiuntur pueri et juvenes.

Post hunc aphorismum sequitur, in

Oribasio, aph. 57. sect. IV. qui sic legitur: «convulsioni aut distentioni febris acuta superveniens solvit ægritudinem».

APH. 8. Γερόμενος deest in Oribasio; τέλεισι etiam abest, et pro μεθίσταται, legitur μεθίσταται.

APH. 10. Τρίπεται, Guinterius vertit: iis in pulmonem absceditur.

APH. 12. Ην τὸ πύσμα, Guinterius vertit: si quod despuunt et extussiunt.

Ἀπὸ τῆς κεφαλῆς deest in Oribasio, et videtur glossema.

APH. 13. Τέλεισι ἢ ἀν.: sic codices C et F: vulgata habent, τέλεισιν ἐκ πνεύματος ἢ τοιαῦτα ἀναλαγῆ γίνεται.

APH. 15. Hunc aphorismum sic vertit Guinterius: «costalis morbus die quarto - decimo, aut solvitur, aut in suppurationem vertitur, suppuratio autem quadragesimo die purgatur, aut in tabem transit».

APH. 16. Αἱμορραγίαν: λειποθυμίαν, ἢ εἴθ' ἄν θάλασσαν ἐπιγίγνεται videtur legisse Oribasius.

APH. 17. Εμψύσει : sic M. B. Hæc vox deest in vulgatis.

APH. 19. Η μέλαια deest in Oribasio , et in multis codicibus.

APH. 21. Επὶ παντὶ ἔλκει , πάντ ἐπὶ νεαρῷ : vulgata habent καὶ ἐπὶ παντὶ ἔλκει , μέλαιαν ; hæc vero lectio maxime obscura est : unde prætulimus Oribasii lectionem , quæ non solum magis perspiscua est , sed etiam experientiæ consona ; nam revera aqua calida , de qua hic sermo est , vulnere recenti non conducit , plus æquo irritat , « et , ut ait Oribasius , vulneratis recenter » si calidam adhibueris , uberius fluet » sanguis , sed postquam steterit vulnus » et doluerit , calida purgantur et reparantur , cutem mollit et extenuat , et » aliquando sine dolore rumpit ». Præterea hæc lectio confirmatur aph. 19. hujus sectionis.

Καὶ ὄκα : sic cum Oribasio ; vulg. καὶ ὄκισα.

Καὶ ὕραιμον : Oribasius καὶ ὕρ. habet , quæ lectio optima est.

Αἷματι : post hanc vocem vulgata addunt *ἐπὶ ταῦτα* ; hæc vero expunximus, cum MS. F, et Galeno.

Ἐκέρμενοι : post hanc vocem multi *ἐξέρμενοι* addunt, sed in omnibus codicibus scriptis deest.

APH. 24. *Ἡ κρύσι* : sic cum Oribasio. In vulgatis δ desideratur.

APH. 25. *Πνίξεται* : Orib. videtur legisse *ἐδύνην λυθεὶ καὶ ἰσχυραίνεσθαι*.

Διήκλιμα : sic omnes codices quos vidi.

APH. 26. Cum sequenti, aphorismus hic apud Oribasium jungitur, quod magnam lucem sententiæ valde obscuræ affundit.

Quænam sit aqua optima nos docet Hippocrates, leviozem sitientibus dari vult, et addit, ut observat Oribasius, « quando dabis nocte, si superdomierit is qui bibit, optimum est ». In aphorismo

27, pro *ἐκέρμενοι* γα. Oribasius videtur legisse, *ὁ χρὴ πίνειν τῆς ἐκέρμενοι . . . καὶ ἂν ἐπιπεί.* : hanc lectionem in nostra versione sequuti sumus. Hoc aphorismo

desinit sectio quinta apud Oribasium ; qui vero sequuntur constituunt sectionem sextam , et a multis veterum , ut ait idem Oribasius , tanquam suppositii rejicebantur , imprimis ex eo quod in his dicatur , ex inulso cognosci utrum mulier gravida sit necne. Profecto negari non possumus permulta absurda , et a Divi Senis placitis aliena , nonnulla etiam temere dicta in sequentibus aphorismis contineri. Unde forte non ab ipso Hippocrate sed a quodam alio collecti fuerunt : imo sequentes sectiones autoritate Galeni præsertim videtur admisisse Oribasius. Galenus vulgatorum divisionem primus adduxit , nam Soranus , in tres divisit , et Rufus in quatuor. Quidquid vero sit , sequentes sectiones non omnino rejiciendas esse existimamus , ex eo quod in iis multa reperiuntur præcepta ex libris Hippocratis desumpta : sed horum nonnulla diligenter sunt inspicienda , et summo cum judicio legenda.

APH. 28. Επισπίει : sic MS. F. vulgata
 ἰσπίει. Expunximus cum Oribasio apho-
 rismum qui hunc sequitur in vulgatis ,
 ex eo quod idem sit ac aphor. 1. sect. 4.

APH. 40. Μέλη : vulg. addunt αἰδέονται
 ἰέση, sed hæc expunximus cum Galeno,
 Oribasio, et optimis codicibus.

APH. 41. Εγκυος, deest apud Galenum
 et Oribasium, unde videtur glossema.

APH. 42. Κυύση ἢ : sic MS. F. vulg. ἢ
 γστ. κυ.

APH. 43. Εκπίρῳσκει : sic optimi co-
 diccs ; vulg. legunt, λεστοῦ ἔασαι ἐν γαστρὶ
 ἔχουσι, ἐκπίρῳσκει δέματα πρὶν ἢ παχυθῆναι,
 quæ præter naturam utero gerunt, bi-
 mestres abortiunt, donec pleniores
 evadant.

Παχυθῆναι, hoc verbum ad foetum
 retulit Oribasius, nam Guinterius vertit,
 priusquam foetus augetur.

APH. 44. Απερρίγνεται ω : male vulg.
 ἀπερρίγνεται ; nam hæc vox ad foetum
 refertī debet, Guinterius sic vertit : ex

Oribasio : « acetabula plena mucoris sunt, ita ne foetum continere possint, sed præ suo pondere prærumptat, elaboraturque partus necesse est ».

APH. 46. *Εγκαιμὲν ἐν* : sic MS. F, ἐν desideratur in vulgatis : ex hac voce tamen minus obscura evadit sententia. De his tumoribus sermo est qui unam aut alteram partem uteri præcipue afficiunt, in quibus dolorem ad coxam referunt ægræ. Hi vero tumores sæpe in ulcus fistulosum, et insanabile abeunt. Per *ἐμπελον* intelligendum est medicamentum liquidum, quod linteolis conceptis excipitur, ulceribusque inditur, præsertim fistulosis.

APH. 48. *Πορδαίς ω* : vulg. *προσθιδαίς*, aut *ἐσθιδαίς*.

APH. 49. Hunc aphorismum huc revocavi cum Oribasio et omnibus codicibus scriptis.

APH. 50. *Ως* deest in Oribasio.

APH. 51. *Πᾶν* deest in Oribasio.

Γίν, ἀδενίεν: sic MS. F. vulg. ῥνῆ ἀδενίς.

APH. 53. Μάλλον: vulgata addunt τὰ ἔμβρυα, quod expunximus, ut glossema inutile, cum MS. 2261, ubi præsens aphor. sic legitur: ῥκόσαι δὲ ἐκίτησκειν μάλλον, ῥσχοὶ γίνεσθαι ἢ μάλλον.

APH. 55. Τίμω: ἀδραγ τίμω: habet Oribasius.

APH. 58. Hic aphorismus in tres dividitur apud Oribasium.

APH. 59. Κάτωθεν: sic MISS. C et F, vulg. κάτω.

APH. 62. Καθ' ἑαυτὰς ἔχουσι: sic optimi codices: vulg. κ. ἑ. τὰς μάτρας, ἐν κύσασσι.

Μάλλον deest apud Oribasium.

Περικεκαυμένας: vulg. περικαῖς.

Ne quid desit collationi editionis aphorismorum Oribasii cum vulgatis, sequentem aphorismum, quamvis Hippocrate indignum, subjungam.

« Quæcunque in pubertate incumbere meditantur, barbescunt: et quicunque

» in pubertate succumbere meditantur
 » non barbescunt ».

Sic vero hunc aphorismum exponit Oribasius : « si mulier cum pubescit, foemineo non moveatur appetitu, sed magis masculino, hoc est, si non cupiat succumbere ut mulier, sed magis incumbere ut vir, barbescit. Masculus autem quum pubescit, si masculino non moveatur appetitu, sed magis foemineo, non barbescit ». Deinde sequitur aph. 47, sect. 7.

APH. 63, Διά τὴν ἀρ. Sic F. vulg. δι' ἀρ.

Ἐαυρίστει : sic multi codices, C. εαυρίστει habet, F. vero εαυρίστει, quod magis Ionicum.

Τὴν θερμασίην : Orib. τὴν μέζην θερμασίην.

Τὸτο γίνεται : sic multi codices, vulg. τὸ αὐτὸ τὸτο.

Post hunc aphorismum, sequens legitur apud Oribasium : « viri semen aqua injectum si supernatat, aquosum et nimis tenue est, nec concipit ex eo mulier ».

APH. 64. Διαβροχίζονται : sic ex Orib.
vulg. διαβροχίζονται.

Ταῖσι χολα. ὑποχ. εω : vulg. ἴσσι χολαί-
δης αἱ διαχωρίσσει, καὶ ἐν ὄξεισι πυρελοῦσιν
ἴσσι.

Φθινάδει : τὸ γάλα εω : vulg. φθινάδει
μὴ λίην πολλῶ πυρελοῦσι διδοται γάλα.

Βροχίζει : hanc lectionem ex Oribasio
recepti, vulgata habent βροχίζοι, languidis.

Οὐδὲσαν προειρήται : pluralitatem codicum
sequutus sum, multi tamen habent,
ὁδὲσαν προειρήται συνεδρεύσθαι σημείων παρού-
των, ἢ καλὸν δὲ τῶν ἐκτετηκότων : alii ut
vulgata habent, sed in fine legunt,
παραλόγως δὲ ἐκτετηκότων. Vulg. legunt
μαδίως τῶν προειρημένωι σημείων παρούσθαι,
παρα λόγον δὲ ἐκτετηκόσι.

APH. 65. Μαρία, ὁδύτη πλευρῆ ὄξει : sic
F, et Oribasius : vulgata, μαρία, ὁδύται
ὄξειαι.

Apud Oribasium finis hujus aphorismi
jungitur cum aphor. 67, aliumquē con-
stituit aphorismum qui sic se habet.

« Si rubicundi fuerint tumores, aut vomica accidet, aut difficultas intesti-
norum. Immaturi, mali; molles, boni ».

Deinde legitur aphorismus 66, ut in vulgatis.

APH. 67. Τὰ δὲ αἷμα : sic MS. F; vulg. τὰ δὲ ἴναμα.

APH. 69. Τὰν κερ. sic MS. F; τὰν desi-
deratur in vulgatis.

Ἀτὰρ καὶ ἀνδράσι μάλλον : sic C et F;
vulg. ἀνδράσι δὲ μάλλον.

APH. 70. Πύσται ὡς : vulg. παύσται.

APH. 72. Ικτεριώδεις : hæc vox hoc loco non significat eos qui regio morbo laborant, quandoquidem constat eos flatibus abundare, sed intelligendi sunt eos quibus bilis abundat, illi enim raro flatibus sunt obnoxii.

Hæc interpretatio videtur confirmari iis quæ leguntur in Pathologia græcè scripta, quæ penes me est, in qua potissima veterum medicorum dogmata,

summa brevitate ac ordine mirabili exponuntur. Cum vero hæc Pathologia manu scripta sit, et lucem publicam nondum viderit, sequentia, ex capite de flatibus deprompta, lectori erudito communicare juvat.

Ισχυρὸν θερμὸν πάντα (πνεύματα) διαλύει διὰ τὸτο χειμῶνος κ' θέρους, κ' περὶ τὴν μέσην ἡμέραν καὶ ὑκτα νυκτὶα γίνεται, ἐν δὲ ταῖς μεταξὺ κατὰσάσεισι πλεῖστα παραχρῆδι πνεύματα γίνεται· διὸ οἱ κτεριώδεις ἢ σπατύ τι πνευματώδεις εἶσι, διὰ τὸ πλεῖθος τῆς θερμότητος καὶ ἔνδυσιν τῷ φλέγματος. μεγαλοκωὶ δὲ πνευματώδεις, διὰ τὴν ἀδύνησαν τῆς θερμότητος καὶ ἀρδουῖαν τῷ ὕδατος· διὸ καὶ ἀφροδιζιαστικῶν, ἀφροδιζιασμοῖς γὰρ πνεύματος ἔξοδος εἶσι, id est, calor vehemens omnes flatus discutit, propter hoc hyeme et æstate, necnon media die ac nocte, venti silent, in mediis vero constitutionibus, multi flatus tumultuosi fiunt: ob hanc causam qui flava bile abundant non admodum flatulenti sunt, ob vim

caloris et pituitæ inopiam, melancholici vero flatulenti sunt, propter caloris debilitatem et aquæ abundantiam, ideo etiam salaces sunt, salacitas enim est flatus exitus.

NOTÆ ET EMENDATIONES

IN SECTIONEM SEXTAM.

HÆC sectio est septima apud Oribasium, et continet tantum viginti novem aphorismos.

APH. 1. Οἱσι δὲ ἐπὶ ῥέσσει hanc lectionem ex lib. vi epid., et ex Oribasio huc revocavi, ut pote magis perspicua: nam ut observat Oribasius, si agrotans quis ex siccitate humidas habuerit nares, bonum est. Vulg. habent οἱσι δὲ ταλαιπώλαις ὑγρῶτερον, quibus vero hisce contraria adsunt, ii salubrius degunt.

APH. 3. Ἐσση, ex optimis codicibus huc revocavi.

APH. 4. Hic aphorismus deest apud Oribasium.

APH. 9. Μόλις: sic optimi codices, attamen videtur glossema, ut etiam

μύησι vulgatorum ; deest enim in multis codicibus *melioris notæ*.

APH. 7. *Καὶ οὐδὲν ἄλλα* ; ex optimis codicibus huc revocavi , et hæc lectio comprobatur iis quæ Hippocrates ait, sect. 1, prognosticorum.

APH. 9. *Καὶ ἐπὶ πάντι κνησμοῖσιν* ; *ὕψι ἀζήλει* ; hanc lectionem ex Oribasio revocavi ; ut pote magis perspicua quam vulgata quæ sic se habet : *τὰ πλάγια ἐξαιθήματα ἐπὶ πάντι κνησμοῖσιν* ; latæ pustulæ non admodum pruriginosæ.

« Porro Oribasius contendit Hippocratem hic loqui de aræis , seu ulceratione capitis cum profluvio et eradicatione capillorum. « Area autem , ait ille , » contingit modo cum ulceratione , » modo cum sola eradicatione capillorum : illa quæ cum ulceratione est , » curati facile potest , quia in superficie » sunt eradicati capilli , et non intè- » riore parte ; hæc verò quæ in super- » ficie ulcerationem non habet , neque » pruriturum ,

» pruritus, a radicibus habet eradicatos
» capillos; unde difficilius curatur ».

APH. 10. Η κατά τὰ ὄτια, deest apud
Oribasium.

APH. 13. Post λύση; in Oribasio optime
legitur, βλάξ δὲ ἐπιγυμνάσει κακόν; quod
male in vulgatis sect. VI, aphor. 45, et
sect. VII, aphor 47, ex hoc loco traduc-
tum videtur.

APH. 17. Οφθαλμοῖσι ὁ δὲ κ. κ. κω :
vulg. ὁπὸ διαφύσεως λαφύται, ἀγαθόν.

APH. 18. Εντέρων τί : constat Hippocra-
tem unum fecisse intestinum, ex anti-
quorum disciplina; quod unum sit a
pyloro ad sedem ipsam iter, totumque
sic sibi continuum idemque colum vo-
cant, quod alvus inferior veteribus, ut
Erasistrato, dicitur, velut etiam testantur
Gellius, lib. XVII, cap. 2, Foesius et
Trillerus in librum Hippocratis, de
Anatomia. Ex quibus perspicuum fit,
hunc aphorismum, et forte totam hanc
sectionem non Hippocratis esse opus;

aut ; pro ἢ τῶν ἐντέριων τὴν, legendum ἢ τῶν νεύρων τὴν, aut aliquis tenuium nervorum, et per κοιλίαν, intelligendus totus intestinorum tractus. Miram sane quod hoc a nullo eorum qui aphorismos ediderunt huc usque fuerit observatum. Porro emendatio quam proponimus probatur iis quæ aphorismo 309, coas: sic leguntur : θήσκασι καὶ οἱ ἐς τὰ ἐντὸς νεῦρα, ἢν τε τὴν τῶν λαφύων τιτραδῶσι, ἢν τε τῶν παχέων.

APH. 20. Εμπευθῆναι, κοῦ : vulg. ἀκτυθῆναι.

APH. 22. Ρήματα ; supra hanc vocem in multis codicibus legitur ἀληγήματα, quod est glossema, errore vero librarii, in Philothei textum videtur irrepsisse.

APH. 24. Vide aphor. 18.

APH. 25. Ἐξωθεν καταχυθῆναι : sic F. vulg. ἔξωθεν καταχυμένον.

APH. 26. Δύει : hæc vox hic improprie usurpatur, et significat, succedit.

APH. 27. Πάντως : Oribasius πάντως.

APH. 31. Η ἀκμή : αὐτὸς : in vulgatis desideratur.

Ἰστέον αὐτὸς in vulgatis desideratur, et λέγει ad finem aphorismi legitur. Hic desinit apud Oribasium septima et ultimá aphorismorum sectio.

APH. 33. Πάντῃ τοι αὐτὸς : vulg. πάντῃ τι.

APH. 34. Κυρσοὶ μεγάλοι ἐπιγίνονται αὐτὸς : in vulg. μέγιστοι desideratur.

APH. 37. Ἀλαθόν : post hanc vocem vulgata addunt, ἔξω γὰρ ἀρίστων τὸ νόσημα, sed hoc est glossema quod in omnibus codicibus scriptis desideratur.

APH. 38. Δὲ πάλιν : sic codex F, vulgata πάλιν.

APH. 39. Optimos codices sequutus sum. Vulgata legunt σαυασμὸς γίνονται. ὅτι δὲ καὶ λαβμὸς.

APH. 40. Πόνος γίνεται : sic F, vulg. πόνος γίνονται.

APH. 43. Γνωμῆς : vulg. ἐπιγνωμῆς ἐπι autoritate novi editoris Parisiensis expunxi: etenim, ut recte observat, cum aegroti jam sint correpti dysenteria,

absurdum est dicere hanc iis supervenire; præterea asserit se hanc lectionem in uno veteri codice reperisse. ἰσθὲν πρὸς τὸν ἰσθμὸν.

APH. 47. Τυτέας: post hanc vocem multi addunt προσήκον, alii ἄλλο, quod cum optimis codicibus expunxi, ut glossema.

APH. 50. Διακοπή: in MS. C supra legitur, ἵσθην ἰμφοραξιδῶν, quod est glossema; unde male hanc vocem in ipsum textum vocavit novus editor Parisiensis, ut probatur iis quæ reperiuntur in MS. 2161, ubi multi aphorismi Hippocratis commentariis illustrantur; in hoc legitur: Διακοπὴν, τὴν ἰμφοραξιδῶν ὁ Ἰπποκράτης ἐπιταυθῶ φησὶ. τὴν γὰρ ἐκπεράλλει διὰ τῆς κῆλην καὶ παχέας ἕλας ἰμφοραξιδῶν μάλα, ἐκ ἔχει πόνον ἰσθμῶν τὸ ἰμφοραξιδῶν θερμὸν ἀπὸ τῆς ἰσθμῶν. Unde palam fit, multos antiquorum existimasse Hippocratem non hic loqui de ictu in cranium illato, sed potius de infarctu, seu congestione humoris cujuscumque indolis, unde cerebri functiones turbantur.

APH. 55. Πάθια καὶ τὰ μα. : hæc ex optimis codicibus revocavimus : αἷς ἰσὶ τὸ πάλῳ, quod aphorismum claudit in vulgatis, eorundem codicum autoritate expunximus, hæc enim verba in plerisque aphorismis subaudiri debent.

APH. 56. Συμπαίτεσσι : vulg. συμπαίτεσσι.

APH. 57. Ηλικίῳ τῆσσι : hæc loquendi formam Hippocrati familiarem ex Melletio revocavimus, vulgata habent ἡλικίῳ τῆσσι.

APH. 59. Ενοχλωμένοι : post hanc vocem vulg. addunt χρονίης, quod in omnibus quos vidi codicibus scriptis deest.

Εβρίοντασσι : vulg. ἐσθρῆσσαντασσι.

APH. 60. Εχομένοι : vulg. ἐνοχλωμένοι, male : nam de dolore jam a longo tempore ægrum cruciante, sermo est.

Φθίνεσσι : sic F, vulg. θίνασσι.

ἄλλοσσι : vulg. ἄλλοσσι.

ἄλλοσσι : vulg. ἄλλοσσι.

ἄλλοσσι : vulg. ἄλλοσσι.

ἄλλοσσι : vulg. ἄλλοσσι.

NOTÆ ET EMENDATIONES

ΣΤΟ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΡΩΜΑΙΟΝ

ΑΦΟΡΙΣΜΟΙ ΙΝ ΣΕΚΤΙΟΝΕΜ ΣΕΠΤΙΜΑΜ.

ΑΡΗ. 2. ΝΟΣΗΣΑΝΤΙ : sic optimi codices ; vulg. νοσίουσι.

ΑΡΗ. 6. Εμετω, καὶ χολαόδις, revocavi ex optimis codicibus.

ΑΡΗ. 8. Ράξι, ἴ. ἢ ἴ. ἢ λει κω ; vulg. ῥάξιως, ἔκλυσις, ἔμετος, καὶ λειποφυχία.

ΑΡΗ. 9. Η σαπασμός κω : vulgata ἢ κῆ σαπασμός habent.

ΑΡΗ. 13. Τράμασι, pro καύμασι, vulgatum, in textum vocavi, auctoritate optimorum MSS., ex eo quod non pateat quid per καύμα hic intelligendum sit.

ΑΡΗ. 15. Πύσις : post hanc vocem expunximus κακὸν, cum optimis codicibus, et sic egimus in nonnullis aphorismis hujus sectionis, ubi κακὸν tamen subaudiri debet; nam tota hac sectione sermo est de

symptomatibus quæ, cum superveniunt in morbis, malum portendunt.

APH. 24. Η ἰκτερίτις ωω : hæ voces in vulgatis desunt.

APH. 27. Οὐκ ὑπαάζεται ωω : desiderantur in vulgatis.

Οὔτε εὔεται ωω : vulg. ὅτε ξυμζύεται.

APH. 29. Εκαταπάρρει ωω : vulg. ταῦτα καταπάρρει.

APH. 30. Εἰ τῶσι πυρετῶσι ωω : vulg. πυρετῶσι. Sequentes aphorismi de urinis, ad finem sect. IV, leguntur in Oribasio. Ἀρρώστιον, forte, ex Oribasio, post hanc vocem, ἰσοειδῶν legendum.

APH. 31. Τροσάσις : Oribas. ὑποσάσις ἀπαιδῶν, καὶ ἕρα λιπτά.

APH. 32. Ταλαχῆ : Guinterius vertit, hic tumor solidus in corpore est : unde forte legit οἴδημα στερεόν.

APH. 33. Φριπτινά : hanc lectionem ex Oribasio recepi, et pro μακρὸν legendum foret ὀξύν cum Damascio. Vulgata habent περιπτινά.

APH. 34. Λιπαρὴ δαΐδασις, Oribasio est, sedimen crassum, hancque interpretationem sequuti sumus; ut pote magis perspicuam.

APH. 34. Τῆς ῥαχέως κοῖ : vulgata, τὰς ῥαχιαίως.

Εσόμενον ἔξω : Oribasius legit ἐσόμενον ἔσω, ethic desinit aphorismus; alius vero sequitur qui sic se habet.

« Quibus pus est in articulis eruptio liberat ab abscessu ».

APH. 38. Περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως : post hanc vocem vulg. addunt καὶ τὸ ἀποκαταστήσειν, quod in optimis codicibus deest.

APH. 39. Ἡ γλῶσση κοῖ : vulg. ἡ γλῶσση. Τοῦτο κοῖ : vulg. addunt γίνεται.

APH. 41. Γένοιτο : ex MS. c. revocavi. Ὁ δὲ ἄλλος : vulg. addunt τὴν περιττὴν γίνεται, quod in optimis codicibus deest.

APH. 45. Sic cum optimis codicibus scripsi.

APH. 47. Ἐσῶ κοῖ : vulg. addunt φλέβας.

APH. 48. Ἡ ἐρύθρη κοῖ : vulg. καὶ ἐρύθρη.

APH. 51. Οκόσει ἦ. π. κω : vulg. ἐκόσεισιν ἦσαρ περιδουᾶται.

APH. 53. Αποκλίεται : sic MS. C, vulg. ἀσεκλιέται.

APH. 59 et 60. Hi duo aphorismi leguntur, paucis mutatis, sectione 4, aphor. 34 et 35. Attamen cum in omnibus codicibus scriptis reperiantur, hos non expungendos esse putavi.

APH. 62. Πλέον ὑγρῶ κω : vulgata ἔχειν πληρομονῆ ὑγρῶ ἀσάλασιν.

APH. 63. Hunc aphorismum ex optimis MSS. revocavi.

APH. 64. Διαλείπει C17, d. i. : sic MS. F, vulg. σημαίνει ἔτι ἀκίνδουσι.

APH. 67. Hic aphorismus valde obscurus, imo absurdus est; ideo aut expungendus, aut prioribus verbis deletis, legendum : τροφή τῶ μὲν ὑγιαίνοντι ἰσχύος τῶ δὲ κἀμνοντι, γῆσος, cibus, sano quidem robur auget, aegrotanti vero morbum.

APH. 68. Νεσπλότερα κω : vulg. νεσοδέστρα.

ΑΡΗ, 69. Οἶσι, ὑρίσταλα, ω : vulgata ὑρίσταλα οἶσι.

Δάσκη : vulgata δίδασκ.

ΑΡΗ, 80. Καὶ κάθ. ω : vulg. καὶ πύκ κάθ.

ΑΡΗ, 81. Πάνυ πολυ. ω : male vulgata habent πάνυ πολυ. Vide Galeni commentaria.

NOTÆ ET EMENDATIONES.

IN SECTIONEM OCTAVAM.

APH. 7. HIC APHORISMUS, et omnes qui sequuntur, in optimis codicibus scriptis desunt: hos in codice I tantum reperi, unde varias lectiones deprompsimus. Post hunc aphorismum alius reperitur apud Leonicensem, qui sic se habet.

Εἰ τῷ λεθαργῷ τρέμος, κακόν, in lethargo tremor malum. Apud Hollerium etiam reperitur et septimus est.

APH. 8. Αὐτὸν ἠὲ ἄρα: subaudiendum γάρ; enimvero autor probare enititur quæ mox dixit, exemplo febris ardentis et hydropis.

Τὸ φυσικόν. MS. habet τῷ φυσικῷ, sed in margine lectio vulgata adscribitur; per hanc vocem intelligendus est status

aeris, qui revera mirum in modum saepe auget morbos splenis, seu melancholiam.

Φοβερώτερον δὲ σπληνί: apud Mercurialem sequenti aphorismo hæc junguntur.

APH. 9. Hic aphorismus sic legitur in MS. γλώσσα μελανομένη, ὅταν ταυτίαν ἀπὸ τῶν σπληνῶν, καὶ τὸ πάθος ἀδυνάστερον ἤηλοι. Hanc lectionem sequutus est Leonicensus. α.

APH. 11. Ψυχρὸς κ. σ. MS. habet ψυχόμενος καὶ ἀνασπόμενος.

APH. 12. Μέλανος: MS. μελανόμενος, καὶ δάκτυλοι ποδῶν ψυχροὶ, καὶ μέλανος, καὶ ἐκκρύπτουλος ἰσχυρὸς τὸν θ.

APH. 13. Sic incipit in MS. σημαίνουσι καὶ τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων, καὶ χεῖλη.

APH. 14. Hic aph. desideratur in MS.

APH. 15. Τῆ τε ἡριμῆ ἠδόμενος: hæc ex MS. revocavimus; hanc etiam lectionem sequutus est Leonicensus, et vertit: α solitudine si quis gaudeat α.

APH. 16. Υπολασίων: sic MS. Vulg. λυσίων; pessime vero vertunt, α et qui in

intabiem actus furit intrepide » : melius Leonicensus , « et si quis sensim rabie quadam efferatur » . Perrabiem vero , hic delitium intelligendum ; nam λύσσα , apud antiquos Græcos , non hydrophobiam significat , ut plurimi existimant . APH. 18. Αποβάλλωσι . MS. ἀποβλέπωσι , sed male .

Θανατάδιξι τόσσι : cum non pateat qui sint illi loci lethiferi , legendum proponit clarissimus Trillerus , observat . Crit. p. 259 , ἐν τοῖσιν ἀνωτάτοις τόσσι , in locis superioribus , nempe thoracis , in quibus viscera principalia et vitalia , cor atque pulmones , sita sunt . Præcessit enim modo , τὸ τῆς ψυχῆς θερμὸν ἐκπαύειν ὑπὲρ τὸ ὀρθάλει εἰς τὸν ἄνω τῶν φρενῶν τόσον , nam ὁ ἄνω τῶν φρενῶν τόσος , illi sunt ἀνώτατοι τόσσι . Porro ultimis hujus aphorismi verbis , hominis finis hic narratur , nimirum ex partibus hic commemoratis constare homines veterum philosophorum , et præsertim Aristotelis fuit sententia ,

ut apud Diogenem Laertium, Plutarchum, et alios legitur. Verum ad ipsos Judeos hoc dogma transiisse constat e libro cui titulus, **ARBOR VITÆ**, ubi hominis essentia esse potissimum traditur sanguis, pulvis, bilis et caro.

FINIS.

NOTÆ
ET EMENDATIONES
IN HIPPOCRATIS
PRÆNOTIONES.

NOTÆ

ET EMENDATIONES

IN HIPPOCRATIS

PRÆNOTIONES.

NOTÆ IN SECTIONEM PRIMAM PRÆNOTIONUM.

APH. I. ΠΡΟΝΟΙΑ, hæc vox hic sumitur loco προνοήσεις, interdum vero denotat diligentiam ad aliquid consequendum, vel idem est ac curam gerere.

Ἐπιτελεύσεις, idem quod lib. I, epid. μελέαν dixit.

APH. I. Οκίσατε παραλ., quæ ægri omitunt verbo, aut opere, nimirum aut non referentes quæ acta sint, aut non agentes quæ medicus fieri præceperit. Vall.

APH. 3. Τὴν τε θερὰ , sic MS. C : vulgata τὴν δὲ θερ. , legunt , codex vero scriptus Galeni habet , ἕτω δὲ καὶ τὴν θερ. ἀρ. ἀν παύσει. ΖΗΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΑΘ.

Τὰ ἐσόμενα ἐκ τῶν παρ. παθ. ω : vulg. ἐσόμενα τῶν παθ. , sine ἐκ τῶν παριόντων. Affectiones vero præsentis sunt morbi symptomata et signa ex urinis , alvi excrementis , sputis , aut pulsu , desumpta , ex quorum observatione accurata non solum prognosis recte institui , sed etiam quænam optima sit ratio medendi cognosci , potest.

Γὰρ καὶ τῷ : sic F , καὶ abest in vulgatis. MS. G , τῷτο μὲν γὰρ καὶ τῷ , habet.

Αὐτὸν δὲ : MS. G , ἀν εἶπ.

APH. 4. Πρὶν ἢ , sic C , et Galeni codices , ἢ desideratur in vulgatis.

Θεῖον , divinum. In hujus vocis enarratione multæ sunt sententiæ , quidam putant hac significari morbi acumen et malignitatem ; alij morbos ira deorum immissos ut canit Homerus , Iliad. A ;

alii dierum decretoriorum vim, quia ea vis pendet ex motu astrorum; alii insomnia, ex eo quod sint divina, aut ex animæ impetu quodam divino quædam occulta intelligente oriuntur. Horum vero insomniorum interpretatione existimabant antiqui, multa eorum quæ ægrotantibus sunt eventura, aut jam evenere, cum tamen ignorarentur, declarari. Sic Galenus narrat quemdam bene valentem somniasse factum esse sibi crus alterum lapideum: cuius somni interpretationem nullus medicorum assequeretur, eam rei eventum declarasse: nimirum aliquot deinde dies crus illi resolutum esse. Sunt etiam qui putarunt divinum in morbis appellari amorem, quod amor a multis divinus dicatur, sed cum de acutis hic agatur, amor hoc loco intelligi nequit. Illorum vero mihi magis arridet sententia qui divinum ab Hippocrate vocari existimant quidquid acri præter morem impressum morbos

pestilentes, aut qui populariter grassantur, concitat. Nam aerem dixerunt antiqui, cœlum; quare quidquid ad aerem pertinebat, cœleste et divinum vocabant; constat enim Hippocratem negasse morbos a Deo immitti. Sic 1. acut. aphor. 35. ipsos Βλαστῆς, id est, percussos vel sideratos (nam veteres fulmen sidus esse putabant) seu pleuriticos divini aliquid habere negat: quamvis subito his interfectis, vi morbi latus lividum plagæ simile appareat; sed causam in natura ibi agnoscit Hippocrates. Ne sacrum quidem morbum, seu epilepsiam ad Deos refert, et libro de hoc morbo, ait: « nec enim » sacratior, nec divinior, mihi aliis » videtur hic morbus, sed admiratio » Divinitatem hic fecit, quod aliis mor- » bis nulla re similis sit ».

APH. 4. Πρῶτ' ἄ. Sic C. ἄ deest in vulg.
 APH. 5. Hæc sententia deest in G, nec de illa ulla fit mentio in commentariis, unde inter spurias recensenda.

ΑΡΗ. 7. Λεβοὶ αὐτῶν ἀσπ. Sic G. et codex Medicceus, nec non Galenus in commentariis.

Πελοδόν: sic C. vulg. πιλίον: codex G. habet χλωρόν, ἢ μέλαν, ἔον, ἢ πελοδόν κὶ μολυβδαῖς, præterea ἔον desideratur post καρραλέον.

ΑΡΗ. 8. Ἐν ἀρχῇ, in principio: principium hoc loco significat tres primos dies, non insultum primum, aut cruditatis tempus, quanquam tres hæ principii acceptiones apud Hippocratem sunt.

Συλλεγμαίρισθαι, συσσημειῶσθαι videtur exponere Erotianus, quod est per signa conjicere aut conjecturam facere, ut et ἰσπαίρισθαι; ἰσπειρηθῆσθαι. Foes.

Ωιδρωσις: optimi codices ὠιδρ. habent, multi post accentum, spiritum lenem addunt.

Διμῶδες, ἀντὶ τῆς μεγάλης τροφῆς ἀσπρίας, sumi scribit Erotianus.

Κρίνεται, id est, probatur, cognoscitur, aut etiam consistit, nec ultra procedit.

Φῆ, vulg. φοί. In MS. G. εἶται deest.
 10 Εἰδέναι: MS. G. habet εἰδέναι τὸ σημεῖον
 τῆτο θαναλώδης ἰου, quæ lectio forsan me-
 lior, nam etsi facies cadaverosa sit
 semper lethalis, haud tamen semper
 mors in proximo est.

APH. 9. Η τεταρταία, deest apud Gale-
 num, atque expungendum videtur, nam
 ex Hippocrate principium morbi usque
 ad tertium diem tantum extenditur.

20 Τὰ σημεῖα σοῖ: τὰ deest in vulg.: Σώματι
 pro προσώπῳ habet Galeni codex scriptus,
 et τὰ τε ἐν τῷ σώματι desunt.

APH. 10. Θάτερος: MS. G habet ἢ ὁ ἴτερος
 ἐν ἴτερι ἐλάσσον γένειται.

Η πηλιὰ φλίξια, ἢ μέλανα: sic F, sed G,
 ἢ πηλιδία, μέλανα τὰ φλίξια ἐν ἑαυτῷ:
 eodem modo legit Galenus comment. I,
 in lib. I, epid., unde hanc lectionem
 amplexi sumus: vulgata habent ἢ πηλιὰ
 βλίφαρα, ἢ φλίξια, quæ lectio non as-
 pernenda nam, cum jam exitio proximus
 est æger, οὐculi album frequenter livet,

rarissime vero livorem contrahunt palpebræ, sed si hoc contingat, certissimum mortis signum præ se ferunt. Præterea de palpebra sermo est aphor. 11, hujus sectionis.

Ὠφθαλμ. pupillam ab Hipp. ὄφθαλμ. vocari quidam contendunt, sed ex textu patet hanc vocem hic pro ipso oculo sumi.

Ἡ καὶ ἐναικρούμενος. MS. G. habet ἡ ἐναικρούμενα, ἢ ἐξίσχυσα, ἢ ἰσχυροῦς γένεσιν.

Ἡ αἱ ὄφθαλμοὶ ἀνιχνύσασιν καὶ ἀλαμπίσιν, desunt in G, et in multis aliis codicibus scriptis.

APHOR. 11. Πανοράσις, Erotianus exponit τὰς ὑποφανόμενας ἠφθαλμῶν κινήσεις, leviter subapparentes per somnum oculorum, motiones. ἢ ὑπόφασις ab ὑποφαίνεσθαι, id est, leviter pandere oritur. Hic vero intelligendus somnus qui fit palpebris leviter apertis.

Τὸ λευκῶ σ, β, μ, σ. MS. G. habet συμπαρομένον τῶν βλεφάρων τὸ λευκῶ, μήτε

eadem lectio commentariis Galeni confirmatur; necnon aphor. 52, sect. 6, unde profecto aliis anteponenda, et vertendum, commissis palpebris, quod idem sonat ac male commissis, aut non bene commissis, ut satis aperte patet ex voce ὑποφάσεως, subapparitiones, suspiciones.

APH. 12. Καμψύλον, ἢ ῥικνότερον εἶναι : Galenus testatur καμψύλον, aut ῥικνόν legi in quibusdam exemplaribus, plerique Regii codices addunt ἢ ῥικνότερον; in omnibus Galeni codicibus, et in nonnullis Hipp. καμψύλον tantum legitur. Una tamen ex his vocibus rejicienda videtur, nam Galeno, comment. in aphor., teste, καμψύλον idem quod ῥικνόν significat. In commentariis tamen hujus loci ῥικνόν, συνησαλμένον, contractum, exponit, καμψύλον vero, tensionem spasmodicam significare prodit.

Εἰδέναι χρὴ, id est, persuasum tibi sit.

APH. 13. Hæc sententia in multis codicibus

codicibus deest, necnon in G, et de illa nulla fit mentio in Galeni commentariis.

Τὰ χεῖλια, sic codices Galeni editi, τὰ deest in vulgatis; iidem codices legunt κρεμασμένα, vulg. κρεμαμένα.

APH. 14. Καταλαμβάνουσα, deprehendi, id est, præoccupari incautum, significat. Hippocrates, ait, oportet ægrum deprehendi a medico ita cubantem, eo decubitu quo erat, nec de industria se componat et vires colligat.

Τυρόν, id est, molliter decumbens, dicitur corpus cum ita collocatur ut nulli muscoli laborent aut nimium distenti aut contracti sunt: nam quæ hument, æque contrahuntur.

Ομοιόταται: sic F, vulg. ὁμοιαί.

APH. 15. Τὸν τράχηλον, deest in G.

APH. 16. Προπετὴς γίνεται ἐω: hic προπετὴς, προπέπλων, prociduus, qui pronus ad pedes fertur, aut delabitur, exponitur Erotiano. At hic jacentis habitus Galeno

ἀπορίης dicitur com. 1, in lib. κατ' ἰατροῦν, et ἔριψις ex lib. περὶ χυμῶν, et libro de tremore et palpitatione; ubi etiam istum locum exponit. Foes. Vulgata habent γένετο, pro γίνετο.

Ἐστὶ, desideratur in G.

APH. 17. Καὶ γυμνά, deest in G.

Ἀλυσμὸν, Galenus ἀπορίαν et βιασμοὺν exponit in exegesi, et in commentariis διανοητικῆν ἀπάντησιν σχήματος, Erotianus vero, ἀπορίαν et ἀμυχανίας. Hæc vox oritur ab ἀλύει quod proprie significat mente errare, perturbari, a quacumque causa hoc fiat, sive nimia lætitia, aut nimia tristitia, quis aberret a recto consilio. Unde non admittenda videtur opinio novi editoris Parisiensis aphorismorum qui existimat hanc quidem vocem cum spiritu leni de mœrore accipi, et cum spiritu aspero de gaudio. ἀλύει, etiam dicitur de iis qui multas res sategunt, novisque subinde rebus capiuntur, fastidio ducti earum quæ primum pla-

cuerant. Unde *ἀλυσμός*, corporis incontinentem jactationem, ut observat Foesius, inquietudinem et æstuationem hic proprie significat, quod non male exprimi potest per anxietudinem, anxietatem et angorem.

APH. 18. *Αἰεὶ*; hæc dictio, ut ex Galeno patet, videtur a Dioscoride addita, duo vero potest significari: primum mortale est eum qui hiet ore, dormire semper: secundum mortale est ægrotantem semper, dum dormit, hiare ore aperto. Certe uterque sensus est verus: nam per morbos acutos dormire ut non possint excitari, lethale, etsi non hient, nedum si hient simul et semper dormiant. Verum Hippocrates hoc capite de modo quo os inter dormiendum compositum est solum loquitur.

Καὶ διασπληγμένα, sic emendavimus, monente Foesio, nam, ut clarissimus ille vir observat, certum est hanc veram et genuinam esse lectionem, sicque

legisse Galenum in exegesi apparet; idem vero, in commentariis, innuit in nonnullis codicibus legi περιπεσθεμένα, id est, circumducta, aut circumplexa: ut cumque figura est lethalis; nam crura adducta ad nates, abductis genibus, aut longe a se invicem divulsis cruribus, figura est laboriosa.

APH. 19. Κεῖσθαι: κατακεῖσθαι habet G.

Οὕτω κοιμᾶσθαι: legitur in G κοιμᾷσθαι ὅτω, κακόν* παραρροῦντι γὰρ σημαίνει, hæc lectio aliis anteponenda videtur.

Οδύνην πιά: sic codex medicus, et Galenus in suis commentariis; πιά deest in vulgatis.

APH. 21. Πρίεν: sub hoc verbo complectitur etiam verbum συνπίζεν, id est, collidere, cum, quodam mordendi studio, mutuo attritu, veluti fragosum stridorem edunt dentes, convulsis musculis temporalibus.

Ἀπὸ ἀμφῶν, ex utrisque, nimirum a mania et stridore dentium, solus enim

stridor, aut collisio dentium, non adeo formidabile est signum; imprimis si momentaneus sit, ut accidit in rigoribus qui crisin præcedunt, in animi deliquiis, aut aliter.

Ἡσθη, jam, in procinctu mortem esse denotat, nam omnis convulsio quæ delirio succedit exitiosissima est.

APH. 23. *Χειρῶν*: hunc Ionismum ex MS. F. recepi; vulgata habent *χειρῶν*.

Γινώσκων: sic cum multis codicibus, vulgata *γινώσκω*.

Πρὸ τοῦ προσώπου. MS. G, habet, *ἀπὸ τοῦ προσώπου φερόμενας καὶ χεῖρας ἢ θινυέσας μνίας διὰ κενῆς*, quæ lectio mihi revocanda in textum videtur.

Κροκίδας, multi legunt *κροκίδας*, quod idem est, *κροκίδες* proprie sunt *καὶ γνάφαλα*, flocci, seu tomenta quæ fullones e lana evellunt, aut fila quæ textores a trama amputant, a *κρόκη*. trama, *subtemen*; diminutivum *κροκίς*; vid. Foes. *Œcon.*

APH. 24 *Χρόνη*: MS. G. *χρόνη γονόμενα* habet.

Ψυχῆσι : hac voce parvum et rarum spiritum intelligit, quia frigiditas magis sub sensum cadit quam parvitas et raritas.

APH. 25. Τεσσαράκοντα, quadraginta, cum dicit quadraginta diebus judicantur, non de solis iis qui quadragesimum attingunt intelligit; sed de omnibus qui non excedunt. *Valles.* Οψίσι deest ante νεσθήματι in G.

APH. 26. Οἱ ἰδρωῖτες ἐω : vulgata οἱ δὲ ἰδρωῖτες.

Οκίσσι ἀν ἐρ ἐω : ἐρ deest in vulgatis.

Κρισιμοῖσι, judicatoriis. Quinam sint dies judicatorii, vide aphor. 36, sect. IV.

Τῆ πυρετῆ ἀπαλλάξαι : sic F, vulgata τὸν πυρετὸν ἀπαλλάξαι; MS. G habet, in commentariis Galeni, τῶν πυρετῶν ἀπαλλάξαι.

Ασίδειξαν, Erotianus ἰσπίθησαν exponit, attamen propria notione sumi potest, ut observat Foesius.

Τοιούτων τι ἐργάσασθαι ἐω : vulgata τοιούτων

τι, at G. habet, μή τι τάλίων ἐξεργάσασθαι.

Προσημαίνουσι. G, et Galeni commentaria habent σημαίνουσι.

Καὶ οἱ κατὰ πᾶν: hæc et quæ sequuntur usque ad finem sententiæ in antiquissimis codicibus deerant, teste Galeno, quamobrem ut spuria sunt expungenda cum Artemidoro, Dioscoride, ipso Galeno, et multis aliis. Hæc enim sunt glossema maxime obscurum eorum quæ superius docet Hippocrates. Attamen, si hæc nonnullorum palato arrideant, admitienda emendatio quam proponit Andreas Pasta in editione latina Prognosticorum, quam una cum Aphorismis publici juris fecit Bergomi, anno 1750. Porro sic legit: καὶ οἱ κατὰ πᾶν τὸ σῶμα ὡσαύτως * ζήμενοι, ἀγαθοί· περὶ τὴν κεφαλὴν δὲ οἱ κίχρωςθίτες, καὶ μόνον περὶ τ. et qui στυμ-
liter toto corpore emanant boni, qui autem circa caput milii instar, et collum solum-

* Legendum foret ὁμαλῶς pro ὡσαύτως, ut patet ex versione ipsius Pastæ.

modo erumpunt, mali: α nimirum, inquit
 » idem Pasta, quamvis sudores, qui toto
 » corpore æqualiter fiunt, possint esse
 » mali, si nec febrim tollant, nec im-
 » minuant, boni tamen sunt, si confe-
 » rantur cum sudoribus qui e capite solum
 » et collo fluunt. Itemque qui ex his
 » partibus vaporosi * stillant, quamvis
 » deteriores sint sudoribus universalibus,
 » boni tamen sunt, id est, minus mali,
 » quam qui milii instar, id est, rotundi
 » granorum exiguorum instar, prodeunt
 » ex iisdem partibus, nimirum capite et
 » collo ».

Διὰ ἔκλυσιν, οἶ: sic cum MS. F. Vul-
gata habent ἔκλυσιν σωματίων, οἶ; sed
σωματίων videtur glossema.

APH. 27. Ὑποχόνδριον, proprie est regio
subcartilaginea, quæ sic appellata est quia
substat cartilagini quæ est ad fines cos-
tarum. Hypochondrium vocatur tota ea

* Id est, guttatim stillant et evaporant.

regio quæ est inter septum transversum et umbilicum, qua sunt hepar, lien, ventriculus, intestina gracilia, et abdominis necnon musculorum ventris pars, quanquam nonnunquam apud autores, hypochondriorum nomine intelliguntur non tota regio sed viscera in ea, ut hepar, lien et ventriculus.

μαλθακόν, molle, id est, non renitens tactui.

Ταῦτα ἄπαντα desunt in G, videntur defuisse in codice Copi, inde expungenda sunt, propterea hæc in versione non expressimus.

APH. 28. Σφυσμὸς, pulsus. Hic motum arteriarum intelligas, non tamen quemcunque motum illarum, sed vehementem et qui apparet ea parte qua non solet apparere. Ergo, inquit Hippocrates, si pulsus insit in hypochondrio, id est, arteria eo loco ita pulset ut sentiatur ab ipso ægrotante, et a medico manum admovente. Quidam tamen hanc vocem,

σφυγμῶς, intelligunt de palpitatione ;
 quandoquidem Hippocratem dicunt de
 motu arteriarum non disputasse, sed ii
 falluntur : non enim hic solum, sed ali-
 bi etiam earum motum perspicue comme-
 morat. Imo in libro de humoribus, apho-
 rismo 30, pulsum et respirationem inter
 se confert, et ex iis indicia sanitatis et
 ægritudinis sumi debere, habita ratione
 ætatis, optime docet. *φλεβῶν, ἰνquit, διασφύξεις καὶ ἀτασινὴ πνεύματος, κατὰ ἡλικίαν ξύμφορα καὶ διαίρωτα, τῆσου καὶ ὑγείης σημεῖα· καὶ ὑγείης μᾶλλον ἢ τῆσου, καὶ τῆσε μᾶλλον ἢ ὑγείης· τροφή γὰρ καὶ πνεῦμα.*
 Id est, venarum pulsationes et spiritus
 respiratio, pro ætate consentiunt et dis-
 sentiunt, et morbi et sanitatis sunt indi-
 cia, magisque sanitatis quam morbi,
 et morbi magis quam sanitatis. Spiritus
 enim etiam alimentum est. Non imme-
 rito igitur Galenus censet, Hippocratem
 omnium primum eo nomine, *σφυγμῶς*,
 usum fuisse ut arteriarum motum signi-
 ficatet.

Θόρυβος, tumultus, perturbatio, videtur sumi pro levi delirio; alii vero periculum significare existimant. Ut patet ex pathologia manuscripta ubi hic locus sit exponitur. θόρυβον, τὸτ' ἐστὶ κίνδυνος, ἐρ' ᾧ συμβαίνει θορυβεῖσθαι τοῖς ἰατροῖς, καὶ κάρκινος διὰ τὴν φλεγμονὴν τινος αὐτῶν σπλάγχων. Hoc est, θόρυβον, periculum ex eo quod contingat medicum et ægrotantes perturbari ob alicujus visceris inflammationem.

APH. 29. Οἴδημα, Hippocrati est omnis tumor præter naturam: verum cum his attributis, durum et dolens, significat inflammationem.

Ἄριστά. G. habet ἀριστερῶ.

APH. 30. Θάνατον ὀλεθ. : multi codices legunt κίνδυνον θανάτου ὀλεθροῦ.

APH. 31. Τρίσβηται; in MS. G. legitur τρισβήται σημαίται.

APH. 32. Τῆ πρώτῃ περιόδῳ, primo circuitu, hoc est, primo septenario; quan-

quam, ut Galenus ait, in quibusdam codicibus legebatur, in primis circuitibus, quod intelligi debet de primis quaternariis. Hæc vero lectio forsitan anteponeuda, ex eo quod sententia latius pateat, nam quamvis hæmorrhagia maxime sit optanda septem primis diebus, tamen nonnunquam utiliter sanguis funditur nono et undecimo die, et paucissimis etiam decimo-quarto.

APH. 33. Τοῖσι γραιτέροις δὲ ἐκείνοις : hæc, margini MS. C adscripta, in textum revocavimus; sic etiam legisse videtur Galenus, nam MS. G habet τοῖσι δὲ γραιτέροις τὴν ἐκείνους.

APH. 34. Δακτύλων ὑπέκοντα : plurimi codices habent, δακτύλων πιεζόμενα καὶ ὑπέκοντα.

Ἡσίων ἐκ. ἤτοι : solus G habet ἤσίων δὲ καὶ ἐκείνους; et hæc lectio vulgatorum lectioni anteponeuda.

APH. 35. Πυρίλος : G πυρετός.

Ἐσιόδου, ex Galeni codicibus revocavimus.

APH. 36. *Ἐπίγαστρον* : hæc vox in multis codicibus desideratur.

APH. 37. *Ἐν τῇ γαστρὶ*, in ventre : ventrem hic vocat epigastrium et hypogastrium.

Ἡκιστα, minime ; hæc vox aptius reddefetur, cum Vallesio, per minus, nam suppurationes contingunt etiam in epigastrio.

Ἐκ τῶν ἀνω τμημάτων, ex superioribus locis, id est, cum hypochondria sunt obsessa phlegmone, hæmorrhagia expectanda.

APH. 39. *Ἀποκρυφόμενα τῶ* : vulgata *ἀποκρυπόμενα*.

APH. 40. *Ὀπίσθρον φαίνεται* : intellige, cum Foesio, hujusmodi tumores qui neque tumore, neque dolore, neque colore, ullam de se foris significationem produnt.

APH. 41. *Καὶ ἡκιστα τῶ* : vulg. *ὡς ἡκιστα*.

Ἐναντιότατος : sic F, et Galeni codices, vulgata *ἑναντίον*.

NOTÆ ET EMENDATIONES

IN SECTIONEM SECUNDAM.

APH. I. ΓΕΝΟΜΕΝΟΙ ; hanc vocem
huc revocavimus ex MS. C.

Κενώρων, laterum inanitate, seu ilibus.
Laterum inanitas vocatur ea regio quæ
media est inter infernas costas et ossa
ilii; hac continentur intestina tenuia,
mesenterium, ren et musculorum bona
pars. Lumbi posticam, ilia vero anticam
regionem occupant. Hippocrates pericu-
losissimas esse dicit hydropis species
quæ ex inflammatione mesenterii, aut
intestinorum oriuntur.

Οἱ δὲ καὶ ἀπὸ ; sic MSS. C et F, καὶ
deest in vulgatis.

APH. 3. Βῆξαι τὸ ἐλγίσιαι τῶναισι θυμὸς
καὶ σο : vulgata Βῆξαι τὸ καὶ θυμὸς ἐλγίσιαι
ἀπὸ τῶναισι. Porro θυμὸς est tussendi cupi-
ditas : nam θυμὸς Hippocrati cupiditatem

ad aliquid agendum indicat : ut βίξαι θυμὸς, 2. progn. 69, ibi προθυμίαν interpretatur Galenus. Hoc loco significat irritam et illico desinentem tussendi cupiditatem, qua nihil effatu dignum excernitur.

Ἰσόμενα τὸ καὶ καταπαυόμενα, oriuntur et desinunt : hæc multi intelligunt de tumoribus qui appressu subsidunt, moxque attolluntur. Alii vero melius cum Galeno ad initia generationis tumorum referunt, ubi fere sublatis tumores statim evanescent, mox attolluntur, iterumque oriuntur ac repetunt. Sic in tympania tumor vix quidquid variatur, venter rotundior et tumidior est ; in œdematosi vero elevantur vicissim ventris partes modo dextræ, modo sinistrae.

APH. 5. Ομαλῶς, ex Galeni codicibus revocavimus.

APH. 7. Τὸ σέματος : hanc vocem ex MS. C, restituimus. πρὸς τῷ βάρει αὐτῷ considerantur in G.

Ἀστικά αὐτῶν : vulg. παραστικά.

APH. 8. Περιεσχότων : περιεσχινόν νόσημα, est morbus qui ad salutem terminatur.

In G, ἴσσι, καί, χρέ desunt, et legitur ἰσσοκέσσι δία, pro σκέσσι δία.

Υπερδαικνύη ; sic MS. F, vulgata ὑπερδαικνύη.

APH. 9. Ανασασμένα. MS. G habet ἀνασασμένα, πόνοι σημαίνει ἢ θάνατοι.

APH. 10. Κάμωσ. MS. G habet κάμωσεν γίνετα.

Πρῶτ' ἔς τὸ τρίτον μέρος, prima luce dormiat ad tertiam diei partem, id est, ab hora sexta matutina usque ad decimam. Dividit enim Hippocrates diem in tres partes, prima est a sexta, ad decimam; secunda a decima, ad secundam pomeridianam, tertia a secunda, ad sextam vespertinam.

APH. 11. Ἦν γὰρ ὑπὸ... ἀγρυπνίῃ, παραρροσίῃ i sic plurimi codices. G. πόνω ἀγρυπνίσει, ἢ παραρροσίσει ἀπὸ τ., vulgata ἢ γὰρ ὑπὸ... ἀγρυπνίῃ, ἢ παραρροσίῃ.

APH. 12. Ἀριστὸν μὲν ἔστι ἄσικ F, μὲν de-
sideratur in vulgatis.

Διεχόμεναι : sic C, vulgata ὑπερχόμεναι.

APH. 13. Τρύζειν, stridere, aut susur-
rum edere, vox a sono ficta, a turturis,
ut ait Erotianus, murmure.

Ἄσικον, πικρὸν. MS. G. ἄσικον καὶ
πικρὸν διαχρησίν.

APH. 14. Δίς ἢ τρίς, aut bis aut ter ;
hanc sententiam Hippocrate indignam
multi existimant. Nam cum olim non
pranderent, sed solum cœnarent, intel-
ligi non potest, quomodo toties interdium
secesserint ; imo aliter loquitur libro
tertio de diætâ. Verum, ut observat Val-
lesius, ii non videntur assecuti penitus
Hippocratis mentem : non enim hic de
optima dejectione disputat, neque quod
superius dixerat repetit modo, sed dis-
serit de dejectione humida quam vi-
dimus nunquam esse optimam, sed nunc
meliozem nunc deteriozem, pro modo
dejiciendi. Dixerat enim, malum est

dejicere minutatim et crebro, malum etiam dejicere affatim et crebro; modo addit, sed in hoc dejectionis genere optimum est bis aut ter per diem, et semel per noctem dejicere; scilicet si in morbo acuto homini constituto alvus solvitur, dejicereque humida incipit, optimum est quod attinet ad formam dejiciendi, bis aut ter per diem dejicere, semel per noctem, et summo mane majorem dejectionem fieri quam aliis horis.

Πλείον δὲ ὑπὸ τῷ πρώτῳ: sic C, sed hic plurimum variant codices. G habet πλείον ὑπείτα τὸ πρῶτῳ ὡς αἰετὸν ἀνάγκη ἐν τῷ; alii πλείον δὲ ὑπείτα τῷ πρῶτῳ, quod est, plurimum tamen sub prima luce subeat: vulgata vero legunt πλείονα δὲ ἐπὶ τῷ πρῶτῳ.

APH. 16. Μετὰ τὸ διαχωρήματος, cum alvi excretionē; intellige melius esse lumbricos rotundos descendere cum excretionē quam sursum ascendere et evomi,

APH. 17. Λαπαρὸν, mollem, intellige mediocriter distentum et contractum, qualitate moderatum, neque calidum, neque frigidum. ἰσχυρὸν vero refertur ad quantitatem et mediocriter crassum significat; quod in aphorismis ait πάχος ἔχει, id est, crassitudinem habere, quod contrarium est tabescenti.

APH. 18. Η ἐρωθρὸν, deest in G, et χλωρὸν jungitur cum ἰσχυρῶς; hanc lectionem a Galeno admissam fuisse patet ex ipsius commentarijs, eandem sequutus est Celsus, hanc sententiam interpretando; unde expungendum videtur ἡ ἐρωθρὸν; intelligi tamen potest de dysenteria ab antiquis hepatica dicta; sed hic morbus inter chronicos est referendus; et hoc loco agitur de acutis. Imo dejectiones sanguinolentæ sæpe sunt criticæ in acutis, quæ vero vehementer virescunt plerumque perniciosissimæ sunt.

APH. 19. Σμικρὸν τὸ ἰόν: lege σμικρὸν ἰόν cum M.S. G. Hanc sententiam scripsi

ut in vulgatis reperitur. Attamen Vallesius recte putat quod non debeant hic disjuncta legi hæc dejectionum nomina, ut in sententia proxima : non enim diceret iterum *alba* ; sed conjuncta legantur, non tamen omnia, sed ut describantur duæ differentiæ dejectionis. Prima est exigua glutinosa et candida, secunda est ex viridi subpallida et lævis.

APH. 20. Η λιπαρά. MS. G habet ἂ παλιθνά, ἢ λιπαρά, ἢ κάκοσμα, sine *ισίδια*, quod forte ejiciendum, siquidem nulla illius fit mentio in commentariis Galeni, illa vox etiam deerat in codice Copi, et in multis codicibus antiquissimis non reperitur.

APH. 21 Ασάρτα ταῦτα : plerique codices *πάγια* tantum habent, et alii *ταῦτα* : ambo conjunxi. Vulgata legunt *ἢ ταῦτα*, *ξυσμ.*, id est, hujusmodi sunt.

APH. 22. Αὐτὲ ἐναπειλῆσθαι. G habet αὐτὲ ἐναπειλῆσθαι, καὶ ἀγειλῆσθαι, et hæc lectio omnium optima mihi videtur.

Vulgata *ἐπιλείεσθαι* tantum habent, quæ vox eandem vim habet ac *ἀνω ἐιλέεσθαι* καὶ *συσίριζεσθαι*, sursum volvi, aut revolvi et contorqueri.

Σημαίνει, ἢ *ποιέειν* τί. G habet *σημαῖον* ποιέει τὸν ἀνδραπον; ἢ το.

Ποιέεται: sic F et G, vulgata *ποιήσθαι*. APH. 23. *Διαπεραιωθεῖς* ὡς: G habet *δραπεραιωθήσεται*, ἀρελεῖσι δε ὕποκ.; vulgata καὶ αὐτὸς δεῖν περαιωθεῖς.

APH. 24. *Ταπότασις*, sedimentum seu hypostasis illud est quod in urina refrigerata residet.

Λείπ, leve est, quod est continuum, nullaque ex parte divulgum, sed sibi undique cohæret æquali superficie.

Ομαλὸν, æquale sedimentum est, quod sibi omnibus ex partibus simile existit sic, ut ejus partes omnes sint æque tenues et alba.

Ασφαλές. G habet *ἀσφαλές*, quod referri debet ad ἔργον, et cum Guilemo Copo vertendum, securitatem minorem pollicetur.

APH. 25. Ὑπέρυθρός τε : sic F, vulgata
 ὑπόστασις αὐτὴς ὁμοίη ; MS. G vero τὸ
 ἔρον πολὺ ἔρυθρόν καὶ ὑπόστασις ἔρυθρός τε.

Πολυχροσιώτερον. G χροσιώτερον sine πολὺ,
 hancque lectionem sequutus est Galenus.

APH. 26. Νεφέλαι, nubeculæ : harum
 nomine intelligit totum id, quod in urina
 refrigeratum conspicitur, nubeculam re-
 ferens, sive id supremum, sive medium,
 sive infimum locum teneat in urina ;
 nam diversæ contentorum appellationes,
 quæ sunt nubecula, enæorema, et hy-
 postasis, varie apud Hippocratem con-
 funduntur.

APH. 26. Ἐταιορίομεται : sic C et F, vulgo
 ἄμφορόμεται.

APH. 34. Ζυτίσαλλα, hanc vocem ex F
 revocavimus.

Μέμνησθαι, vulgata addunt τὰς τοιαύτας,
 sed in optimis codicibus hæ voces desunt.

APH. 35. Τῶν ἔρων τὸ ἀποδοῦν τάλιον : sic
 F et G, vulgata τῶν ἔρων τοιαῦτα ἀποδοῦν.

APH. 36. Τῶν ἐμέτων ἔω : desideratur
 in vulgatis.

APH. 38. Ηδὴ, deest in G.

APH. 43. Αλυσιτελές, inutile, id est, mali moris: nam αλυσιτελές significat βλαβερόν; βλαβερόν autem perniciem significat. Hæc enim sputa valde mala sunt in pleuritide et peripneumonia, siquidem mentis alienationem significare docuit. Epid. part. 3, aphor 6.

APH. 44. Χλαρόν, duo significat: τὸ αἶχρον καὶ τὸ ἰσώδες.

APH. 45. Hæc sententia deest in G.

Φάρυγι, φάρυξι, in masculino pro larynge ponitur, in foemineo vero fauces significat.

APH. 46. Κορυζας, gravedines. Hoc loco nomen κόρυζα, non significat solam gravedinem, id est, fluxionem decumbentem in nasum, sed generatim capitur, significatque etiam catarrhum, id est, fluxionem in palatum; et raucedinem, id est, fluxionem in laryngem. Non enim solum mala est gravedo per morbos pulmonis, sed magis etiam catarrhus,

ac multo magis raucedo. Certe 6 epid. 1. κέρυζα pro omni genere catarrhi usurpatur.

Επιγλυσίναι ωω : vulgata ἐπιγλυσίναι.

APH. 48. Πτύελα ωω. G πτύσματα, et hæc lectio forsân aliis anteponenda, nam πτύελοι proprie vocatur quidquid coctum tussi e thorace ejicitur, quod veto non coctum et pravum est πτύσμα dicitur; quod probatur iis quæ, in pathologia manuscripta sic leguntur: τὸ τῷ θώρακος τῆς πτύμους περίπλομα μέλα βραχίς ἀναγόμενοι· τὸ μὲν πεποιημένον, πτύελοι ἰδίως καλεῖται· τὸ δὲ ἀπειπλον, ἢ μοχθηρὸν, πτύσμα.

APH. 49. Τῶν ὀκ : sic C. τῶν desideratur in vulgatis.

Φαρμακῆαι, medicamenta purgantia, intellige expurgationes elleboro nigro, peplioque factas adversus pleuritidem descendentem, seu eam in qua dolor costas occupat spurias.

Διηκευήσουντα ωω : vulgata δεῖ ἐπιπυήσουντα.

APH. 50. Ἀρξήνται. G ἀρχήνται.

Ἡ παλαιότερα,

Η παλαιότερη, ex margine codicis C
γενοσάνι.

APH. 51. Τότι σῶμα ἰμαλώσ φαίνοσθαι.
G habet τὸ σῶμα πᾶν θερμὸν τε εἶσαι κ, μαλθ.

Εἶντα ἰσχυρίσθαι : in G legitur ἴοντα
ταῦτα ἰσχυρόμεθα : τῆτω μὲν γὰρ πάντων τῶν
σώτων ἰσχυρομένων σημαίεται ἐκ αἰ ἀσ.

APH. 52. Κακὰ δὲ : sic multi codices,
vulgata κατὰ δὲ.

Πνῶμα μέγα καὶ πυκτὸν, spiratio ma-
gna et frequens, Notatum hic velim ma-
gnam respirationem hoc loco dici non
de proprie nuncupata magna (ea est per
quam thorax multum dilatatur) sed de
sublimi, per quam omnes thoracis partes
etiam sublimes moventur, nam hæc cum
parvitate et crebritate est pessima om-
nium.

Πορός, igne : ignis dicitur ab Hippo-
crate febris vehementissima.

Φθάνοντος σῶ : vulgata περιάγοντος, quod
glossema videtur.

APH. 54. Αὐτὸν μέγος σῶ : vulgata αὐτὸν
P

πρώτον ῥήος. G habet ἐν ἧ τὸ πρῶτον ὁ ἀνθρώπος ἐπέριξεν, ἢ ἐν ἧ πάλ' αὐτὸς ῥήος.

· Γὰρ ἐν ἀρχῆC : G μὴ γὰρ ἐν ἀρχῆ.

APH. 55. Ἐτέρη κακασκισμένη : in G legitur ἰτέρη κακασκισμένη ἐπὶ τὸ ἕτερον πλευρόν.

Ἐπὶ ὀκκοῖον : in G, ἐφ' οἷ πρότερον πλευρῶ τὸ βάρος γίνεται.

APH. 56. Γίνεται : in G, post hanc vocem additur, ἰσάμενά τι καὶ καταπαυόμενα, id est, quæ consistunt et concidunt.

APH. 58. Ἡμέρας προσδέχουσα, sic C et G, vulgata ἡμέρας ἔχει προσδέχουσα.

APH. 60. Η καὶ πάλιον ὡ : ἢ deest in vulgatis.

APH. 61. Ἐπιόντων, sic C, vulgata ἐόντων.

APH. 61. ΕμπυνέC : quidam codices habent ἐκπυνέC, quæ lectio forsan anteponenda ; nam hic sermo est de supuratione quæ exterius fit, quod apte exprimitur voce ἐκπυνέω ; ἐμπυνέω vero proprie significat suppurationem quæ intro fit. Jam Heurnius observavit distinguendum esse inter διαπυνήματα et

καυώσιαι, id est, suppuratum et expuratum. Certe hæ voces in libro de vulnibus capitis diversam habent vim.

Πυγυρταί καί : hæc ex margine MS. C revocavimus. Hanc lectionem sequutus est Foesius, eandem probat sequitur que Galenus dicens ab Hippocrate doceri, homines qui peripneumoniciis affectibus laborant, plerumque salvos fieri factis abscessibus post aures, iisque suppuratis, aut factis ad sedes quæ infra thoracem sunt, hoc est, aut ad inum ventrem, aut ad inguina, aut ad femora, aut ima crura iisque fistulatis.

APH. 63. *Υποσκήκιστοίαι καί* : vulgata, *ισκιστοίαι*.

Πεπραυμένη in : sic F et Galeni codices publicati, G habet *πλευρή*.

Ευκλίαι, bene solutæ, hoc est, facile fluentes.

Ακρίαι, sinceræ, id est, unius tantum vacuati humoris speciem habentes, et aliis humoribus non permixti.

Οὔροι κάρτα πολύτε καὶ παχύ : sic codices Galeni typis mandati ; vulgata ἔρον πολύτε κάρτα καὶ πολλόν : G vero μὴ εἶ ἔρον πολύτε κάρτα καὶ ὑπόστασιν ἔχον πολλόν.

Ἀποσάστας : sic C, et Galenus ; vulgata ὑποσάστας.

ΑΡΗ. 64. Φλέγματος, inflammationis : φλέγμα hic proprie usurpatur pro ardore et inflammatione.

Προβάσιος ὤω : vulg. ἀδυντ ἄλλας.

ΑΡΗ. 65. Εκχωρίοντος ἕξω : G habet εκχωρίοντος ἄτω.

Τάχιστα ἀνάδυνος παύσονται : sic MS. F, vulgata ἀνάδυνος τάχιστα παύσεται : G vero τάχιστα ἀναδύνω παύσειαι, et hic desinit ille codex scriptus.

Καλῶς, recte, hoc est, celeriter et facile.

Καλῶν γίνεσθαι, articulo claudicet, quia abscessus qui fiunt ad crura fere cruris articulos occupant.

ΑΡΗ. 66. Αραγίζουσαι : post hoc verbum vulgata addunt καὶ παληδρομέαι, hæc

vero desunt in F, et videntur etiam, ex commentariis Galeni, in antiquissimis codicibus defuisse. Porro, Galeno teste, ἀσκηθῆται dicitur de iis tumoribus qui celeriter et subito disparent, quod Hippocrates solitus est vocare παλιδρομέειν; unde, καὶ παλιδρομέεισι, ut glossema expungendum esse putavimus.

APH. 69. Αταίασυλος, αἰτορμάτης exponit Erotianus.

APH. 70. Hæc sententia, in vulgatis, 68 sequitur, sed hoc loco aptius ponenda videtur, ne disjungantur duæ sententiæ quæ conjungi debent. Imo temere hic inserta videtur ex sect. VII, aphor 43, et sect. VI, aphor 27, necnon ex libro de internis affectibus; unde hanc omnino tollendam putamus, nam deest in multis codicibus, et hanc Galenus præterit in suis commentariis.

APH. 74. Οὐρεν μ. ἐ. π. Vulgatorum, necnon Galeni, lectio maxime obscura est, unde sequuti sumus codices vetus-

tissimos quos citat Galenus, ex iis enim sensus minus obscurus elicitur : vulgata habent τῷ ἄρῳ μάλιστα ἐνδεδιόκη ὁ πόνος, quod si neque cum urina quidquam dolor remiserit ; in vetustissimis vero codicibus ὁ πόνος deest.

APH. 74. Μάλιστα τῷ π. ἄ. ἄ. sic F, vulgata, ἔτος ἀπέλειται τῷ παιδίῳ μάλιστα τῷ ἰσθλαετίῳ, ἕως ἄν.

NOTÆ ET EMENDATIONES
IN SECTIONEM TERTIAM.

APH. I. ΚΡΙΝΟΝΤΑΙ, judicantur, id est, mutationem suscipiunt ad salutem et mortem: vox enim κρισις a foro ad medicos translata diversimode usurpatur ab antiquis. 1°. Crisis est secretio optimi sanguinis ab humoribus pravis qui morbos efficiunt, et, cum natura noxia a sanis segregat et ad excretionem parat, Crisis fit.

2°. Crisis est impetus maximus naturæ quæ cum jactatione et turbatione multa excernit humores noxios.

3°. Ipsa excretio noxiorum humorum a natura facta dicitur crisis.

4°. Morbi solutio vocatur crisis.

5°. Mutationes morborum in alium morbum, aut aliter factæ, dicuntur crises.

6°. Latius etiam extenditur nomen

crisis ut libro de septimestri partu ubi Hipp. ait, mulieribus conceptus et abortus et partus in eo tempore judicantur, in quo etiam morbi et sanitas et mors omnibus hominibus.

Hæc omnia optime exponuntur in pathologia manuscripta quam superius memoravi : ubi hæc leguntur : κρίσις

1°. Ἐστὶ δὲ κρίσις χρῆσθ' αἵματος ἀπὸ τοῦ μοχθηροῦ καὶ νοσησίου χυμοῦ, διὰ τῆς φύσεως γινομένη· κρίσις γίνεται διακριτέσας φύσεως ἀπὸ τῶν χρῆσθ' τὰ μοχθηρὰ καὶ παρασκευάζουσιν πρὸς ἔκκρισιν.

2°. Ἐστὶ δ' ἡ τῆς φύσεως ἰσχυροτέρα μὲν δὲ σάλη καὶ παραχῆς ὀξείας πρὸς ἔκκρισιν τῶν λευκάντων.

Ἀλλὰ ἔ' μόνον ὀξείαν ἐν τῷ νοσήματι παραχῆν, κατὰ τὸ τῷ κάμνοντος σῶμα προηλασμένην, τῆς τε ἔκκρισεως τῶν νοσησίων χυμῶν καὶ τῆς λύσεως τοῦ νοσήματος, ὀνομάζομεν. Ἰατροκράτης περὶ ἰατρικῶν ἐπιστ. στίχ. γυναίξει τόκῳ ἐν ταύτῃ τῷ χρόνῳ καὶ κρίνεται ἐν αἵματι τῆς φύσεως.

3°. Ἐκκρίσις ἐστὶ τῶν νοσησίων χυμῶν ἀπὸ τῆς φύσεως γινομένη.

4°. Απόλυσις ἐστὶ τῷ νοσήματι περὶ πᾶσαν.

5°. Μεταβολὴ τῶν νοσημάτων ὅταν μετα-
πέσῃ εἰς ἕτερον νόσημα, ὅταν τελευτῶσι,
καὶ τότε πλεισταχῶς γίνεται.

Ἐξ ἑσὶ διαφοραὶ τῶν ἐν ταῖς κρίσεσι μεταβολῶν.

Τρεῖς μέλλουσι προσέθεσθαι τῷ κάμνοντι.

1°. Οξυρρόπος μεταβολὴ τῷ νοσήματι εἰς
τὴν υγίειαν, κρίσιν ἀπλῶς,

2°. Οξυρρόπος μείωσις τῷ νοσήματι, ἢ
μεταβολὴ πρὸς τὸ ἀμεινον, κρίσις ἀπλῶς,
ἐπιεικῆς λέγεται, μετὰ προσθήκης.

Ἐκατέρω κρίσις γίνεται μετὰ πενίσιος ἀξιο-
λόγου ἢ ἀποσκέμματος καὶ ὀξείας τινὸς παραχῆς.

3°. Μεταβολὴ τῷ νοσήματι εἰς τὴν υγίειαν
ἐν χρόνῳ πλείονι καὶ κατὰ μικρὸν γιγνομένη,
ἀπλῶς λέγεται ἕνεστε δὲ καὶ κρίσις,
κρίσεως ὀνόματι κατὰ κράτος, ἀνευ σάλου καὶ
κρίσεως ἑδωμίας.

Τρεῖς ἀλλοὶ ταύταις ἀντιστροφῶν μέλλοντες
περὶ τῶν νοσημάτων τῷ κάμνοντι.

1°. Αἰθρίας μεταβολὴ τῷ νοσήματι εἰς
θάνατον ἄμα παραχῆ καὶ σάλου καὶ τισὶν

ἐκκρίσεισιν, ἢ ἀποσκήμασιν ἀξιολόγηται.

2°. Οξυρρόπος μεταβολὴ τῷ τοσήματος ἐστὶ τὸ χεῖρον ἄμα τοῖς ἰσχυρίαις, ὀξυρρόπος αὐξήσις.

Ἐκατέρω μεταβολῇ κρίσις γίνεται κακίᾳ προτέρα μὴ τελείᾳ· δευτέρα δὲ ἀτελής.

3°. Ἐστὶ μεταβολὴ τῷ τοσήματος εἰς θάνατον καὶ πλείονι χρόνῳ γινώμετο καὶ κατὰ μικρὸν ἄνευ σάλου, παραχρῆς καὶ κενώσεως ὑδατίας, ἢ ἀποσκήματος· μαρasmus ὀνομάζεται.

Τέταρτος δὲ τρόπος ἐστὶν ὀξυρρόπου μεταβολῆς ἐπὶ θάνατον, ἢ τὸ χεῖρον ἄνευ μεγάλης ἐκκρίσεως, ἢ ἀποσκημάται ὅτι ἡ κρίσις ὀνομάζεται. Αἰθρίας δὲ ὁ κάμνον ἀποθνήσκει ἄνευ κρίσεως, μεγάλης τῆς φύσεως ὑπὸ τῷ τοσήματος κραταιώσεως, τῆνκαῦτα γὰρ ἡ φύσις ἐκ ἰσχυραῖ ἀναγωνίζεσθαι πρὸς αὐτὸ· χωρὶς δὲ τῆ ἀναγωνίζεσθαι ἢ γίνεται κρίσις. αἰθρίας δὲ ὑδατίας ὑγιάζεται ἄνευ κρίσεως, τοῦτος τρόπος τριχῶς γίνεται. α. ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν παροξυσμῶν. β. ἐναντίος τῷ πρώτῳ ἐν ταῖς παρακμαῖς τῶν παροξυσμῶν. γ. ἐν τῇ ἀκμῇ.

Ex his palam fit diversas etiam morborum mutationes ab antiquis crises

dictas fuisse. Hæ autem mutationes sextuplici modo contingere possunt in morbis : tribus enim modis sanitas nuntiatur , nam , 1°. Mutatio subita morbi ad sanitatem crisis simpliciter vocatur.

1°. Cum subito minuitur morbus , aut ad melius mutatur ; crisis imperfecta vocatur ; utraque crisis fit cum evacuatione magna , vel abscessu , aut summa agitatione.

3°. Mutatio morbi ad sanitatem quæ paulatim fit simpliciter vocatur solutio , et per catachresim crisis : hæc fit sine agitatione et sine nulla evacuatione.

Tribus aliis modis mors nuntiatur ; nimirum 1°. Fit mutatio subita morbi ad mortem cum jactatione , et quibusdam evacuationibus , aut abscessibus magnis.

1°. Mutatio fit ad pejus cum signis prædictis : utraque mutatio crisis mala dicitur. Prima quidem perfecta , et secunda imperfecta.

3°. Mutatio morbi ad mortem fit majori tempore, et sensim sine agitatione, aut evacuatione ulla, aut abscessu. Hæc mutatio marasmus dicitur.

Quartus etiam est modus quo morbi subito ad mortem, aut ad pejus mutantur sine ulla evacuatione insigni, aut abscessu: hic modus crisis vocari nequit, ægrotans enim subito occumbit priusquam natura cum morbo congregari possit. Hoc autem fit tribus modis.

1°. In principio paroxysmorum.

2°. In decremento paroxysmorum.

3°. In vigore morbi, nullus vero ægrotans subito ad sanitatem redit sine crisi.

APH. 2. Οὕτω τελειῖα, nimirum primus febrium circuitus die tertio, aut quarto finitur.

APH. 6. Χαλιπώτατα πρῶτ. ; sic multi codices, vulg. χαλιπώτατον σημαίνουσιν.

Ἐπισκίωτεςθαι admisi cum Galeno, ex eo quod vim majorem habeat: vulgata σκίωτεςθαι' ἐπισκίωτεμα, est perpendere, secum reputare.

Δύοι,

Δίσει. Sic F, et Galeni codices; vulg.
δίσειαι.

APH. 7. Καὶ ex Galeno revocavimus.

Ἐκ τῆς τοιαύτου κῆρυκε, proprie ex tali concinnitate, ordine, id est, per quatuor moventur dies.

APH. 8. Ἀλλοφάσσοντες sunt Galeno in exegesi, παραπαιήσις, παραφρονῶντες; Erotiano vero ἀποράμενοι καὶ τεθρονημένοι. ἀλλοφάσσειν proprie dicitur de iis qui alias alia loquuntur, quod ἄλλοτε φάσκει ἄλλα dicit Galenus. Hoc verbo etiam intelligendi sunt ii qui ea faciunt quorum olim fuere insolentes, in corporis indecora compositione, morum dissimilitudine, absurditate verborum et cæteris hujusce generis.

APH. 10. Αἱ κρίσεις ἐν τῶν τόκων γίνονται, judicationes ex partu contingunt. Non de computatione morborum qui partui succedunt hic sermo est, ut multi existimant; nam constat, ex lib. 1. et 2. epidemiorum, principium computationis

februm quæ enixis succedunt ab ipso die quo hæ ingruunt fieri ab Hippocrate, nisi cum febris ex partu pendere iudicatur, quod fit cum partus non fuit naturalis ac sine vitio. Optime enim vir summus noverat febres quæ puerperis succedunt aliis multo graviores esse, et eo periculosiores quo propius a partu ægrotat mulier. Equidem omnia symptoma febris puerperarum optime descripsit, ut constat ex Historia uxoris Epicratis, 1. epid. sect. 3, et ibi ex Philini uxoris, et uxoris Dromeadæ. Perperam igitur multi neotericorum febrem hanc novam esse existimant: omnibus enim regionibus ab omni ævo communem fuisse, iisdem que symptomatibus stipatam, ac iisdem remediis debellatam, invicte demonstravit vir clarissimus Nathaniel Hulme, in tractatu de puerperarum febre, Londini typis mandato anno 1772. Ille quidem summo cum iudicio in unum congressit diversa divisenis loca, ex quibus optima

hujus morbi descriptio exurgit, et palam fit quam accurate naturam observavit Hippocrates. Unde interpretatio Benedicti Victorii in hunc locum, omnibus profecto anteponenda: ut enim noscatur qualis futura sit febris puerperarum, attente considerandum est, a primo die partus, totum illud temporis spatium quo mulier repurgata fuerit: nam, judicationes a partu fiunt a primo die per quatuor ad viginti numerando, veluti in acutis. Febris enim illa gravissima puerperarum quarto aut sexto die a partu maxime ingruit, raro decimo - quinto, omnium rarissime post vigesimum diem. « Ubi igitur, ait Victorius, a primo die partus apparuerint in eo signa manifestissima optimi partus, ut videlicet non febriat, sine contumaci dolore agat, atque bene repurgetur, appetat, noctu dormiat, blande vigilet, agiliter moveatur, et hujusmodi, mulier a primo die partus in primo quaternario judicabitur bene

habere, quoniam prima dies potest esse index primi quaternionis. . . . Quod si in quarto die adhuc signa partus optima perseverent, foemina, quæ peperit, in septimo die judicabitur meliorem sui partus habere valetudinem: est enim quartus dies etiam in partu index septimi, ut ubi undecimo, fiet validioris partus judicatio in quarto et decimo, est enim undecimus pariter ex partu index decimi septimi, at si septimus et decimus dies pari modo indicia partus possideat, cum index sit vigesimi, tunc in vigesimo die judicatur salutaris partus per quatuor ad viginti, ut in febre continua. Quod si deinceps ad vigesimum - quartum, salubria partus indicia videbuntur in vigesimo - septimo die, cujus index est vigesimus - quartus dies, et idem de trigesimo, cujus index est vigesimus - septimus, ultima salubritatis partus judicatio finietur, quoniam tunc repurgatio finietur mulieris quæ peperit ».

APH. 11. Merito censet Galenus hanc sententiam esse alio ordine legendam, quam hic est scripta, scilicet hoc modo: κεφαλῆς δὲ ἐδύναται. . . . ὀλέθριον κάρτα* εἰ δὲ ἐξ αἰνῆματος, ἐλατίζουσιν ἢ περὶ τῆς τοσούτου οἷς σωθῆσομεθα, καὶ ἀρχαῖς μὲν ἄχρι τῆς ἐδέμευς ἡμέρας, αἰμορραγίαν δὲ μὲν πρὸς δόχον* προκαθόντος δὲ τῶ χρόνῳ, καὶ τῆτο μὲν ἔστι, πῦσι δὲ αἰνῆματι δὲ αἰσίων ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶ κάμνοντος. κ. τ. λ. Hæc verba sunt aperta admodum, nam constat dolorem capitis fortem et continuum, cum febre, significare magnum humorum confluxum in caput, qui, si quod mortalium signorum extiterit, mortem poterit inferre facile per phrenitidem et convulsionem: verum, si reliqua signa ut in convalituris appareant, potest etiam solvi fluxu sanguinis de naribus, aut pure erumpente per nares aut aures, aut facto abscessu ad colli partes, aut post aures, aut etiam nonnunquam ad sedes humiles. Sed constat ut, cum recens adhuc est dolor,

expectetur magis fluxus sanguinis quam puris aut abscessus, quanquam in his possit etiam abscessus fieri, in antiquioribus vero quam viginti dierum magis abscessus aut puris eruptio, quam sanguinis, nam crises perfectæ brevi fieri consueverunt, abscessus per diuturnitatem morborum. Sanguinis vero fluxus e naribus maxime fieri solet cum anterior pars capitis dolet. Si ex posteriori capitis parte dolor urgeat, abscessus post aures aut in partes alias magis fieri solet: labor vero in parte aliqua inferiori corporis, illac abscessum fore declarat.

Νεαρία. Galenus in commentariis *νεαρία* ὀδύνη, σφοδρὰν exponit, quemadmodum quoque *νεανικῶς*, *σφοδρῶς*, *ισχυρῶς*, *γίνεται*, sæpe apud Hippocratem significat.

Χρό. Post hanc vocem, vulgata *ἀσθενέτως* addunt, hoc vero expunxi quod in duobus optimis codicibus desit, et videatur glossema.

APH. 13. Τόσσ. Sic cum MS. C-, et

cum Vega, pro *ἡρίπε* vulgatorum, ut lectio sit: cum igitur hic locus minime tutus sit, hoc est, fallax sit. Nam revera auris dolores facile medicos fallunt, causa est, quod hic locus solet sæpe pati leves morbos, nonnunquam vero adeo graves ut antè septimum diem soleant homines interimerè.

APH. 14. Νεώτεροι sunt ii quos Galenus ἀκμάζοντας, juvenes, vocat.

APH. 15. Εσσεὶ ἢ γε. Sic MS. F. Vulg. ἐσάν γε; alii πλὴν ἀλλ' εἴγε. καὶ ἢ τι

Ἡῖσι καὶ ἀλλό. Sic MS. C, et Galeni codices, vulgata vero ἢ γε καὶ ἀλλό τι.

APH. 16. Ποτορῶν. Post hanc vocem vulgata addunt εἶναι, et ad finem sententiæ habent, κινδύνου ἔχοντος τῆ ἀνδραπείας, sed optimos codices sequutus sum.

APH. 17. Κυιάγχαι, angina. Omnem morbum cervici proprium, qui suffocationis periculum infert, anginam vocat Hippocrates. Hoc vero nomen usurpans, mox dividit anginam in tres differentias,

quæ magnitudine periculi et signis quibusdam distinguntur. Prima est quæ neque in faucibus, neque in cervice facit tumorem, neque ruborem manifestum, tamen facit hominem vehementer laborare dolore, et spirare distenta cervice præ difficultate respirationis. Hac differentia continetur inflammatio interna gutturis, et illa angina quæ sine inflammatione fit perversione vertebrarum. Secunda differentia anginæ est, quæ priori similem laborem facit, in qua vero fauces in tumorem attolluntur ac ruborem contrahunt. Constat vero hanc fieri inflammationis faucibus, quæ quidem quamvis laborem ac dyspnœam faciat, ut prior, tamen tanto minus periculosa, et tanto diuturnior erit, quanto pars parti magis externa est. Tertia anginæ species est, qua non fauces solum, sed et cervix rubet: nam per hanc constat inflammationem magis spectare ad externas partes, quare palam est, hanc ipsam speciem

tanto magis salutarem fore, quanto ad externa magis vergent tumor et rubor.

Ασπικίτης C: εω : vulgata ἀναιμῶ C.

Πλείστον τέ. Sic C, vulgata πλείστον δέ.

Δευτεραίον, κ' τ. κ. τ. Sic MSS. C et F, vulgata δευτεραῖον, κ' τριταῖον, κ' τέταρταῖον.

APH. 18. Οκόςαι. Sic F, vulgata ὄσαι.

Ολήφ. Sic F, vulgata μάλλον. Libro 4, cap. 5. de locis affectis, melius legitur, ἰλήφον, et desiderantur hæc verba : ἦν τὸ ἰσώθημα μέγα γίνεται, quæ glossema videntur, nam in nonnullis optimis codicibus desunt.

APH. 19. Ξυτεξεμυθείαι φάρυγγε εω : vulgata ξυτεξεμυθεῖν ἢ φάρυγγε.

Αυτίων περιγ. Sic G, vulg. αὐτίων τιτὸς περιγύη C.

Ερυσίπελας. In Coacis Prænotionibus, ubi ista repetuntur, ἦν μὲν παλινοδρομένη τὰ ἰρυθήματα, legitur. Unde constat nomine erysipelatis et ruboris eandem prorsus affectionem significari hoc loco. Notandum quod apud antiquos autores hæc

vox, erysipelas, non pro specie inflammationis cuti propria sumatur, sed pro omni vehementi inflammatione quam a bile ortam existimabant.

APH. 20. *Αζαρκήσιαι*. Hoc verbum subitum recursum denotat.

APH. 21. *Τράσονται*. Sic MSS. C et F. Vulg. *τρασείη*.

APH. 22. *Γαργαριῶτες*. Sic vocatur græcis gurgulio, cum ea pars sana est, cum vero resoluta est et plus satis producta *κίον* dicitur, quod referat speciem parvæ columnæ. Cum vero ea pars inflammatione afficitur *σαφυλὴ* vocatur, ex eo quod uvam referat colore ac figura, nam inferius crassamento quodam rotundo, et superius attenuatione, acinum refert. Ideo Galenus 6. de compos. medic. secundum locos, reprehendit quosdam qui hanc partem sanam *σαφυλὴν* nominant. Attamen has voces sæpe indiscriminatim usurpatas fuisse constat multorum auctoritate, et imprimis ex iis que leguntur in

marginè codicis scripti libri secundi Pol-
lucis onomastici qui reperitur ad calcem
MS. 2141. Hippocratis. Κιονίς ἢ τις λέγεται
καὶ γαργαριστὸν παρὰ ἰπποκράτην, παρὰ τὸν
γινόμενον περὶ αὐτὸν ἦχον ἐν τῷ γαργαρίζειν
εἰ δὲ σαρυλὴν, παρὰ τὸ συνεχῶς καλασάζειν
θαυ. κιονίς δὲ εἶρηται, ἢ παρὰ τῆς χύσειν αἰῶν
ὕγρῶν, ἢ παρὰ τὸ κίετος ἔχειν τύπον.

Καὶ ἀποκαίεσθαι, ex MS. C revocavi.

Ἀποκριθῆ. Post hanc vocem, ἤδη vul-
gata addunt, sed in omnibus fere codi-
cibus scriptis desideratur.

Ἀυτὴν ὦ : hæc vox in vulgatis deest.

APH. 23. Χρὴ τέττοις. Hæc in multis
codicibus scriptis desunt, et videntur
glossema.

APH. 27. Πρὸς τυτέραις ὦ : vulgata
γαργαρίζαις.

APH. 28. Περὶ λαμβάνειν τρέπον, errabun-
dum in modum. His vocibus intellige
febres quæ paroxysmos inordinatos ha-
bent : ut quæ interdum tertio, vel quarto
die fiant, interdum quinto vel sexto.

APH. 33. Μάλλον δὲ κοῦ : vulgata μάλλον.

APH. 35. Τασχασίη. Sic MS. F. Vulg. Διαχασίη.

APH. 39. Φορὰς, impetum, hoc est, considerare oportet morbos qui populariter grassantur, et quomodo moveantur.

Ταχίως, cito, id est, accurate.

Καὶ μὴ λανθάνειν : hæc ex optimis codicibus, et ex Galeno revocavi.

APH. 40. Κακόν τι. Sic MS. F. τι deest in vulgatis.

APH. 41. Ἐπει καὶ ἐν Λιβύῃ. Sequentia ad hunc locum habet Erotianus : τὸν Ἰσσοκράτους ἰδίῳ τε τὰ τρία κλίματα τῆς οἰκουμένης διαλαῶσαι, Λιβύην μὲν ἀπτικρῶς ἰσπᾶν, τὴν δὲ Ἀσίαν διὰ τῆς Δύλου, τὴν Ἐυρώπην δὲ διὰ τῆς Σκυθίας. Nunc Hippocrates voluit tria climata orbis habitabilia declarare, Lybiam, seu Africam aperte dicens, Asiam vero per Delum, Europam vero per Scythiam. Galenus autem, in commentario ad hunc locum, ait, Hippocratem nihil aliud docere, quam

quam utrumque genus signorum, quæ bona, quæque mala sunt, sibi ipsis idem significare in omni regione, sive ea calida, sive frigida, sive temperata sit; nam Africam pro calida, Scythiam pro frigida, Delum pro temperata et inter utramque media regione, exempli causa commemoravit. Ex quibus patet, Hippocratem non tres orbis partes voluisse designare, sed tres regiones pro exemplo adducere, nimirum valde calidam, temperatam, et valde frigidam. Unde palam fit in gravissimo errore versari qui existimant Hippocratis præcepta ad ipsius ætatem, aut ad Græcos tantum, pertinere, natura enim ubique semper eadem est nec lapsu temporum fatiscit.

APH. 42. Εἰ δὲ ἄν. Sic MS. F, et Galeni codices. Forte εἰ ἂν, more Ionum scribendum foret; vulgata enim habent εἰ ἂν καὶ ἡσθέναι.

APH. 43. Χρόνῳ τῶν προειρημένων, temporibus prædictis, id est, intra fines

R

acutorum, nam de horum signis tantum
 sermo fuit in hoc libro.

FINIS.

I N D E X
A P H O R I S M O R U M
E T
P R Æ N O T I O N U M .

THE
MILK
MACHINE

APHORISMORUM

ET

PRÆNOTIONUM,

INDEX

In quo numerus major Sectionem, minor Aphorismum, indicat; P. vero præfixum, Prænotiones significat.

A

ABDOMEN crassum in omnibus morbis præstat tenui et tabefacto. II. 35. molle et justa mole præditum esse oportet. P. II. 17.

ABORTUS quo anni tempore timendus. III. 12.

. . . contingit gracilibus præter naturam. V. 43.

. . . febricitantibus, quando vehementer extenuantur. V. 55. quando mammae gracilescent.

V. 36. 37. 53. quando fiat mediocriter carnosus. V. 44. a venæ sectione. V. 30. a diarrhoea.

V. 33. a tenesmo. V. 49.

ABSCESSUS FUTURI significantur, quibus in febrilibus lassitudinis sensus est. IV. 31. in

R iij

convalescentibus, in parte dolente. IV. 32. in parte, qua ante morbum doloris sensus fuit. IV. 33. ad crura in vehementibus et periculosiss pulmonum inflammationibus omnes utiles. P. II. 65. Si dispareant sputo non prodeunte et detinente febre, horrendum est. P. II. 66. Expectandi in febribus continuis et non in intermittentibus. P. III. 28. hieme magis contingunt. P. III. 30. iis qui trigesimum annum non attigerunt, magis et breviori tempore contingunt. P. III. 25. 29. senioribus minus. P. III. 27. aliquando fiunt ubi partes corporis quædam sunt denigratæ. P. II. 8. spectandi ad loca inferna. P. II. 32. 64. ad superiora. P. II. 64. ad articulum in longa febre salutariter affecto ægro. P. III. 24. 25. ad aures, aut ad inferiores sedes in morbis pulmonum. P. II. 62. 63. 69. FEBRIBUS SUPERVENIENTES, febrem non solventes, morbi longitudinem significant. IV. 51. NEPHRITICIS fieri, quibus signis manifestum sit. VII. 35.

ABSCESU AD ARTICULOS qui expectatur in febribus, LIBERAT urina copiosa, crassa et alba, quarto die, maxime, si etiam hæmorrhagia narium contingat. IV. 74.

Conf. SUPPURATIO ET TUBERCULA.

ADOLESCENTES optime degunt vere et prima ætate. III. 18. Minime tolerant jejunium. I. 13. 14. Quibus morbis maxime obnoxii. III. 27.

ADSTRINGENTIA conveniunt in vomitu
cruento. VII. 36.

ÆGRI superfuturi aut morituri quibusnam
signis noscantur. VIII. 10. 17. P. III. 8. 36.
37. 38. 39. 40.

ÆSTAS victum pleniorē gravissime fert.
I. 18. Non omnibus naturisæque confert. III.
2. QUÆ VERI SIMILIS est copiosos in febribus
moveret sudores. III. 6. SICCA ET AQUILONIA,
si eam sequutus fuerit autumnus pluvius et aus-
trinus, quos det morbos. III. 13.

ÆSTATE per superiora purgandum. IV. 4.

ÆSTATE PRIMA optime degunt pueri et ado-
lescentes. III. 18. ADULTA, senes. III. 18.

ÆSTATE qui regnent morbi. III. 21.

ÆTAS quæ magis apta tolerando jejunio. I.
13.

ÆTATIS CONSIDERATIO necessaria in eva-
cuationibus. I. 2. Et in præscriptione victus.
I. 17. MUTATIO liberationem adfert juveni-
bus comitialibus. II. 45.

ÆTATES aliæ ad alias anni tempestates, et
loca, et victus rationes, bene vel male habent.
III. 3.

AFFECTIONUM naturæ noscendæ. P. I. 13.

ALIMENTUM. Vid. VICTUS.

ALVUS LIQUIDA ADMODUM, vultum exi-
tiale efficit. P. I. 8.

... DURA fit ab aquilonia tempestate. III. 5.

... HUMIDA per juventutem, exsiccatur senescentibus, et contra. II. 20. Juvenibus magis confert quam sicca; contra in senectute. II. 53. Senibus est morbus. III. 31. Fit ab austrina aeris constitutione. III. 17. Ab hæmorrhagia copiosa in febribus. IV. 27.

ALVI FLUXUS a morbo diuturno, malum. VIII. 5.

... PERTURBATIONES sponte evenientes, quæ conducant. I. 2.

... DEJECTIO OPTIMA, mollis esse debet. P. II. 12. Eo tempore fieri quo per sanitatem solebat, ibid. Copia ciborum ingestorum rationi respondere, ibid. LIQUIDA bona est si neque stridet, neque frequenter et brevibus intervallis excernitur. P. II. 13. SUBFULVA neque admodum graveolens, optima est. P. II. 15. CRASSIOR sit morbo ad judicationem procedente. P. II. 15. Valde aquosa, aut alba, aut ex viridi pallida, aut spumans, &c. malum. P. II. 18. 19.

... NIGRA, aut pinguis, aut livida, aut æruginosa et foetida lethalis. P. II. 20. VERSICOLOR nihilominus exitialis. P. II. 21. STRIGMENTOSA habens, biliosa, cruenta, porracea et nigra, &c. mala est, ibid. Paucasignificatur, ubi urina multa noctu redditur. IV. 83.

... DEJECTIONES morbos indicant fore judicatu faciles vel difficiles, breves vel longos.

I. 12. Earum MUTATIONES quando juvent ,
 II. 14. BILIOSÆ oborta surditate cessant , et
 iisdem exortissurditas finitur. IV. 28. 60. CRU-
 DÆ sunt ab attrabile. VII. 70. BILIOSÆ in
 longo morbo , malum. VII. 6. SPUMOSÆ in
 in diarrhœis ex capite defluunt. VII. 29. NI-
 GRÆ pessimæ. IV. 21. Quæ habent SEDIMENTA
 striginatibus similia , quid indicent. VII. 64.

... DEJECTIONIBUS (a) SINCERIS, dysente-
 ria , malum. VII. 23.

... (In) BILIOSIS LAC dare , malum.
 V. 64.

... PROFLUVIUM. vid. DIARRHŒA.

AMBIDEXTRA non est foemina. VII. 42.

ANGINA repente in febre accidens , nullo
 tumore se manifestans , lethalis. IV. 34. Intra
 pulmones TRANSLATA , in septem diebus in-
 terficit , vel fit suppuratio. V. 10. Gravissima
 et celeerrime interimit quæ neque in cervice ,
 neque in faucibus quidquam conspicuum fa-
 cit. P. III. 17. MINUS EXITIALIS vero , etsi
 diuturnior , quæ in faucibus tumorem ac ru-
 bores excitat. P. III. 18.

ANGINA (in) tumor , bonum. VI. 37. VII.
 48. P. III. 19.

ANGINÆ fiunt per pluviosas anni tempestates.
 III. 16. Regnant vere. III. 20. Et autumno.
 III. 21.

ANIMI DELIQUIUM inducitur a calido

frequentè usurpato: V. 16. Fit à rupto intus tuberculo. VII. 8. Accedens fluentibus mens- truis, malum. V. 56. Crebro et vehementer contingens citra manifestam causam, subi- tam adfert mortem. II. 41.

ANNI TEMPORA. Vid. TEMPESTATES.

ANO amicum est calidum. V. 21.

ANXIETUDINEM solvit potio vini aqua tem- perati. VII. 55.

APHONIA. Vid. MUTUS.

APHONIAE pueris familiares sunt. III. 24.

APOPLEXIA ab ictu in capite, malum. VII. 14.

APOPLEXIAM SOLVERE vehementem, im- possibile, debilem, non facile. II. 42.

APOPLEXIAE fiunt per pluviosas anni tem- pestates. III. 16. Hieme. III. 23. Senibus. III. 31: Maxime ea ætate, quæ est a quadragesimo ad sexagesimum. VI. 57.

APPETITUS dejectus per initia morbi præ- stat vegeto. II. 32.

... sine febre, indicat vomitorium. IV. 17. in longa dysenteria, malum. VI. 3: in morbo diuturno, malum. VII. 6.

AQUA quæ levissima. V. 26.

... CALIDA. Vid. CALIDUM.

... FRIGIDA. Vid. FRIGIDUM.

... INTERCUTEM. Vid. HYDROPS.

AQUILONIA AERIS CONSTITUTIO corpora

densat, roborat, sed habet et sua incommoda. III. 17. Quos inducat morbos. III. 5.

ARS medica LONGA. I. 1. Quid ad eam requiratur. Ibid.

ARTHRITIDES regnant per tempestatum magnas siccitates. III. 16.

ARTICULORUM tumores et dolores frigida affusa levat. V. 25. Dolores regnant vere. III. 20. Infestant senes. III. 31.

ASCARIDES. Vid. VERMES.

ASTHMATA gignuntur autumnis. III. 22. Contingunt ætati puerili. III. 26. Virili. III. 30.

ASTHMAE (ex) gibbosi ante pubertatem, moriuntur. VI. 46.

ATHLETÆ indigent multo alimento. I. 15. Eorum valetudo est lubrica. I. 3.

ATRABILARIÏ. Vid. MELANCHOLICI.

AUDITUS DEFICIENTS in febre continua, imbecillo jam corpore, in propinquo mors est. IV. 49. GRAVIS fit ab austrina aeris constitutione. III. 5. 17. Ei obnoxia est ætas senilis. III. 31.

AURES frigidae et contractae imis que suis partibus inversae, malum. VIII. 14. P. I. 7.

AURIS dolor acutus cum febre continua et vehementi delirium et mortem inducit. P. III. 13. Septimo die aut etiam citius juniores interimit, senes vero multo tardius. P. III. 14. 15.

AURIUM DOLORES regnant æstate. III. 21.
 HUMIDITATES pueris sunt familiares. III. 24.

AUSTRINA AERIS CONSTITUTIO corpora
 exsolvit, humectat, et varios inducit morbos.
 III. 5. 17.

AUTUMNUS victum pleniorē gravissime
 fert. I. 18. Tabidis malus est. III. 10. PLUVIUS
 ET AUSTRINUS, succedens æstati sicca et
 aquiloniæ quos generet morbos. III. 13.

AQUILONIUS ET SINE PLUVIIS, commo-
 dus natura humidioribus et mulieribus, reli-
 quis morbosus. III. 14.

AUTUMNO qui regnent morbi. III. 22. po-
 dagra movetur. VI. 55. Morbi fiunt acutissimi
 et exitiosissimi. III. 9. PRIMO optime degunt
 senes. III. 18. ADULTO juvenes et viri. Ibid.

B

BALBI maxime corripuntur longis diar-
 rhœis. VI. 32.

BALBUTIES SUBITA, ab atra bile. VII. 39.

BALNEUM solvitoculorum dolores. VI. 31.
 VII. 45.

BILIS ATRA per morborum initia supra vel
 inferius prodicens, lethale. IV. 22. 23.

BILE FLAVA, qui abundant non multam
 flatulenti sunt. V. 72.

BRACHIA,

BRACHIA, cervix et crura inæqualiter dis-
jecta et nuda, malum. P. I. 17, et crurâ supini
jacentis valde contracta esse et longe a se in-
vicem divulsa, lethale. P. I. 18.

BRACHIORUM (de) motione quæ noscenda.
P. I. 23.

BURONIBUS (ex) febres omnes malæ, præ-
ter diarias. IV. 55.

C

CACHEXIAE incidunt in ætatem senilem.
III. 31.

CÆCITAS ex melancholia. VI. 56.

CALCULI gignuntur in puerili ætate. III. 26.

CALCULUS VESICÆ notatur ab urina, in
qua arenosæ subsidentia. IV. 79.

CALIFACERE oportet perfrigerata, &c. V.
19.

... confertim et repente, periculosum. II.
51.

CALIDA aqua capiti affusa solvit febrem.
VII. 54.

CALIDUM quibus corporis partibus utile.
V. 18.

... quæ præstet corpori commoda. V. 22.

... frequenter usurpatum quas afferat
noxas. V. 16.

... Innatum plurimum hieme et vere. I. 15.

CALOR totius corporis; optimum. P. II. 5. qua parte corporis sentitur ibi morbus est. IV. 39. vehemens internorum; dum externa frigent, in febribus continuis, lethale. IV. 48. VII. 74.

CANCERES OCCULTOS curare non oportet. VI. 38.

CAPILLORUM DEFLUVIO iis qui laborant, non fiunt varices magni, &c. VI. 34. non tentantur eunuchi. VI. 28.

CAPITIS DOLORES gignuntur hieme. III. 23. post autumnum pluvium et austrinum, quem præcesserit æstas sicca et aquilonia. III. 13. arguuntur præsentés, vel significantur futuri in febribus, prodeuntibus urinis subjugalibus. IV. 70. sanis derepente contingentes, cum defectione vocis et stertore, intra septem dies afferunt mortem, nisi febris superveniat. VI. 51. solvuntur pure, aut aqua, aut sanguine, per nares, vel os, vel aures effluente. VI. 10. in iis incisa vena in fronte prodest. V. 68. lac exhibere, malum. V. 64. vehementes et continui cum febre, si lethalium signorum aliquod accesserit, admodum exitiales sunt. P. III. 11. si sine signis lethalibus, viginti dies superent, sanguinis e naribus fluxum, aut abscessum, aut suppurationem promittunt. P. III. 11, 12.

CAPITIS GRAVITAS ab austriua aeris constitutione. III. 5, 17; a suffitu odoramentorum. V. 28. eam solvit calidum. V. 32. ab ictu in **CAPITE** stupor, aut delirium, malum. VII. 14.

CARDIALGIA, seu oris ventriculi morsus, in febribus, malum. IV. 65; citra febrem indicat vomitorium. IV. 17.

CARO LIVIDA ex osse ægrotante, malum. VII. 2.

CARNIUM EFFÆMINATIO a calido frequenter adhibito. V. 16.

CARTILAGINIS VULNERA non consolidantur. VI. 19. VII. 28.

CATARRHIBREVI interficientes post hiemem austrinam et pluviam, cui successerit ver siccum et aquilonium. III. 12. in thorace in 20 diebus suppurantur. VII. 37.

CATARRHIS TUSSICULOSIS obnoxia est senectus. III. 31.

CEREBRUM CONCUSSUM, vocis defectionem inducit. VII. 57. syderatum intra tres dies mortem affert. VII. 49.

CEREBRI VULNERA sunt lethalia. VI. 18.

CEREBRO INFARCTO et febris et bilis vomitio supervenit. VI. 50.

CEREBRO inimicum frigidum, utile calidum. V. 18.

CERVIX. Vid. **COLLUM.**

CHOLERÆ incidunt in virilem ætatem, III. 30.

CIBUS. Vid. **VICTUS.**

CIBI FASTIDIUM. Vid. **APPETITUS DEJECTUS.**

CICATRICES CAVÆ fiunt ab ulceribus inveteratis. VI. 45.

CIRCVITVS febrium quot diebus constant. P. III. 5.

CIRCVITVVM inter initia perquam difficile est prænoscere quinam longo temporis spatio judicati debeant. P. III. 6.

COCTA, non cruda, educenda sunt, &c. I. 21.

COLLUM repente intortum, ut deglutitio fieri nequeat, in febre, nullo existente tumore, lethale. IV. 35. VII. 59. 60.

CONCEPTUS. Vid. **GRAVIDA.**

CONSUETUDO facit, ut etiam deteriora minus turbent. II. 50. et ut senes, ac invalidi, facilius ferant labores, quam juvenes, et robusti, illis minus assueti. II. 49.

CONSUETUDINI aliquid concedendum in præscribenda victus ratione. I. 17.

CONTRARIETAS in morbis remedio est. II. 21.

CONVALESCENTES cut vites non recipiant. II. 8. 31. qua parte dolent, in ea habebunt abscessum. IV. 32.

CONVERTIFACILE ægrum, optimum. P. II. 6.

CONVULSA frigida affusa solvit. V. 25.

° CONVULSIO ex repletionē aut vacuatione oritur. VI. 39. a veratro, IV. 16. eaque lethalis. V. 1. a purgante medicamento, lethale. VII. 25. ex profusa purgatione, malum. V. 4. ex vulnere, lethalis. V. 2. ex hæmorrhagia, malum. V. 3. VII. 9. ex melancholia, VI. 56. ex vultulo, malum. VII. 10. ex vigilia, malum. VII. 18. ex vehementibus vulneribus, malum. VII. 13. a somno in febris, malum. IV. 67. in febris acutis, malum IV. 66. a frigido. V. 17. 20. superveniens menstruis fluentibus, malum. V. 56. fit quando tumores in ulceribus derepente disparent. V. 65.

CONVULSIONEM indicat spiritus offensans, seu respiratio molesta, in febris. IV. 68.

CONVULSIONI febrem advenire præstat, quam convulsionem febrī. II. 26.

CONVULSIONES SOLVIT superveniens febris. IV. 57. frigida affusa. V. 25. febris quartana. V. 70. MITIGAT calidum. V. 22.

CONVULSIONES PVERIS familiares sunt. III. 25. quibusnam signis nuncientur. P. III. 35.

CONVULSIONIBUS non adeoprehenduntur per febres grandiores pueri et viri. P. III. 35.

CORDIS VULNERA lethalia sunt. VI. 13.

CORTIÆ. Vid. GRAVEDINES.

COXENDICUM DOLORES. Vid. ISCHIADES.

CRASSI celerius intereant, quam graciles. II. 44.

CRASSÆ præter naturam FÆMINÆ quærè non concipiant. V. 45.

CRISIS quandonam septimo, nono, undecimo aut quarto-decimo contingat. P. III. 32. quibusnam præcipuè contingat. P. III. 33.

CRISIS DIFFICILIS in febribus, quibus sexto die rigores contingunt. IV. 29. in febre, quæ quotidie eadem hora revertitur. IV. 30.

CRISIS septimo die contingens, indicatur quarto, urina prodeunte rubra, nubeculam habente. IV. 71. per sudores in febribus, quibus diebus fiat. IV. 36.

CRISI solvuntur morbi pueriles. III. 28.

CRISES ex partu quomodo mulieribus contingunt. P. III. 10.

CRISES (ante) de cibis detrahendum. L. 19.

CRISI (in), et jam perfecta crisi, nihil movendum. I. 20.

CRISIN (ad) morbis tendentibus quomodo conjectura sit facienda. P. III. 9.

CRISIN præcedit nox gravior, sequitur levior. II. 13.

CRISIN (post) quæ relinquuntur, recidivas faciunt. II. 12.

CUCURBITULA ad mammas apposita sistit menstrua. V. 10.

CURATIONEM optime molietur qui ex præsentibus affectiones futuras prænoverit. P. I. 1.

CUTIS circa frontem dura, intenta et resicata maximum periculum portendit. P. I. 7.

CUTIS emollitur, extenuatur, a calido. V. 22.

CUTEM habentes ARIDAM, et DURAM, sine sudore moriuntur, contra, quibus illa est LAXA ET RARA. V. 71.

D

DECUBITUS boni quales sint. P. I. 14.

DECUBITUS SUPINUS brachijs et cervicē et crucibus extentis, minus bonum. P. I. 15.

DECUMBENS si prociduus sit, et ad pedes de lecto delabatur, formidandum. P. I. 16.

DECUMBENTEM ÆGRUM deprehendi in latus dextrum aut sinistrum, optimum. P. I. 4.

. . . in ventrem jacere, quid indicet. P. I. 19. residere velle in ipso morbi vigore, prævum in omnibus morbis acutis, præcipue vero in pulmonia. P. I. 20.

DEFLUXIONES. Vid. CATHARRHI.

DEGLUTITIO abolita, collo repente intotto, in febre, lethale. IV. 35. VII. 59. 60.

DEJECTIONES. Vid. ALVI DEJECTIONES.

DELIQUIUM animi. Vid. ANIMI DELIQUIUM.

DELIRIUM ex stridore dentium timendum. P. I. 21. sit ab osse capitis persecto. VII. 24. ex erysipelate, si ad pulmonem se vertat. P. III. 21. ex oris dolore acuto, cum febre continua et vehementi. P. III. 13. ex multo potu,

malum. VII. 7. ab hæmorrhagia, malum. VII. 9. ex volvulo, malum. VII. 10. ab lectu in capite, malum. VII. 14. ex vigilia, malum. VII. 18. in febre continua cum spirandi difficultate, lethale. IV. 50.

DELIRIUM SOLVIT tremores in febribus adtentibus. VI. 26. SOLVITUR somno. II. 2.

DELIRIA CUM RISU tutiora; quæ serio, periculosiora. VI. 53.

DEMENTIA. Vid. DELIRIUM.

DENTIBUS STRIDERE in febribus insaniam et mortem significat. P. I. 21.

DENTIBUS INIMICUM est frigidum, calidum utile. V. 18.

. . . adnascentes sordes glutinosæ, in febre, vehementiorem morbum significant. IV. 53.

DESIPIENTIA. Vid. DELIRIUM.

DIÆTA. Vid. VICTUS.

DIAPHRAGMATIS VULNERA, lethalia sunt. VI. 18. DOLORES SUPRA DIAPHRAGMA vomitorium indicant. INFRA illud, purgans per alvum. IV. 18.

Conf. DOLORES.

DIARRHŒA in lippitudine prodest. VI. 17. in pleuritide et peripneumonia, malum. VI. 16. succedit puris sputo. VII. 16. tabidis superveniens, lethalis. V. 14. VEHEMENS solvit leucophlegmatiam. VII. 28.

DIARRHŒAM solvit sponte superveniens vomitus. VI. 15.

DIARRHŒA (2) dysenteria. VII. 78.

DIARRHŒÆ regnant æstate. III. 21. pluviosissimi anni tempestatibus. III. 16. pueris sunt fallaces. III. 25.

DIARRHŒIS DIUTURNIS obnoxii sunt imprimis balbi. VI. 32. et ætas virilis. III. 30.

. . . (in) dejectionum mutationes juvant nisi in pravas commutentur II. 14. excrementa spumosa, ex capite defluunt. VII. 29.

DIE (2) primo februm animum advertere oportet. P. III. 6.

DIES INDICES, seu crisin indicantes. II. 24.

DIEBUS INTEGRIS neque insultus februm, neque annus, neque menses exacte numerati possunt. P. III. 4.

. . . JUDICATORIIS si non cessant febres, recidiva expectanda. P. III. 21.

DIGITI si livescant mors confestim spectanda. P. II. 7. omnino nigri minus quam liventes periculosi sunt. P. II. 8.

DISTENTIO NERVORUM. Vid. TETANUS.

DIVINUM si quid morbis insit, hujus providentia ediscenda. P. I. 4.

DOLOR qua parte sentitur convalescentibus, illic fiunt abscessus. IV. 32. qua parte ante morbum fuerit, illic futurum abscessum notatur. IV. 33. quibus non sentitur iis mens ægrotat. II. 6.

DOLORES cum febre qui septum transversum

attingunt, partibus inferioribus relictis, exitiales admodum sunt. P. II. 68.

... laterum quinam ad suppurationem vertantur. P. II. 49.

DOLORIS NUM multum infestent considerandum. VI. 5.

... **VEHEMENTES CIRCA VISCERA** in febribus, malum. IV. 66 **AD ARTICULOS** fiunt post longas febres. IV. 44 VII. 65. et notant ægrum copiosioribus cibis uti. IV. 45. VII. 66. **LATERUM ACUTI** fiunt, quando tumores in ulceribus de repente evanescent. V. 65. **AD VENTREM**, si sublimes, sunt leviores, non sublimes vehementiores. VI. 7.

DOLORE DIUTURNO (a) partium circa ventrem, suppuratio. VII. 22. **A VEHEMENTI** partium ad ventrem, extremorum frigus, malum. VII. 26.

DOLOREM SOLVIT calidum, V. 23. torpor modicus. V. 25. ad hypochondrium sine inflammatione ortum, febris superveniens. VI. 40. vehementem hepatis, febris. VII. 51.

DOLORIBUS (in) supra septum transversum, indicantur vomitoria; infra illud, purgantia. IV. 18.

... (ex duobus) vehementior alterum obscurat. II. 46.

DORMIRE assidue hianti ore, lethale. P. I. 18.

... neque noctu, neque interdiu, pessimum.

II. 11.

DYSENTERIA fit a diarrhœa. VII. 77. a sincera dejectione. VII. 23. quando tumores in ulceribus repente evanescunt. V. 65. ab atra bile ortum ducens, lethalis. IV. 24. a mania, bonum. VII. 5. lienosis superveniens, bonum. VI. 48. iis si diutius protrahatur, hydrops, aut hienteria, et hinc mors supervenit. VI. 43.

DYSENTERIÆ regnant autumnò III. 22. post hyemem siccam et aquiloniam, cui successerit Ver pluvium et austrinum. III. 11. post hyemem austrinam et pluviam, si secutum fuerit Ver siccum et aquilonium. III. 12. in magnis siccitatibus. III. 16.

DYSENTERIIS obnoxia est ætas virilis. III. 30.

... LONGIS (in) appetitus prostratus, malum. VI. 3.

DYSENTERIA (a) fit hienteria. VII. 78.

DYSENTERICI si veluti carunculas, aut dejectiones nigras dejiciant, malum. IV. 26.

DYSPNŒA cum delirio, in febre continua, lethale. IV. 50.

DYSPNŒÆ senibus familiares sunt. III. 31.

DYSURIA ab aquilonia anni tempestate. III. 5. senibus est familiaris. III. 31.

DYSURIAM solvit venæ sectio. VI. 36, VII. 47. vini potio. VII. 47.

E

ERANTUS derepente mutus factus, moritur convulsus, nisi, &c. V. 5.

EPILÉPSIÆ regnant veter. III. 20, autumnus. III. 22, per pluviosas anni tempestates. III. 16, familiares sunt juvenibus. III. 29, qui liberationem accipiunt mutatione ætatis, et regionum; et victuum. II. 45, ante pubertatem contingentes, mutationem accipiunt, commoriuntur quibus accidunt viginti quinque annos natis. V. 7.

ERYSIPELAS, quod anginæ succedit, diebus judicatoriis si non disparcat, &c. mortem nunciat. P. III. 20, si ad pulmonem se vertat dementiam excitat, et plerumque suppurati sunt ægri. P. III. 21, fit ab ossis denudatione. VII. 19, intro verti, malam; contrarium, bonum. VI. 25. P. III. 19, 21, in utero gravidæ, lethale. V. 42.

ERYSIPELATI utile frigidum. V. 23.

ERYSIPELATE (ab) putredo, aut suppuratio. VII. 20.

EVACUATIONE curantur morbi ex repletionibus. II. 22.

EVACUATIONES quæ utiles, I. 2, 23, 25, ad extremum deductæ periculosæ. I. 3, ducendæ sunt

sunt per loca convenientia, quo maxime vergit natura. I. 21. ad animi defectionem quando fieri debeant. I. 23. Multæ et repentinæ, periculosæ. II. 51. convalescentibus quando conferant. II. 8.

EUNUCHI neque podagra laborant, neque calvescunt. VI. 28.

EXANTHEMATA. Vid. PUSTULÆ.

EXCRETIONES per vesicam, alvum, et carnes &c. CONSIDERANDÆ SUNT. VII. 82. cum fauces ægrotant, aut tubercula in corpore exoriantur. II. 15. celeres fiunt a cibis confertim et celeriter nutrientibus. II. 18. in febribus continuis quæ bonæ, quæ malæ. IV. 47. VII. 71.

EXERCITATIO. Vid. LABOR.

EXPERIENTIA fallax. I. 1.

EXTENUATA corpora, quæ celeriter, quæ lente reficere oporteat. II. 7. in febribus magnis non extenuari, vel magis quam ratio postulat, quid significet. II. 28.

EXTERNA FRIGIDA, dum interna urantur, in febribus continuis, lethale. IV. 48. VII. 74.

EXTREMA, in acutis morbis FRIGIDA, malum, VII. 1. a vehementi dolore partium ad ventrem, malum. VII. 26.

F

FACIEI partes perversæ, in febre continua, corpore jam imbecillo, moris in propinquo est. IV. 49. VII. 75. color ex viridi pallescens, aut etiam niger, aut lividus, aut plumbeus, gravissimum periculum portendit. P. I. 7.

FACIES ægroti optima, si bene valentium faciei; præcipueque sui ipsius similis sit; contra vero pessima. P. I. 6. in principio morbi si pessima fuerit, quomodo æger interrogandus. P. I. 8. 9.

FAMES exsiccatur. VII. 58. quibus conveniat. VII. 58. nimia non bonum. II. 4.

FAME (in) laborare non convenit. II. 16.

FAMEM solvit vini meracioris potio. II. 21.

FAUCES exasperantur ab aquilonia tempestate. III. 5. in earum affectibus, excretiones considerandæ sunt. II. 14.

... **EXULCERATÆ** cum febre, grave aliquid portendunt. P. III. 16.

FEBRIS cerebro infarcto supervenit. VI. 50. fluente sudore non remittens, malum. IV. 56. revertitur, quæ non die critico desierit. IV. 61. P. III. 21.prehendens ebrium, qui derepente mutus factus, solvit malum. V. 5. superveniens volvulo, ex stranguria orto, morbum tollit. VI. 44. convulsioni et tetano superve-

niens, solvit morbum. IV. 57. dolores ad hypochondrium citra inflammationem, solvit. VI. 40. solvit capitis dolores derepente sanis contingentes. VI. 51. solvit item hepatis dolorem. VII. 51.

FEBREM convulsioni advenire præstat, quam febrilem convulsionem. II. 26.

... solvit aqua calida capiti affusa. VII. 41.

FEBRES, quibus sexto die rigores contingunt, difficilem habent judicationem. IV. 29.

... quæ quotidie eadem hora revertuntur, difficilem habent judicationem. IV. 30. quibus abscessus superveniunt, si primis judicationibus non solvantur, morbi longitudinem significant IV. 51.

... quibusnam diebus judicentur. P. III. 1. quænam mitissimæ: P. III. 2. quænam malignæ. P. III. 2.

... si cessant sine signis solutionis, &c. recidiva expectanda. P. III. 23.

... in quibus quotidie rigores, quotidie solvuntur. IV. 63.

... pueris familiares sunt. III. 25.

... ex bubonibus omnes malæ, præter diarias. IV. 55.

FEBRIBUS (In) copiosos sudores expectare oportet, cum æstas veri similis est. III. 6.

... qui sudores boni. IV. 36. P. I. 26. qui pessimi. P. I. 26.

... lassitudinis sensus , significat futuros abscessus. IV. 31.

... sordes glurinosæ ad dentes, vehementiores fore febres designant. IV. 53.

... icterus ante diem septimum obortus, malum, IV. 62. bonum contra, si die septimo, et postea coningat. IV. 64.

... cardialgia, malum. IV. 65.

... pavores a somno, aut convulsiones, malum. IV. 67.

... spiratio offensans, malum. IV. 68. VI. 54.

... URINÆ juvantes, quales IV. 69. quæ habent sedimenta crassiori farinæ similia, longum fore morbum denuntiant. VII. 30. subjugales quid notent. IV. 70.

... hypochondria sublata, murmutantia, quid significant. IV. 73.

... qui expectatur ad articulos abscessus, non fit, si quarto die fuit urina multa, &c. IV. 74.

FEBRIUM INSULTUS quibus diebus incipiant aut desinant. P. III. 3.

FEBRIS ACUTÆ per siccitates fiunt. III. 7. et ab autumno aquilonio ac sine pluviis. III. 14. item post hiemem siccam et aquiloniam, ac ver pluvium et austrinum. III. 11. contingunt juvenibus. III. 29.

FEBRIBUS ACUTIS (in) sudores frigidi mor-

tem significant, in mitioribus, diuturnitatem morbi. IV. 37.

... convulsiones et circa viscera dolores vehementes, malum. IV. 66.

... lac dare, malum. V. 64.

FEBRIS ARDENS a superveniente rigore solvitur. IV. 58.

FEBRES ARDENTES æstate grassantur. III. 21. iisque obnoxia est ætas virilis. III. 30.

FEBRIBUS ARDENTIBUS (in) non multum sitiunt, qui patiuntur tussiculam siccam. IV. 54. contingentes tremores, delirium solvit. VI. 26.

FEBRES CONTINUÆ regnant æstate. III. 21.

... tertia quaque die vehementius affligentes, periculosæ secus, si intermiserint. IV. 43. VII. 64.

FEBRE CONTINUA (in) rigor frequenter incidens, ægro jam debili, lethale est. IV. 46. spirandi difficultas, et delirium, lethale. IV. 56.

... faciei partes spasmò affectæ, deficientibus jam viribus et auditu, mors in propinquo est. IV. 49. VII. 75.

FEBRE (in) LONGA abscessus expectandus ad articulum. P. III. 24. 28.

FEBRIBUS (in) CONTINUÏS quæ excretiones bonæ, quæ malæ. IV. 47. VII. 71.

... si partes externæ frigeant, internæ urantur cum siti, lethale est. IV. 48. VII. 74.

FEBRES PIUTURNÆ adolescentibus familia-
res sunt. III. 27.

... ERRATICÆ gignuntur autumno. III. 22.

... LONGÆ ab autumno aquilone et sine
pluviis. III. 14.

... in pluviosis anni tempestatibus accidunt
III. 16. tubercula ad articulos vel dolores nun-
tiant. IV. 44. VII. 65.

FEBRIBUS LONGIS (in) et tussibundis lac
dare convenit. V. 64.

FEBRIS CONTINUA LONGA in quartanam
mutabitur, si intermiserit P. III. 28.

... TERTIANA EXQUISITA septem circuli-
tibus judicatur. IV. 59.

FEBRES TERTIANÆ regnant æstate. III. 21.

... QUARTANÆ autumno. III. 22. oriuntur
potius his qui annum agunt trigesimum, aut
senioribus. P. III. 29. eundem ac febres con-
tinuæ servant ordinem. P. III. 7. æstivæ sunt
breves, autumnales longæ. II. 25.

... QUARTANÆ solvunt convulsionem.
V. 70.

FEBRIBUS QUARTANIS (in) hæmorrhagia
narium, malum. VIII. 3

FEBRICITANTIUM corpora non extenuari,
vel magis quam ratio postulat, malum. II. 28.

FEBRICITANTIBUS lac malum. V. 64.

... cibus non dandus. VII. 67.

FLATUM sine sonitu ac crepitu exire quando

optimum, & talis quid quandoque significet. P. II. 22.

FLOCCOS e vestibus vellere, lethale. P. I. 23.

FÆCUNDITAS. Vid FÆMINA.

FÆMINA non est ambidextra. VII. 42 non tentatur podagra, nisi menses ipsi defecerint. VI. 29.

... num sterilis sit, an fœcunda experimentum. V. 59.

FÆMINÆ quæ sint steriles. V. 45. 62. quæ fœcundæ. V. 62.

FOMENTUM solvit oculorum dolores. VI. 31.

FRACTURÆ. Vid. OSSA.

FRIGERE caput brachia et pedes, ventre et lateribus calentibus, malum. P. II. 4.

FRIGIDUM quæ inducat corpori mala. V. 17. 20. 24. quibus corporis partibus inimicum sit. V. 18. quando utile in tetano. V. 21. quæ afferat corpori commoda. V. 23. 25.

FRIGUS qua parte corporis sentitur, ibi morbus est. IV. 39.

... externorum, dum interna uruntur, in febribus continuis, lethale. IV. 48. VII. 74.

... extremorum in acutis morbis, malum. VII. 1.

... a vehementi partium ad ventrem dolore, malum. VII. 26.

FRIGORE (a) morientibus partibus calidum gratum. V. 22.

CONF. REFRIGERANTIA. *ibid.*

FURIOSI quinam futuri in acutis. P. L. 18.

FUROR. Vid. MANIA.

G

GENÆ tenuis particula persecta, non augetur, neque coalescit. VI. 19.

GENITALIUM putredines gignuntur æstate. III. 21.

GENITALIBUS amicum calidum. V. 22.

GENITALE semen liquidum sanis insalubre. VI. 2.

GENUUM gravitas, non febricitanti, indicat medicamentum catharticum. IV. 20.

GIBBOSI ex asthma et tussi ante pubertatem, moriuntur. VI. 46.

GINGIVARUM prurigines, pueris familiares. III. 25.

GLANDULARUM TUMORES. Vid. BUBONES.

GLAUCEDES in senilem ætatem incidunt. III. 31.

GRACILES non tam cito intereunt, quam crassi. II. 44.

GRACILIBUS vomitoria conducunt. IV. 6.

..... præter rationem, lac dare convenit. V. 64.

GRAVEDINES in pulmonum morbis tum præire, tum subsequi, malum. P. II. 46.

... gignuntur post autumnum pluvium et austrinum, quem præcesserit æstas sicca et aquilonia. III. 13.

... regnant vere. III. 20. hieme. III. 23.

... in valde senibus non coquantur. II. 40.

GRAVIDA an sit foemina qui cognoscat. V. 40. 61. marem, an foeminam gestet. V. 41.

GRAVIDÆ graciles præter naturam, abortiunt. V. 43. mediocriter carnosæ quare abortiunt. V. 44.

... non fiunt foeminæ quæ præter naturam sunt crassæ. V. 45.

... febriles, si vehementer attenuantur, difficulter pariant, vel abortiunt. V. 55.

GRAVIDARUM (c) mammis lac copiosum effluens, foetum imbecillum significat. V. 52.

GRAVIDIS purgantia medicamenta quando exhibenda. IV. 1.

... morbi acuti lethales sunt. V. 29.

... venæ secio abortum facit. V. 30. item diarrhoea. V. 33.

... abortionis periculum est, quando mammarum gracilescent. V. 36. 53.

... erysipelas in utero, lethale. V. 42.

... uteri os connivet. V. 51.

... si multa prodeant menstrua, foetus non bene valet. V. 60.

... superveniens tenesmus abortum facit. V. 49.

GRAVITAS corporis in acutis periculosa, P. II. 6. lethalis, si ungues et digiti livescant. P. II. 7.

GURGULIO quandiu rubet et magnus fuerit non sine periculo resecatur, &c. P. III. 22.

H

HABITUS ATHLETICUS ad summum progressus solvi debet. I. 3.

HÆMOPTYSES juvenibus familiares sunt. III. 29.

HÆMORRHAGIA fit ex forti in ulceribus pulsu. VII. 21.

... titnenda ex sectione gurgulionis inflammati. P. III. 22. e locis superioribus quando nam præcipue expectanda. P. I. 32.

HÆMORRHAGIÆ regnant vere. III. 20.

... fiunt a calido frequenter usurpato. V. 16.

HÆMORRHAGIIS superveniens convulsio, vel singultus, malum. V. 3. VII. 9.

... frigidum utile. V. 23. lac malum. V. 64.

HÆMORRHAGIAS (post) in febris, alvi humectantur. IV. 27.

HÆMORRHAGIA NARIVM quibusnam signis nuntietur. P. I. 32. 33.

... magis expectanda, dolore capitis vehementi existente, in his qui trigesimum nondum attigerunt annum, in senioribus vero

suppuratio. P. III. 34. solvit surditatem in febribus. IV. 60. et capitis dolorem. VI. 10.

... in foetinis, deficientibus menstruis, bonum. V. 32.

... in quartanis, malum. VIII. 3.

HÆMORRHAGIÆ NARIUM adolescentibus familiares sunt. III. 27.

HÆMORRHOIDES incidunt in ætatem virilem. III. 30.

... solvunt maniam. VI. 21.

... superverientes melancholicis, et nephriticis, bonum. VI. 11.

HÆMORRHOIDUM fluxum diuturnum improvide suppressum consequi solet hydrops, aut tabes, aut insania. VI. 12.

HELLEBORUS ALBUS. Vid. VERATRUM.

HEPATIS vulnera lethalia sunt. VI. 18.

... dolorem, febris solvit. VII. 51.

HEPATE (ab) inflammato, singultus. V. 58. VII. 17.

HERPETIBUS exedentibus calidum utile. V. 21.

HIEMS non omnibus æque utilis est. III. 2.

... victum copiosum facillime fert. I. 15. 78.

HIEMEM (post) siccam et aquiloniam, sequente vere pluvio et austrino, qui fiant morbi. III. 11.

... austrinam et pluviam, succedente vere sicco et aquilonio, qui gignantur morbi. III. 12.

- HIEME ventres sunt calidissimi. I. 15.
 . . . somni longissimi. I. 15.
 . . . qui regnent morbi. III. 23.
 . . . per inferiora purgandum. IV. 4.
 HORROR a sudore, non bonum. VII. 4.
 HORRORES fiunt ab aquilonia tempestate.
 III. 5.
 HORROREM solvit vini potio aqua temperati.
 VII. 55.
 HUMIDIS corporibus fames utilis. VII. 58.
 HYDROPS a leucophlegmatia. VII. 76.
 . . . ab hæmorrhoidibus diuturnis improvide
 suppressis. VI. 12.
 . . . lienosorum superveniens longius pro-
 tractæ dysentericæ, mortem affert. VI. 43.
 . . . a mania, bonum. VII. 5.
 HYDROPEM solvit aqua ex venis in ventrem
 confluens. VI. 14.
 HYDROPS gignuntur autumnno. III. 22.
 . . . quinam mali. P. II. 1. 2. 3.
 . . . ex acuto morbo orti deterrimi. P. II. 1.
 HYDROPS ex laterum inanitate et jecore
 orti, peculiare indicium est alvi fluor. P. II.
 2. 3.
 HYDROPS siccus quando timendus. IV. II.
 HYDROPICI, quibus omnis aqua simulta-
 nee educitur, omnino moriuntur. VI. 27.
 HYDROPICORUM ulcera difficilia sanatu.
 VI. 8.

HYDROPICIS tussis superveniens, malum. VI. 35. lethale. VII. 46.

HYPOCHONDRIA sublata, murmurantia in febris, quid futurum significant. IV. 73.

... elevata et murmurantia habentibus lac dare non convenit. V. 64.

HYPOCHONDRII DOLORES sine inflammatione, febris superveniens solvit. VI. 40. signa quibus horum solutio nuntiatur. P. II. 23.

HYPOCHONDRIO (in) tumor durus et dolens quid significet. P. I. 29. circa principia morbi, mortem brevi affore indicat. P. I. 30.

HYPOCHONDRIUM quando optimum, quando suspectum haberi debet. P. I. 27.

HYSTERICÆ passioni pellendæ conducit sternutatio. V. 35.

I

ICTERUS in febris ante septimum diem, malum. IV. 62. bonum, si die septimo, &c. IV. 64.

ICTERICIS si hepat durum, malum. VI. 42.

JEJUNIUM qua ætate magis vel minus toleretur. I. 13.

ILEUS. Vid. VOLVULUS.

IMPETIGINES regnant vere. III. 20.

IMPETUS MORBI. Vid. MORBI.

IMPURA corpora quo magis nutriuntur ; eo magis læduntur. II. 10.

INFANTES. Vid. PUERI.

INFLAMMATIONES. a resecto gurgulione oriuntur. P. III. 21.

INFLAMMATIONE (in) pulmonum pessimum, ægri residere velle, in ipso morbi vigore. P. I. 20.

INFLAMMATIONIBUS recentibus frigidum utile. V. 23.

INSANIA. Vid. MANIA.

INSULTUS FEBRIUM. Vid. FEBRES.

INTESTINORUM DIFFICULTAS. vid. DYSENTERIA.

. . . DOLORES indicant catharticum. IV. 20.

. . . LÆVITAS. Vid. LIENTERIA.

. . . tenuium vulnera lethalia sunt, VI. 18. 24.

INTESTINO recto (ab) inflammato fit stranguria. V. 58.

ISCHIADES gignuntur autumnis. III. 21.

ISCHIADE detentis, si caput femoris ex suo articulo decidit et rursus incidit, iis mucores innascuntur. VI. 59. (a) DIUTURNA sequitur tabes cruris, aut claudicatio. VI. 60.

JUDICATIO. Vid. CRISIS.

JUDICIUM DIFFICILE. L. I.

JUVENES melius degunt cum alvo humida, quam sicca. II. 53. magis ægrotant quam se-

nes. II. 39. optime degunt autumno adulto et hieme. III. 18. quibus morbis sint obnoxii. III. 29. **COMITIALES** liberationem accipiunt mutatione ætatis, regionis, victuum. II. 45.

L

LABOR non convenit in fame. II. 16.

LABORES **CONSUETI** facilius feruntur, etiam ab invalidis et senibus, quam a robustis et juvenibus, qui illis non assueti. II. 49.

LABRA resoluta, pendentia, frigida et exalbida, lethale. VIII. 13. P. I. 12.

LABRUM perversum, lethale. P. I. 12.

LAC quibus exhibere conveniat, quibus non. V. 64.

LAC IN MAMMIS virginum a defectu mensuræ. V. 39.

... copiosum e mammis gravidarum effluens, fœtum imbecillum significat. V. 52.

LACRYMÆ voluntariæ nihil mali portentunt, contra, quæ fiunt præter voluntatem. IV. 52. VIII. 2. P. I. 10.

LANGUOR. Vid. **TORPOR.**

LASSITUDINES sponte obortæ, morbos prænantiant, II. 5.

LASSITUDINIS a labore, quies remedium. II. 48.

...sensus in febris, significat futuros abscessus. IV. 31.

LATERUM DOLOR. Vid. PLEURITIS.

LEPRÆ regnant vere. III. 20.

LETHARGIS est obnoxia ætas virilis. III. 30.

LEUCOPHLEGMATIAM diarrhœa solvit. VII. 28.

LEUCOPHLEGMATIA (a) hydrops. VII. 76.

LICHÈNES. Vid. IMPETIGINES.

LIENES magni gignuntur autumnò. III. 22.

LIENOSI a dysenteria longius protracta hydropici fiunt, aut lienterici, et pereunt. VI. 43.

LIENOSIS superveniens dysenteria, bonum. VI. 48.

LIENTERIA a dysenteria. VII. 78.

... lienosorum superveniens longæ dysenterix, mortem affert. VI. 43.

LIENTERIÆ gignuntur autumnò. III. 22. iis obnoxia est ætas virilis. III. 30.

LIENTERICIS hieme non dandum vomitorium. IV. 12. superveniens ructus acidus, bonum. VI. 1.

LINGUA derepente incontinens, atram bilem indicat. VII. 39.

... NIGRA, si non alia adsint pessima, non admodum pessimum signum. VIII. 9.

LIPOTHYMIA. Vid. ANIMI DELIQUITUM.

LIPPITUDINES regnant æstate. III. 21. post

hiemem siccam et aquiloniam, quam sequutum fuerit ver pluvium ac austrinum. III. 11. per magnas siccitates. III. 16.

LIPPITUDINES ARIDÆ, post hiemem austrinam et pluviam, cui successerit ver siccum et aquilonium. III. 12. ab autumno aquilonio ac sine pluviis. III. 14.

LIPPIENTIBUS diarrhoea prodest. VI. 17.

LIVENTES digiti et ungues quid portendant, P. II. 7. 8.

LIVORES a frigido. V. 17. 20.

LUMBORUM dolor citra febrē indicat medicamentum catharticum. IV. 20.

. . . dolores gignuntur hieme. III. 23.

LUMBRICI. Vid. **VERMES**.

M

MACILENTI. Vid. **GRACILES**.

MAMMÆ in gravidis **GRACILESCENTES** quid portendant. V. 36. 37. 53.

. . . **SOLIDÆ** in gravidis, valentem foetum significant. V. 52.

MAMMIS (ex) gravidarum lac copiosum effluens, foetum imbecillum significat. V. 52.

. . . (in) collectus sanguis, maniam significat. V. 39.

. . . (in) virginum lac, notat menstruorum defectum. V. 38.

MANIA ex melancholia. VI. 36.

. . . significatur foemina, quibus sanguis in mammis colligitur. V. 39.

MANIÆ regnant vere. III. 20. autumno III. 21.

. . . oriuntur, quando tumores in ulceribus derepente disparent. V. 65.

MANIAM solvunt supervenientes varices, vel hæmorrhoides. VI. 21.

MANIA (a) dysenteria, aut hydrops, aut vehemens mentis emotio, bonum. VII. 5.

MANUS si ante faciem ferantur, &c. lethale. P. I. 23.

MAS, an foemina, in utero gestetur, qui cognoscitur. V. 41. Mares uteri dextra parte, foeminae sinistra gestantur. V. 47.

MEDICO cum fiducia quando seipsum homines committant. P. I. 2.

MEDICUM oportet seipsum exhibere quæ decent facientem. I. 1.

MEDICUS quinam merito admirationi fuerit, bonus extiterit, et a culpa expers fuerit. P. I. 5.

MEDULLÆ spinali inimicum frigidum, utile calidum. V. 18.

MELANCHOLIÆ gignuntur vere. III. 20. autumno. III. 22. autumno aequilonio et sine pluviis. III. 41.

MELANCHOLIAM notant metus et tristitia, si diu perseverent. VI. 23.

MELANCHOLIA (ex) apoplexia, aut convulsio, aut mania; aut cæcitas. VI. 56.

MELANCHOLICI largius deorsum purgandi sunt. IV. 9.

MELANCHOLICIS supervenientes hæmorrhoides, bonum. VI. 11.

MENS ÆGROTAT iis, qui dolorem præsentem non sentiant. II. 6.

MENTIS TORPEDO a calido frequenter usurpato. V. 16.

MENTIS VEHEMENS EMOTIO, a mania, bonum. VII. 5.

MENTE CONSTARE, quovis in morbo, bonum. II. 33.

MENSTRUA HAUD DEBITE PRODEUNTIA, ET DECOLORATA, purgationem indicant necessariam esse. V. 36.

... SISTUNTUR apposita ad mammas cucurbitula. V. 50.

... si MULTA fluant IN GRAVIDA, foetus non bene valet. V. 60.

... NON PRODEUNTIA, quando notent foeminam esse gravidam. V. 61.

MENSTRUORUM (circa) eruptionem solvuntur morbi pueriles. III. 28.

MENSTRUIS DUCENDIS apti sunt suffitus odoramentorum. V. 28.

... et impentibus sistitur vomitus cruentus. V. 31.

... fluentibus accedens convulsio, et animi deliquium, malum. V. 56.

... fluentibus copiosioribus, et non prodeuntibus, eveniant morbi. V. 57.

... deficientibus, hæmorrhagiam narium contingere, bonum. V. 32.

... deficientibus, lac in mammis. V. 38.

METHODUS MEDENDI non temere mutanda. II. 52.

METUS perseverans melancholiam notat. VI. 23.

MICTUS SANGUINIS repente superveniens, significat venulam in renibus ruptam. IV. 78. cum grumis, cum stranguria, doloreque in imo ventre et interfoemineo, partium circa vesicam vitium notat. IV. 80. VII. 38.

MORBUS EST qua parte corporis sudor est. IV. 38. qua parte calor est, aut frigus. IV. 39.

MORBI VIGOR quam tenuissimum postulat victum. I. 8.

MORBI VIGOREM (ante) quo victu utendum. I. 9. 10. et in ejus EXACERBATIONIBUS. I. 11. ante ejus JUDICATIONEM. I. 19.

MORBI LONGITUDO nuntiatur, ubi corpus alternatim et refrigeratur, et incalescit, vel color alius ex alio oritur. IV. 40. VII. 61. quando febrientibus fluunt urinæ cum sedimentis crassiori fatinæ similibus. VII. 39.

MORBO DIUTURNO (in) ciborum fastidium, malum. VII. 6.

- ... DIUTURNO (a) alvi fluor, malum. VIII. 5.
 MORBI EVENIUNT a menstruis non prodeun-
 tibus, et ab iis fluentibus copiosioribus. V.
 57. a tempestatibus anni, III. 1.
 ... alii AD ALIAS ANNI TEMPESTATES bene,
 vel male habent. III. 3.
 ... AN FUTURI IUDICATU DIFFICILES vel fá-
 ciles, BREVES vel longi; indicant urinæ, alvi
 excrementa et sudores. I. 12.
 ... CONSTANTES et FACILES fiunt iudicatu
 in tempestatibus anni tempestivis et constan-
 tibus; contra in inconstantibus. III. 8.
 ... SUMMI summas postulant curationes. I. 6.
 ... EX REPLETIONE curantur evacuatione.
 II. 22.
 ... omnes ACUTI iisdem signis noscuntur.
 P. III. 13.
 MORBORUM vulgariter grassantium impe-
 tum cito animadvertere oportet. P. III. 39.
 ... CONSIDERATIO NECESSARIA in evacua-
 tionibus. I. 2.
 ... ACCESSIONES et conditiones, per quæ
 indicentur. I. 17.
 ... INITIA (per) si quid movendum videretur,
 moveri debet: cum vero vigent, quiescere
 præstat. II. 29. ratio. II. 30.
 ... bilem atram supra vel infra prodire,
 lethale. IV. 22.
 ... INITIA (circa) cibum fastidientes melius

degunt, quam qui illum benesumunt. II. 32.

... REVERSIONES. Vid. *RECIDIVÆ*.

MORBOS PRÆNUNTIANT lassitudines sponte obortæ. II. 5.

MORBIS (in) quæ præter rationem eveniunt mala, non admodum timenda, nec bonis fidentium. II. 27.

... minus periclitantur, quorum naturæ, ætati, habitui et anni tempestatu illi magis fuerint cognati. II. 34. VIII. 1.

MORBI ACUTI intra dies quatuordecim judicatione terminantur. II. 23. raro ferunt purgationes. I. 24. gravidis sunt lethales. V. 29.

MORBUM ACUTUM significant urinæ cum sedimentis biliosis, supra tenuibus. VII. 31.

MORBORUM ACUTORUM PRÆDICTIONES, non certæ sunt. II. 19.

MORBIS ACUTIS (in) quænam consideranda. P. I. 6. quando purgandum. I. 24.

... extrema frigida, malum. VII. 1.

... VALDE ACUTIS (in) quando purgante medicamento utendum. IV. 10.

MORBUS PERACUTUS statim extremos habet labores, & extreme tenuissimum requirit victum. I. 7.

MORBI ACUTISSIMI sunt per autumnum. III. 9.

MORBOS AUTUMNALES per anni tempestatem expectare convenit, quando eodem die,

modo calor, modo frigus fit. III. 4.

MORBUS LATERALIS. Vide PLEURITIS.

MORBI PUERILES judicatione solvuntur &c. III. 28.

MORBUS REGIUS. Vide ICTERUS.

MORS SUBITA expectat eos, qui frequenter &c. animo linquuntur. II. 41.

MORTI proximus quando sit æger. P. I. 8.

MORIANTUR (quando) homines. P. I. 4.

MORTIS quinam terminus sit. VIII. 18.

MOTUS corporis convenit a veratro sumpto. IV. 14. 15.

CONF. LABOR.

MULIER. Vid. FEMINA.

MUTATIONES PAULATIM INDUCTÆ SECURÆ sunt. II. 51.

MUTATIONES in corpore contingentes CALORIS et FRIGORIS, morbi longitudinem significant. IV. 40. VII. 61.

MUTATIONES FRIGORIS et CALORIS, in tempestatibus anni, morbos pariunt. III. 1.

MUTUS fit cui cerebrum ex occasione aliqua concussum fuerit. VII. 57.

MUTUS ab EBRIETATE, convulsus moritur nisi eum febrisprehendat, &c. V. 5.

MUTI A CAPITIS DOLORIBUS derepente in sanitate contingentibus, liberantur superveniente febre, alias intra septem dies pereunt. VI. 51.

N

NARES NATURA HUMIDIORES, sanis insalubre. VI. 2.

NARIUM HUMIDITATES familiares ætati senili. III. 31.

NARES (per) effluens pus, aut aqua, aut sanguis, solvit capitis dolorem, VI. 10.

NASUS acutus pessimum, in acutis signum. P. I. 7.

... perversus, lethale. P. I. 12.

NATURÆ aliæ ad ætatem, aliæ ad hiemem bene, vel male habent, III. 2.

NEPHRITIDES incidunt in ætatem senilem. III. 31.

NEPHRITICIS, supervenientes hæmorrhoides, bonum, VI. 11. Abscessus fieri ad externa, vel interna loca, quibus doceatur signis, VII. 35.

NERVI VULNERATI non coalescunt. VI. 19. VII. 28.

NERVORUM DISTENTIO. Vid. TETANUS.

... **IMPOTENTIA a calido frequenter usupato.** V. 16.

NERVIS INIMICUM est frigidum, utile calidum. V. 18.

NIGRÆ CORPORIS PARTES quandonam sint decisuræ. P. II. 8.

NIGRI

NIGRI tum digiti, tum pedes, minus quam
liventes periculosi. P. II. 8.

NIMIUM omne naturæ inimicum. II. 4. 51.
In victu. I. 4. II. 4. 17. In somno et vigilia.
II. 3. VII. 73.

Nox crisin præcedens gravis, sequens le-
viôr. II. 13.

NUBECULÆ. Vid. URINÆ.

O

OBESI. Vid. CRASSI.

OCCASIO præceps. I. 1.

OCULI RUBENTES a vomitu, malum. VII. 3.

... CONCAVI quid significant. P. I. 7.

... si lucem refugiunt, aut illacrymantur
præter voluntatem, aut pervertuntur, aut
alter altero minor fit, &c. malum. P. I. 10.

... si crebro moveantur maniam signifi-
cant. P. I. 18.

OCULORUM HUMIDITATES sunt in ætate
senili. III. 31.

... dolores solvit meri potio, aut balneum,
aut fomentum, aut venæ sectio, aut médi-
camentum purgans. VI. 31. VII. 46.

OCULIS (ex) subapparens album in somno,
prævum signum est. VI. 51. P. I. 11.

Conf. VISUS.

OMENTUM excidens computrescat necesse

est. VI. 58. os uteri comprimens, impedit conceptum. V. 45.

OPHTHALMIA. Vid. LIIPPITUDINES.

ORIS exulcerationes regnant æstate. III. 21.

ORIS ulcera serpentina. Vid. APHTHÆ.

OS AMARULENTUM: indicat vomitorium. IV. 17.

OSSA PERSECTA non coalescunt. VI. 19. VII. 27.

OSSIS DENUDATIONE (ab) erysipelas. VII. 19.

OSSE ÆGROTANTE (ex) caro livida, malum. VII. 2.

... CAPITIS PERSECTO (ab) delirium, &c. VII. 24.

OSSIUM FRACTURIS confert calidum. V. 22.

OSSIUM ABSCESSUS ab ulceribus inveteratis. VI. 45. ex sphacelismo. VII. 79.

OSSIBUS INIMICUM frigidum, utile calidum. V. 18.

OSCITATIONEM solvit potio vini aqua temperati. VII. 55.

P

PALPEBRA si pervertatur, aut corrugetur, aut livescat, aut pallescat, lethale. P. I. 12.

PALPEBRÆ non commissæ per somnum, signum prævum. VI. 52. P. I. 11.

PAPULÆ. Vid. PUSTULÆ.

PARAPLEGIA ab atra bile fit. VI. 56. VII. 30

PARTUS DIFFICILIS expectandus, quando gravida febris vèhementer extenuatur. V. 95.

PARTU DIFFICILI (in) conducit sternutatio. V. 34.

PARTUS imbecilli, et morbosi, quali anni tempestate expectandi. III. 12.

PAVORES pueris familiares sunt. III. 24. a somno in febribus, malum. IV. 67.

PECTORI inimica frigida. V. 24.

PECTORUM dolores gignuntur hieme. III. 23.

PEDES NUDI, neque admodum calidi, malum. P. I. 17.

PERFRIGERATA. Vid. **REFRIGERATA.**

PERIPNEUMONIA ex pleuritide, malum. VII. 11.

PERIPNEUMONIA obnoxia ætate virilis. III. 30.

... superveniens diasthœa, malum. VI. 16

PERIPNEUMONIA (ex) phrenitis, malum. VII. 12.

PERIPNEUMONIAE gignuntur hieme. III. 23.

PHLEGMA. Vid. **PITUITA.**

PHRENITIS ex peripneumonia, malum. VII. 12.

... in ætate quadraginta annis majore, non admodum sanatur. VIII. 1.

... incidit in virilem ætatem. III. 40.

PHRENITICORUM urinæ pellucidæ, albæ. IV. 72.

PHRENITIDEM ostendunt bullæ quæ in urinis supernatant. VII. 33.

PHYTHISIS. Vid. TABES.

PINGUES. Vid. CRASSI.

PITUITA inter diaphragma et ventrem conclusa, dolorem exhibens, per venas in vesicam versa, morbum solvit. VII. 54.

PLEURITIS longa an brevis futura, qui per sputum judicetur. I. 12. nisi superne expurgetur, intra quatuordecim dies, in suppurationem abit. V. 8. quando in tabem transeat. V. 15.

... oritur ab aquilonia tempestate. III. 5.

PLEURITIDES regnant hieme. III. 23.

PLEURITIDI obnoxia ætas vitilis. III. 30. non admodum obnoxii qui acidum eructant. VI. 33.

... superveniens diarrhoea, malum. VI. 16.

PLEURITIDE (ex) peripneumonia, malum. VII. 11.

PODAGRA vere et autumnno movetur. VI. 55.

... in quadraginta diebus decedit. VI. 49.

PODAGRAM minuit affusa frigida. V. 25.

PODAGRA NON TENTANTUR eunuchi. VI. 28. nec mulieres nisi cum menstrua defecerint. VI. 29. nec pueri ante veneris usum. VI. 30.

POTUS SUAVIOR, etsi pejor, meliori sed minus grato antepositus. II. 38.

- POTU REFICI, quàm cibo, facilius est. II. 11.
- POTU MULTO (ex) rigor, & delitium, malum. VII. 7.
- PRÆCORDIA. Vid. HYPOCHONDRIA.
- PRÆGNANTES. Vid. GRAVIDÆ.
- PRÆNOTIONI operam dare medicum, optimum est. P. I. L.
- PRÆNOſCUNTUR facilius morbi qui intra brevissimum temporis spatium judicationem sunt subituri. P. III. 8.
- PRÆPUTIUM persectum non coalescit. VI. 19.
- PRURITUS totius corporis familiaris senibus. III. 31.
- PUBERTATEM (circa) solvuntur morbi puerciles. III. 28.
- PUDENDA. Vid. GENTILIA.
- PVERI minime omnium toleant jejunium. I. 13. ratio. I. 14. optime degunt vere et prima ætate. III. 18. non tentantur podagra ante veneris usum. VI. 30. a septimò anno ad decimum quintum vesicæ inflammatione maxime corripuntur. P. II. 74.
- PVERIS nuperrime natis et grandioribus quandonam convulsiones accidant. P. III. 35.
- PVERORUM MORBI. III. 24. 25. 26. qui solvantur judicatione. III. 28.
- PULMO si nihil projicit, malum. P. II. 45.

PULMONIS (in) morbis gravèdines et stentationes, tum præire, tum subsequi, malum. P. II. 46.

PULMONUM INFLAMMATIO. Vid. **PERIPNEUMONIA.**

PULSUS in hypochondrio quid indicet. P. I. 28.

PURGANDUM æstate per superiora, hieme per inferiora. IV. 4.

PURGANS MEDICAMENTUM solvit oculorum dolores. VI. 31. vere exhibendum est. VI. 47.

PURGANTIA MEDICAMENTA quando gravidis exhibenda. IV. 1. sub canis ortum et ante illum, molesta sunt. IV. 5. modice catenosis conveniunt. IV. 7. conveniunt melancholicis. IV. 9. quando confetant in valde acutis. IV. 10. quando indicentur. IV. 18. 20. conveniunt in menstruis non debite proceduntibus, et decoloratis. V. 35.

PURGANTE MEDICAMENTO sumpto, purgandi finis non fit donec sentiatur sitis. IV. 19.

... (a) convulsio, lethale. VII. 25.

PURGATIO quæ bona. I. 2. 23. 25. IV. 2. 3.

... coctorum, non crudorum, neque per initia fieri debet. I. 22.

... in morbis acutis raro confert. I. 24.

... requirit corpora ad fluxum præparata. II. 9. VII. 72.

PURGATIO non convenit sanis, nec iis qui pravo utuntur cibo. II. 36. 37.

PURGATIONEM (ad) parum tutus est venter imus tenuis. II. 35.

PURGATIONE IMMODOICA (a) convulsio, aut singultus, malum. V. 4. VII. 41.

PURULENTI quibusnam signis dignoscantur. P. II. 56. unde fiant, P. III. 27.

PURULENTIS (ex) quinam supersites mancant. P. II. 59. 67. 70.

... quinam moriantur. P. II. 60. 61. 67. 70.

PUS in thorace collectum quibus simulta nec omne evacuat, omnino moriuntur. VI. 27.

... album si ex aure fluxerit, optimum. P. III. 15.

PURIS COLLECTIO fit, quando tumores in ulceribus de repente evanescunt. V. 65.

... NOTÆ boni, atque pravi. VII. 43. 44. P. I. 41. P. II. 70.

... GENERATIONEM impedit frigidum. V. 20. calidum promovet. V. 22.

... GENERATIONEM (circa) dolores & febres contingunt magis, quam pure confecto. II. 47.

Conf. SUPPURATIO.

PUSTULÆ LATÆ nec admodum pruriginosæ, difficulter sanantur. VI. 9.

... ULCEROSÆ regnant vere. III. 20.

PUTREDO ab erysipelate, malum. VII. 10.

PUTREDINES sunt in pluviosis anni tempestatibus. III. 16.

Q

QUARTANÆ. Vid. Inter FEBRES.

QUATERNARIi singuli prout adduntur quando considerare oporteat. P. III. 6.

QUIES, lassitudinis à labore remedium. II. 48.

R

RABIE qui paulatim agitari incipit et non agnoscit, neque audit exitio proximus est. VIII. 16.

RAUCEDINES sunt post autumnum pluvium et austrinum, quem præcesserit ætas sicca et aquilonia. III. 13. regnant vere. III. 20. autumno. III. 23.

. . . in senibus non coquantur. II. 40.

RECIDIVÆ sunt a telictis post crisin. II. 12.

RECIDIVA FEBRIS expectanda est, quæ non diebus imparibus dimiserit. IV. 61. P. III. 23.

REFECTIONES ad summum progressæ, periculosæ. I. 3. quibus conferant celeres, qui-

bus lentæ. II. 7. facilius fiunt potu quam cibo. II. II.

REFRIGERANTIA conveniunt in vomitu cruento. VII. 36.

REFRIGERARE confertim et repente, periculosum. II. 51.

REFRIGERATA calefacere oportet, &c. V. 19.

REGIONIS consideratio necessaria est in evacuationibus. I. 2. et in præscriptione victus. I. 17.

REGIONUM MUTATIO juvenibus comitialibus liberationem affert. II. 45.

REMEDIA sunt, quæ morbis contraria sunt. II. 22.

... SUMMA conveniunt in summis morbis. I. 6.

... EXTREMA sunt ferrum et ignis. VIII. 6.

RENUM DOLORES. Vid. NEPHRITIDIS.

... exulceratio significatur, si cum urina sanguis, aut pus, redditur. IV. 75.

... vitium notatur, quando cum urina crassa carunculæ, aut veluti pilli simul exeunt. IV. 76. morbum acutum significat sedimentum in urinis crassum et confertum. VII. 34.

... VITIA IN SENIBUS ægte curantur. VI. 6.

RENIBUS (a) purulentis stranguria. V. 58.

... (in) venulam ruptam esse, signi-

ficat mictus sanguinis. IV. 78.

REPLERE confertim et repente, periculosum. II. 51.

REFLECTIONES ad extremum perductæ, graves sunt. I. 4.

REFLECTIONE (ex) morbi, curantur evacuatione. II. 22.

Conf. PLENITUDINES.

RESPIRATIO DIFFICILIS. Vid. DYSPNŒA.

. . . MOLESTA in febribus; malum est, convulsionem enim indicat. IV. 68. VI. 54.

RIGOR ex multo potu, malum. VII. 7.

. . . superveniens febri ardenti, solvit morbum. IV. 58.

. . . frequenter incidens, in febre continua, ægro jam debili, lethale. IV. 46.

RIGORES EX QUÀ PARTE corporis incipiant in mulieribus, & in viris. V. 69.

. . . FEBRILES a frigido. V. 17. 20.

. . . SEXTO DIE in febribus contingentes, difficilem faciunt judicationem. IV. 29.

. . . QUOTIDIE in febribus contingentes, quotidie illas solvunt. IV. 63.

. . . MITIGAT calidum. V. 22.

RUCTUS ACIDUS lientericæ superveniens, bonum est signum. VI. 1.

RUCTIBUS ACIDIS obnoxii, non admodum pleuritici fiunt. VI. 33.

RUPTA (seu dolores) quæ ex dorso ad

cubitos descendunt, vanae sectio solvit. VI. 22.

S

SANARE omnes ægrotos impossibile. P. I. 3. hoc præstantius foret quam futura prænoscerè. P. I. 3.

SANGUIS SURSUM EJECTUS, malum; deorsum descendens, bonum. IV. 25.

SANGUIS SPUMANS spuitione rejectus, venit ex pulmone. V. 13.

IN VENTREM EFFUSUS, in pus vertitur. VI. 20.

SANGUINIS PROFUSIO. Vid. HÆMORRHAGIA.

SPUITIONES. Vid. HÆMOPTYSIS.

SANI moleste ferunt medicamenta purgantia. II. 36. 37. his periculosum veratrum. IV. 16.

SATIETAS NIMIA, non bonum. II. 4.

SATYRIASMI gignuntur in ætate puerili. III. 26.

SCROPHULÆ. Vid. STRUMÆ.

SECUNDINIS excludendis conducit sternutatio. V. 48.

SEDÆ. Vid. ANUS.

SEDIMENTA. Vid. URINIS.

SEMEN. Vid. GEMITURA.

SENES facillime jejunium ferunt. I. 13: ratio. I. 14.

... juvenibus minus ægrotant, at morbis correpti chronicis, commoriantur. II. 39.

... optime degunt adulta ætate, et autumnò primò. III. 18. pejus degunt cum alvo humida, quam sicca. II. 53.

... quare non adeo obnoxii febribus acutis. II. 14.

... quibus pateant morbis. III. 31.

RENIBUS a nimia purgatione supervenit singultus. VII. 40.

... (in) raucedines et gravedines non coquantur. II. 40.

RENUM et vesicæ vitia ægre curantur. VI. 6.

SEPTUM TRANSVERSUM. Vid. DIAPHRAGMA.

STOCITAS aeris ex vehementi æstu; febres facit. III. 7.

SIGNA bona vel mala in morbis pulmonum. P. II. 51. 52.

... mala, malum aliquod, et bona bonum aliquod, quovis annò et quovis anni tempore denuntiant. P. III. 40.

... hæc in Lybia; et in Delo, et in Scythia vera esse comprobantur. P. III. 41.

... plurima assequi in iisdem regionibus non est difficile. P. III. 42.

... ex

... ex universa facie, ex corpore, et oculis, in considerationem adhibenda. P. I. 9.

... in prænotionibus scripta, de morbis acutis, et de his qui ab his oriuntur, dicta sunt. P. III. 37.

SIGNORUM OMNIUM doctrinam æstimare debet medicus. P. III. 38.

SINGULTUS FIT a repletionem, aut inanitione. VI. 39. ab hepate inflammato. V. 58. VII. 17.

... a magna hæmorrhagia, malum. V. 3.

... ab immodica purgatione, malum. V. 4. VII. 40.

... a vomitu, malum. VII. 3.

... ex ilco, malum. VII. 10.

SINGULTUM SOLVIT sternutatio. VI. 13.

SITIS IN FEBRIBUS CONTINUIS, cum externa frigent et interna uruntur, lethale. IV. 48. VII. 74.

... A SUMPTO CATHARTICO, completant purgationem significat. IV. 19.

SITIM NOCTURNAM somnus sedat. V. 27.

SITI non multum vexantur in febribus ardentibus, qui patientur tussiculam siccam. IV. 54.

SITICULOSIS LAC dare, malum. V. 64.

SOMNUS in morbo laborem faciens, lethale. II. 1.

... modum excedens, malum denuntiat. II. 3. VII. 73.

SOMNUS delirium sedat; II. 2. et sitim, V. 27.

... sistit operationem veratri, IV. 15.

SOMNI BONI vel MALI quinam sint, P. II. 10. II.

SOMNI LONGISSIMI hieme et vere, I. 15.

SOMNO (in) palpebræ non commissæ, prævum signum, VI. 52. P. I. 11.

SORBITIONES non purgata alvo datæ nocent; VII. 69.

SPASMUS. Vid. CONVULSIO.

SPIRITUS frequens, magnus, frigidus, extialis, P. I. 24.

SPIRARE facile, optimum in acutis signum, P. I. 25.

SPUTA quænam mala, P. II. 48.

SPUTUM quale exspui conveniat in omnibus qui circa pulmones et latera fiunt doloribus, P. II. 41.

... flavum, fulvum, viride, et spumosum quid indicet, P. II. 43. 44. nullum exspui, malum, P. II. 45. flavum, in principio inflammationum pulmonis, non multo permixtum sanguine, salutare, P. II. 47. septimo, vero die, vel tardius non adeo securum, P. II. 47.

PLEURITICORUM quomodo brevem aut longum futurum morbum denuntiet, I. 12.

SPUTI excreationes in FEBRIBUS CONTINUIS quæ bonæ, quæ malæ, IV. 47. VII. 71.

SPUTO SANGUINIS (EX), sputum puris, malum. VII. 15. 81.

... PURIS, tabes et Fluxus: si illud sistitur, æger moritur. VII. 16.

SPUTO adhuc BILIOSO existente, si suppurationes fiant, admodum exitiales sunt. P. II. 50.

SQUALOR. Vid. SICCITAS AERIS, &c.

STATURA CORPORIS LONGA, decora in juventute; inutilis, et brevitate deterior in senectute. II. 54.

STERCUS. Vid. ALVI DEJECTIO.

STERILITAS. Vid. FEMINA et VIRI.

STERNUTAMENTA in morbis utilitate non carent. P. II. 45.

... in pulmonum vero morbis tum prætere, tum subsequi, malum. P. II. 46.

STERNUTATIO utilis in hysterica passione et in difficili partu. V. 34: conducit secundinis excludendis. V. 48. solvit singultum. VI. 13. quomodo fiat. VII. 50.

STRANGULATI, et dissoluti, necdum mortui, non redeunt ad vitam, si spuma circa os. II. 43.

STRANGURIA FIT ab inflammatione intestini recti, et uteri; item a renibus purulentis. V. 58. regnat in magnis siccitatibus. III. 16. in autumno. III. 22. infestat maxime ætatem senilem. III. 31.

STRANGURIAM SOLVIT meri potio, et venæ sectio. VII. 47.

STRANGURIA (ex)volvulus in septem diebus occidit, &c. VI. 44.

STRUMÆ gignuntur in puerili ætate. III. 26.

STUPOR. Vid. APOPLEXIA.

SUDAMINA, seu papulæ sudorosa, ætate fiunt. III. 21.

SUDOR qua parte corporis, ibi morbus. IV. 38.

... in febre, si non levat, malum. IV. 56.

... MULTUS, humoris copiam significat. VII. 62. morbum indicat. VII. 63.

... a somno citra causam manifestam, quid significet. IV. 41. semper fluens, si frigidus, majorem morbum significat, si calidus, minorem. IV. 42. VII. 63.

SUDOR FRIGIDUS in febre acuta, mortem, in mitiori, morbi longitudinem significat. IV. 37.

SUDORES INDICANT morbos fore judicatu faciles vel difficiles, breves vel longos. I. 12.

... CRITICI quales. VIII. 4. P. I. 26. in febribus, quibus diebus contingant. IV. 36.

SUDORE (a) horror, non bonum. VII. 4.

SUFFITUS odoramentorum menstruis ducendis apti habentur; sed inferunt capitis gravitatem. V. 28.

SUFFOCATIO repente si succedat, febre de-

tento , nullo existente in faucibus tumore , lethale. VII. 59. 60.

SUPPURATI. Vid. **PURULENTI.**

SUPPURATIO quandonam expectanda. P. III. 11. 12.

... ab erysipelate , malum. VII. 26.

... a diuturno dolore partium circa ventrem , malum. VII. 22.

... a catarrhis fit in viginti diebus. VII. 37.

SUPPURATIONES quænam in considerationem adhibendæ. P. 38. 39. quænam optimæ , quænam prævæ , aut pessimæ. P. I. 39. 40. quandonam rumpantur. P. II. 53.

SUPPURATIONIS futuræ quænam indicia sint. P. II. 54. 55. 58.

SUPPURATIONEM (ad) quoniam dolores pulmonum vertantur. P. II. 49.

SUPPURATIONIBUS (ex) quoniam exitiales sint. P. II. 50.

SUPPURATIONIS diuturnæ quænam sint signa. P. II. 57.

SUPPURATUM quid in corpore existens , quando nullum sui signum præbeat. VI. 41.

Conf. **PUS.**

SURDITAS finitur exortis biliosis alvi dejectionibus , et eadem oborta , illæ cessant. IV. 28. in febribus , solvitur superveniente hæmorrhagia narium , aut alvi-profluvio. IV. 60.

SYDERATIONE (ex) os abscedit. VII. 79.

T

TABES ab hæmorrhoidibus improvise suppressis. VI. 12. ex puris sputo. VII. 16. ex sanguinis vomitu. VII. 80. quando ex pleuritide expectanda. V. 15. quibus signis notetur lethalis. V. 11. 12. 14.

TABES contingit post autumnum pluvium et austrinum, qui successerit æstati siccæ et aquiloniæ, III. 13. et per magnas siccitates. III. 16.

... regnat autumnus. III. 22.

... juvenilem maxime ætatem occupat. III. 29. ab anno 18 ad 35. V. 9. VIII. 7.

TABEM (ad) a natura dispositis non conveniunt vomitoria. IV. 8. quænam iis accidant. VIII. 8.

TABIDIS autumnus malus. III. 10.

... lac dare convenit. V. 64.

TEMPESTATIS CONDITIONEM non ignorare debet medicus. P. II. 38.

TEMPESTATUM ANNI consideratio necessaria in evacuationibus, I. 2. et in victus ratione præscribenda. I. 15. 17. 18.

... mutationes, morbos pariunt, vel exacerbant. III. 1. 19. aliæ aliis morbis, et aliis ætatibus, utiles sunt. III. 3.

TEMPESTATES ANNI (per) quando eodem

die, modo calor, modo frigus fit, morbi produ-
duntur autumnales. III. 4.

TEMPESTATIBUS (in) constantibus et tem-
pestivis, morbi constantes et judicatu fiunt
faciles; et contra. III. 8. in universum siccae
pluviosis sunt salubriores. III. 15. per pluvio-
sas qui morbi, et per siccas. III. 16.

TEMPORA COLLAPSA quid significant. P.
I. 7.

TENISMUS nulleri gravidæ superveniens,
abortum facit. V. 49.

TERTIANA. Vid. FEBRIS.

TESTES et pudenda sursum revulsa quid
nuntient. P. II. 9.

TESTIS DEXTER, frigidus convulsusque,
mortiferum. VIII. 11.

TETANUS a frigido. V. 17. 20. quando tu-
mores in ulceribus derepente disparent. V. 64.

... ex vehementibus atdoribus, malum.
VII. 13.

... interficit intra quatuor dies. V. 6.

TETANUM solvit superveniens febris. IV. 57.

... mitigat calidum. V. 22.

TETANO (in) quando frigidae affusio utilis.
V. 21.

TONSILLARUM inflammationes pueris fami-
liares. III. 26.

TORPOR corporis ab austrina aeris consti-
tutione. III. 5. 17.

- ... mediocris, dolorem tollit. V. 25.
- TREMORES in febribus ardentibus delirium solvant. VI. 26.
- TRISTITIA diu perseverans melancholiam notat. VI. 23.
- TUBERCULA in corpore; requirunt considerationem excretionum. II. 15.
- ... regnant vere. III. 20.
- ... sunt pueris familiaria. III. 28.
- ... seu abscessus, ad articulos fiunt a febribus longis. IV. 44. VII. 65. significant ægrum copiosioribus cibis uti. IV. 45. VII. 66.
- TUBERCULO (a) intus rupto exolutio, vomitus et animi deliquium. VII. 8.
- TUBERCULO URETHRÆ (de) Vid. URETHRA.
- TUMORES IN ULCERIBUS, bonum, repente autem disparentes; malum. V. 65.
- ... in vulneribus, qui boni, qui mali. V. 67.
- ... MOLLES quid indicent. P. I. 34. 36.
- ... DOLENTES, duri et magni, periculum mortis indicant. P. I. 36.
- ... VENTRIS minus abscessum faciunt, quam qui in hypochondriis, minime vero qui infra umbilicum sunt. P. I. 37.
- ... circa alvum fiunt quibus a jecore hydropes fiunt. P. II. 3.
- ... præcordiorum, quomodo solvantur. P. II. 23.

TUMOR in hypochondrio durus et dolens quid significet. P. I. 29. quid circa morbi principia. P. I. 30. quid si intra sexaginta dies non subsidat. P. I. 35.

. . . ad suppurationem vertitur, si intra vigesimum diem non subsidat, neque febris quiescat. P. I. 31.

TUMORUM absentia in vulneribus, ingens malum. V. 66.

TUSSIS HYDROPICIS superveniens, malum. VI. 35. VII. 46.

TUSSES ab aquilonia tempestate. III. 5. post autumnum pluvium et austrinum, quem præcesserit æstas sicca et aquilonia. III. 13.

. . . regnant vere, III. 20. hieme. III. 23.

. . . pueris familiares sunt, III. 24. et senibus. III. 31.

TUSSE (ex) qui gibbosi fiunt, ante pubertatem motiuntur. VI. 46.

V

VARICES solvunt maniam. VI. 21.

. . . magni non fiunt calvis. VI. 34.

VENÆ SECTIO gravidis abortum facit. V. 30.

. . . in fronte prodest adversus capitis dolores. V. 68.

... solvit dolores qui ex dorso ad cubiti articulum descendunt, VI. 22. oculorum dolores, VI. 31. VII. 45. dysuriam, VI. 36. VII. 47. stranguriam. VII. 47.

... Vere fieri debet. VI. 47. VII. 52.

VENTER IMUS. Vid. ABDOMEN.

VENTRES CALIDISSIMI hieme et vere. I. 15.

VENTRICULI ORIS MORSUS. Vid. CARDIALGIA.

VENTRICULI VULNERA lethalia sunt. VI. 18.

VER victum copiosum fert, post hiemem, facillime. I. 15. 18.

... saluberrimum est, et minime lethale. III. 9.

... pluvium et austrinum, succedens hiemi siccae et aëquiloniæ, quales producat morbos. III. 11. siccum et aëquilonium, succedens hiemi austrinæ et pluvix, quos faciat morbos. III. 12.

VERE qui regnent morbi. III. 20.

... podagra movetur. VI. 55.

... ventres calidissimi, et somni longissimi. I. 15.

... optime degunt pueri et adolescentes. III. 18.

... venam secare et medicamentum purgans exhibere, convenit. VI. 47. VII. 52.

VERATRUM sanis periculosum, convulsionem enim inducit. IV. 16.

VERATRI actio uti promoveatur. IV. 14.
ante illius potionem qui corpus sit præparan-
dum. IV. 13.

... nimia operatio quomodo sistenda. IV.
15.

VERATRO (ex) convulsio lethalis. V. 1.

VERMES, seu lumbricos rotundos, cum alvi
excretionè prodire quando expediat. P. II. 16.

... gignuntur in ætate puerili. III. 26.

VERRUCÆ pensiles familiares pueris. III. 26.

VERTEBRÆ ad occipitium luxationes con-
tingunt pueris. III. 26.

VERTIGINES ab austrina aeris constitutione,
III. 17. regnant hieme. III. 23. infestant seni-
lem ætatem. III. 31.

VERTIGINE tenebrosa laborans, et ardore
multo detentus, desperatus. VIII. 15.

VESICÆ duræ et dolentes maxime exitiales
sunt. P. II. 71.

VESICÆ EXULCERATIO significatur, si cum
urina sanguis, aut pus, redditur. IV. 75, 81.

... SCABIES denotatur, quando cum urina
crassa, furfuri similia quædam simul exeunt.
IV. 77.

... amicum calidum. V. 22.

... vitia in senibus ægre curantur. VI. 6.

... vulnera lethalia sunt. VI. 18.

... inflammatio quibusnam contingat. P.
II. 74.

... morbus quomodo solvatur. P. II. 72.
quandonam lethalis. P. II. 73.

VESICAM affectam esse qui noscatur. P. II.
35.

... quæ per VESICAM prodeunt, conside-
randa sunt. VII. 68.

VICTUS TENUIS et exquisitus in morbis
parum tutus: I. 4. etiam sanis parum tutus est,
et periculosior quam paulo plenior. I. 5.

... EXTREME TENUISSIMUS convenit in
morbo peracuto. I. 7. et in morbi vigore. I. 8.

... PAULO PLENIOR sanos minus lædit,
quam tenuis et accuratus, I. 5. ac convenit
in morbo qui ab extremis recessit. I. 7. con-
valescentibus est inutilis. II. 8. lædit impura
corpora. II. 10.

... PLENIOR convenit hieme et vere. I. 14.

... morbum creat. II. 17. tubercula produ-
cit atque dolores ad articulos. IV. 45. VII. 64.

... CONFERTIM ET CELERITER NUTRIENS,
celeres facit excretiones. II. 18.

... HUMIDUS, quibus conferat, I. 16.

... SUAVIOR, etsi PEJOR, meliori, at minus
grato, anteponendus. II. 38.

... RATIO ante morbi vigorem, I. 9. 10. in
exacerbationibus. I. 11. ante crisin. I. 19.

... RATIONE (in) præscribenda conceden-
dum est aliquid tempori, regioni, ætati et
consuetudini. I. 17.

... MUTATIO

... MUTATIO juvenibus, comitialibus liberationem affert. II. 45.

VIGILIA MODUM EXCEDENS, delirium indicat. P. II. 11. malum denuntiat. II. 3. VII. 73.

VIGILIAE PUEBRIS familiares, III. 24. et senibus. III. 31. VIGILII (ex) convulsio, vel delirium, malum. VII. 18.

VINIMERACIORIS POTIO SOLVIT famem, II. 21. oculorum dolores. VI. 31. VII. 45. stranguriam et dysuriam. VII. 47. aqua temperati, anxietatem, oscitationem, horrorem. VII. 55.

VIRI optime degunt autumno, et hieme. III. 18. quibus sunt obnoxii morbis. III. 30. quibus de causis steriles. V. 63.

VIRIUM EXSOLUTIO contingit a rupto intus abscessu. VII. 8.

VISUS CALIGO, ab austrina aeris constitutione. III. 5. seniliætatì est familiaris, III. 31.

VISUS DEFICIENTS, in febre continua, corpore jam imbecillo, mortem notat in propinquo. IV. 49.

VITA brevis est. I. 1.

VITILIGINES regnant vere. III. 20.

ULCERA CIRCUM GLABRA sunt maligna. VI. 4.

... HYDROPICORUM non facile sanantur. VI. 8.

ULCERIBUS FRIGIDUM mordax, V. 20. confert CALIDUM. V. 22.

... (in) TUMORES, bonum : qui si derepente evanescent, malum. V. 65.

... a forti arteriæ pulsus sanguinis eruptio, malum. VII. 21.

ULCERIBUS INVETERATIS (ab) ossis abscessus, et cicatrices cavæ: VI. 45.

ULCERIS conditio qualis sit in proxime morituris. P. I. 24.

UMBILICI INFLAMMATIONES ætati puerilli familiares sunt. III. 24.

UNGUIS LIVENTES quid indicent. VIII. 12. P. II. 7. 8.

VOCIS DEFECTIO. Vld. MUTUS.

VOEVULUS EX STRANGURIA in septem diebus occidit, nisi febre accedente copiosa urina fluat. VI. 44.

VOLVULI gignuntur autumnò. III. 22.

VOLVULO (ex) vomitus, aut singultus, aut convulsio, aut delirium, malum. VII. 10.

VOMITORIA ætate conveniunt. IV. 4. conferunt gracilibus. IV. 6.

... quando indicentur. IV. 17. 18. ante ea qui corpus sit præparandum. VII. 72.

... reformidanda sunt ad tabem a natura dispositis, IV. 8. et lientericis. IV. 12.

VOMITUS quinam utilis, aut pravus. P. II. 36. 37. 38. 39.

... quibusnam præcipue contingat. P. III. 34.

- ... SPONTANEUS qualis conducatur. I. 2.
- ... solvit diuturnam diarthrosam. VI. 134.
- ... regnat æstate. III. 21.
- ... ætati puerili est familiaris. III. 24.
- ... accidit a rupto intus abscessu. VII. 8.
- ... ex ileo, malum. VII. 10.
- ... BILIS cerebro infarcto supervenit. VI. 50.
- ... BILIOSUS supervenit in febre non lethali, si caput doleat, aut tenebricosum quiddam circa caput obversetur, et etiam oris ventriculi morsus accesserit. P. III. 31.
- ... CRUENTUS citra febrem, salutarius, cum febre malus: curandus refrigerantibus et adstringentibus. VII. 36.
- ... CRUENTUS FEMINARUM sistitur erumpentibus menstruis. V. 32.
- VOMITU (a) singultus et oculi rubentes, malum. VII. 31.
- ... SANGUINIS (a) tabes et puris excretio. VII. 80.
- URETHRÆ TUBERCULUM ubi suppuratur et rumpitur, solutio fit. IV. 82. VII. 56.
- URINA optima, vel mala, seu lethalis, qualis sit. P. II. a 24. ad 32.
- ... foetida et aquosa, nigra et crassa, exitialis. P. II. 30. 31.
- ... fulva et tenuis crudæa morbum indicat. P. II. 28.

... PURULENTA micta, album et læve habens sedimentum, vesicæ inflammationem solvit. P. II. 72. subrubta, et sedimentum subrubrum et læve habens, valde salutaris. P. II. 25.

... MULTA noctu reddita, paucam alvi defectionem significat. IV. 83.

... RUBRA NUBECULAM habens, quarto die fluens, crisin septimo die futuram indicat. IV. 71.

... COPIOSA, CRASSA et ALBA, quarto die fluens, in febribus, abscessu liberat alias ad articulos futuro. IV. 74.

... SANGUINEM HABENS et grumos, si adsit stranguria, et dolor in imo ventre ac interfoemineo, notat partes circa vesicam laborare. IV. 80.

... habens sanguinem, pus et squamulas, cum gravi odore, vesicæ exulcerationem significat. IV. 81.

... COPIOSA, cum febre, in volvulo ex stranguria orto, morbum solvit. VI. 44.

... in qua sedimentum crassum, renum morbum acutum ostendit. VII. 34.

... (cum) si SANGUIS aut PUS redditur, renum, aut vesicæ exulceratio significatur. IV. 75.

... (cum) CRASSA, CARUNCULÆ aut veluti CAPILLI exeuntes, vitium in renibus notatur. IV. 76.

... (cum) PURFURI SIMILIA exeuntia, vesicam scabiosam denotant. IV. 77.

... (cum) qui SANGUINEM EFFUNDUNT, ille in renibus venulam ruptam esse significat. IV. 78.

... (in) ARENOSE SUBSIDENTIAE, vesicæ calculum notant. IV. 79.

URINÆ morbos iudicatu faciles vel difficiles, breves vel longos fore indicant. L. 12.

... in febribus, iuvantes quales esse debeant. IV. 69.

... SUBJUGALES in febribus, quid notent. IV. 70.

... PELLUCIDÆ; albæ, malæ: præcipue vero in phreniticis apparent. IV. 72.

... FEBRIENTIUM CUM SEDIMENTIS FARINÆ crassiori similibus, longum morbum significant. VII. 30.

... CUM BILIOSIS sedimentis, supra vero tenuibus, acutum morbum indicant. VII. 31.

... INÆQUALES, vehementem in corpore turbationem notant. VII. 32.

... cum bullis, phrenitidem, morbumque longum significant. VII. 33.

URINÆ DIFFICULTAS. Vid. DYSURIA.

... STILLICIPIUM. Vid. STRAGUIRA.

URINAM (supra) PINGUEDINES innatantes, colliquationis sunt signa. P. II. 33.

URINAS (per) NUBERCULÆ suspensæ quid indicent. P. II. 27. 34.

URINIS (in) sedimenta, quænam prava sint, aut deterrima. P. II. 26.

UTERUS SUPPURATUS, quomodo tractandus. V. 46.

UTERI VITIA CONCEPTUM impediencia. V. 62.

... OS in gravidis connivet. V. 51.

... DURUM connivet. V. 54.

UTERO AMICUM calidum. V. 12.

(in) GRAVIDÆ, erysipelas, lethale. V. 42.

... MORBI (ab) proveniunt, quando non procedunt menstrua. V. 57.

... INFLAMMATO (ab) stranguria. V. 58.

VULNERI SUPERVENIENS convulsio, lethale. V. 2.

VULNERA quarum partium LETHALIA VII. 8.

... quarum partium NON CONSOLIDANTUR. VI. 19.

VULNERIBUS (in) magnis TUMORUM ABSENTIA, ingens malum. V. 66.

... (in) tumores qui boni, qui mali. V. 67.

... (ex) vehementibus, convulsio aut tetanus, malum. VII. 13.

FINIS.

ERRATA.

- Pagina 82. l. 12. lege : admisimus.
p. 84. l. 18. lege : 9.
p. 84. l. 19. lege : 11.
p. 94. l. 10. lege : τῆσιν ἀρρασίησι.
p. 101. l. 12. lege : 44.
p. 107. l. 9. lege : 11.
p. 108. l. 21. lege : ΑΡΗ. 23. ante εἰ.
p. 111. l. 1. lege : ἐπεσείη.
p. 112. l. 17. lege : προσθεῖς.
ibid. l. 19. lege : 49.
p. 128. l. 5. lege 35.
p. 140. l. 20. dele hanc lineam.
p. 143. l. 9. lege : ἐναυαρούμενοι.
p. 147. l. 20. lege : διασωπλιγμένα.
p. 150. l. 8. lege : ὀξίσι.
p. 155. l. 8. adde virgulam ante ex.
p. 163. l. 13. lege : interpretando.
p. 166. l. 15. lege : 27.
p. 173. l. 21 lege : 73.
p. 180. l. 16. lege : 3.
p. 234. l. 27. lege : 14.
-